

YELLOW:

ЧЫТВО ДЛЯ ПРЫБІРАЛЬНІ

Рэбэка - бадай, самая вядомая жанчына Брытаніі пасля каралевы і прынцэсы Дыяны. Рэбэку любяць: яна можа надрукаваць на першай паласе фота Садама ў майтках, можа запраста спытца ў Тоні Блера, ці здольны той "пяць разоў за ноч". Рэбэку ненавідзяць: называюць дылетанткай, а часам нават малююць у образе мухі, што поўзает сярод калдэшак. Але Рэбэцы паралельна.

Рэбэка Ўэйд, галоўны рэдактар галоўнага брытанскага табліду The Sun (3 200 000 копій ў штодня), съпіць па 4-5 гадзін. Пры гэтым заходзіць час, каб чыркануць пару словаў на мыла звычайному журнالісту моладзевага часопіса CD з далёкай Беларусі. "Belarus? Oh, lovely!" - рэагуюць на званкі яе падначаленых. І хвілін на 10 адрываюцца ад чарговых гісторыяў пра прынца Гары ды ад фотак, купленых за шалёныя бабкі ў папарацы. Ім цікава. Жоўтыя газеты харчуяцца скандаламі вакол VIPs. Калі ў краіне толькі адзін VIP, ды і той самы чесны, якай тут можа быць жоўтая прэса? Таму ў Беларусі няма таблідаў.

Гэты нумар - адзін з варыянтаў, як яны маглі бы выглядаць. Наколькі гэты варыянт прайдападобны? Будзем спадзявацца, хутка даведаемся.

П.С. Дзякую сп-ні Рэбэцы Ўэйд і сп-ні Лорне Кармайкл з The Sun за пару ідэяў для нумару.

ХОЧАШ ВЕДАЦЬ,
КАЛІ І ШТО БУДЗЕ
Ў НОВЫМ НУМАРЫ CD?
СКІДАЙ СВАЁ МЫЛА СЮДЫ:

COVER STAR: "Paris" - Lena
STYLING BY an angelico
PHOTOGRAPHY BY Anton Snt
MAKE-UP BY Diana R.

ЧАСОПІС CD / "СТУДЭНЦКАЯ ДУМКА" ШУКАЙ ТУТ:

- крама "ТОМ TAILOR" (Менск, пр. Скарыны, 37, т. 288-12-44)
- крама "LEVI'S" (Менск, пр. Скарыны, 48, т. 288-25-62)
- крама "БУНКЕР" (Менск, вул. Казлова, 14, т. 284-93-99)
- крама "TRAFFIC" (Менск, пр. Скарыны, 44, т. 284-30-14)
- крамы "МИСТЕРИЯ ЗВУКА" (Менск, вул. Няміга, 12, т. 289-39-30; пр. Скарыны, 52а, т. 283-23-06)
- ГЦ "ПАРКИНГ" (Менск, вул. Куйбышава, 40, крама "FUJIfilm", т. 237-30-33)
аўтобусы "INTERCARS" і офіс "INTERCARS"
(Менск, вул. Гікалы, 3, т. 284-60-37, 284-60-85)
- крама "ПЕРЕХОД" (падземны переход каля ГУМа, т. 227-41-14)
- крама "КОМП'ЮТЕРНЫЙ МИР" (вул. К. Чорнага, 31, т. 284-00-35)
- інтэрнэт-цэнтар "Плошч@дка" (пр. Скарыны, 58-4, т. 239-38-74)
- "ЦЕНТР МОЛОДЕЖНЫХ ПУТЕШЕСТВИЙ"
(вул. Варвашэні, 17-101, т. 239-17-49)
- STAR Travel** (вул. Сурганава, 47, оф. 8, т. 232-50-28)
- ТАВАРЫСТВА БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ**
(вул. Румянцева, 13, т. 284-85-11, 288-23-52)
- ІНТЭРНЭТ-КАВЯРНЯ "САЮЗ-ONLINE"** (Цэнтральны дом афіцэраў, вул. Чырвонаармейская, 3, т. 226-02-79)
- крама "ПОДЗЕМКА" (Менск, пр. Скарыны, 43, т. 288-20-36)
- кампьютарны клуб "OK" (вул. Інтэрнацыянальная, 9)

Інфармацыю і запрашэнны на івэнты,
вечарынкі, выставы і іншыя тузы скідайце
на studumka@tut.by (тэма: manap)

12.06.05/

КАНЦЭРТ ПРАЕКТУ SERRADASTER
ФАЛЬВАРАК “ДОБРЫЯ ДУМКІ”

“Сёньня прагуяць кампазыціі ў стылі поп, рок, фольк, блюз, рэгі.. А вось электроннай музыкі ня будзе”, - адразу папярэдзіла аўдыторию Алеся Серада ака галоўная дзеючая асаба праекту SERRADASTER. Зрэшты, прысутным удасталь хапіла і пералічанага: трэш-зонгерша №1 па вэрсіі яе роднага часопіса CD дала такога джазу, што пажыральникам таннага аракісу і запівальнікам такім жа сокам мала не падалося..

Фіг у нос тым, хто лічыць, што музычны крытык - гэта нерэалізавана-закамплексаваны музыкант, які толькі і здатны што лажаць на сцене і са старонак часопісаў. Зь CD-аглядальнікам CD (выбачайце за таўтапέгію) справа надзіва не клінічная. Хаця і Серадзе часам не ўдаецца пазыбегнуць стандартных ярлыкоў накшталт “наш адказ Эймі Ман” ці “Аукцыён” у спадніцы”. Сама Алеся ў кампазыціі “Первая женщина на Луне” па-усялякаму харктарызуе сама сябе. І вызначэнне “Галадриэль с бензопилой” у гэтым сынанімічным шэрагу - не такі ўжо і кепскі ўзор самакрытыкі. Больш жорстка Серада харктарызуе свой ледзь на першы ў 2005 годзе выступ перад такой шырокай публікай ад “мляааа...” да “м-дааааа...”.

А вось рэдакцыі, якая прысутнічала на мерапрыемстве вочна і завочна, спадабалася! Паводле таго ж сп. Пазнякова, і ў тэкстах, і ў манэры выканання Серады свабодна спалучаюцца боль і насымешка, ласка і пагроза. Паводле ж дыктафоннага запісу канцэрту, які Алеся прынесла ў рэдакцыю, атрымліваецца, што такое спалучэнне реальна пагражае нараджэннем нейкай новай андэрграўнднай “зоркі”. Таму калі наступным разам убачыце анонс яе канцэрту, не лахайце, а далучайцеся: даведаецца, што за жывёліна такая “гарадзкі пост-фольк”. А яшчэ пазбавіцеся непатрэбных лішкай жыццярадаснасьці і смутку. Дарэчы, інструментальну падтрымку Серадзе аказваў небезвядомы ў мэталхэдскіх колах гітарыст Арцём “Трэш” Атрашэўскі, некалькі песень sola і разам з Алесяй выканала Vera Faith з гурта Cherryvata. Гранд мэрсі ад усіх нас!

А гэта Серадастр на канцэртніку, які адбыўся празь некалькі дзён ад памяннага вышэй канцэрту. Трэш-зонгершу, так бы мовіць, у інтэрв'е...

МАПА!

16.06.05/

ЦЫРЫМОНІЯ ЎРУЧЭНЬГА ГАЛОЎНАГА
ПРЫЗУ РЭКЛЯМНАЙ ГУЛЬНІ NESTLE
“АЎТАМАБІЛЬ ЗА ПЯШЧОТУ”
КЛЮБ “БРОНКС”

Недалёкія таварышы, у якіх усё ногі не даходзя да аднаго з самых патасных месцаў г. Менску, панесылі страты, што не кампенсуюцца. Зь іх шэрагу адваліўся кантрыбутар нашага часоніка Андрэас КОПЫС, якога разам з фотакарам А.Д. запрасілі ў клуб “Бронкс” на тузы з нагоды заканчэння гульні Nestle.

Яно, відаць, і добра, што трапіць у такі клуб удалося на шчырую халаву і ўздень. Но, па-першае, гроши за ёнтар у такі клуб трэба выкладаць яўна не з кантрыбутарскіх ганарадаў, а, па-другое, толькі пры дзённым съявіле і ўдаецца разгледзець сапраўдны твар “Бронксу”.

Такім чынам, парадаваўшыся за жыхарку аднаго з беларускіх мястечак, якая атрымала “рэно-мэган” і бонусам 15 млн. беларускіх рублёў на растаможку, стала зразумела, што месца цырымоніі было абрана не выпадкова. Сыцілую абаяльнасць у гэтых съценцах можа праяўляць не толькі буржуазія, але і людзі іншых сацыяльных клясаў і ўзросту. Мужычки, якія ў адбездзені (?) перапынак (?) рэжухаць ў шары, хлопчыкі, што адпачывае на канале ў яўне экстатачным стане, афіцыянткі, якія без быкоўства паказваюць, куды можна схадзіць пасля перадозу вадкасцяў; рэстарацыя італьянскай кухні, куды пускаюць усіх ахвотных, нават калі ты шчыра прызнаешся, што зайшоў “толькі пазырыць”.

Карацей, як у лепшых дамах Ландону!

Што варта адзначыць: дырэктар клубу Вадзім Пракоп’ев, які апошнім часам пачаў усё часцей зьяўляцца перад шырокай публікай, сапраўды мае рацюю, калі гаворыць пра тупарыласць і нейкую маніякальную безгустоўнасць беларускіх мужыкоў, прыгажосьць і адукаванасць беларускіх жанчын. Як і пра тое, што менчукам яшчэ вучыцца і вучыцца быць самімі сабой, а не жыхарамі правінцыйнага гораду М. У гэтым пляні цырымонія ўзнагароджання “рэно-мэгана” стала лякмусавай паперкай як для арганізатораў, так і для журнالістаў: дзённы “Бронкс”, дзе вельмі мала распальцаўаных мажораў, някепскас месца для раскрыцця свайго сапраўднага “альтэр эго”.

“Ах, какая жэнчына!” (пра тачку побач наагул памаўчым...)

17.06.05/

AQUA PARTY
КЛЮБ X-RAY

Чарговая вечарына ў клубе X-RAY, як і яшчэ адно вядомае чытачам тузы*, скончылася трагічна. Анансаваная party аказалася рэзальна ақіла: водныя баталіі каштавалі дыска-бару пахеранай апаратуры і мокрых каналаў. Сказаць, калі канкрэтна ў клубе “лягla” апаратура, зараз ужо ніхто ня зможа. Вядома толькі, што ўсю ноч MC Shayon расьлінаўся і за сябе, і за “вунь тыя калёнкі”. Маладыя ды мокрыя на пярэднім пляне перыядычна перакрывалі малайца словамі з блізагучанай песні і іншых гітоў чорнага рэпу мінульых гадоў. Трохі старэйшыя палівалі маладое пакаленне з вадзінных пісцікай. (Дарэчы, дзякуючы гэтаму забавам і атрымаліся “ups” з апаратурай). А ўсе астасці з жахам у вачах глядзелі на гэты “беспредел”, пускаючы мыльныя бурбалкі.

Як гэта часта здараецца ў дыска-бары X-RAY, не абыўшлося бяз файтынгу. На гэты раз зачынальнікам бойкі стаў нейкі хлапец з аголеным торсам, што выдаваў у басійне “па”, якія не спадабаліся сэк’юрытцу. Ахойнікам парадку давялося літаральна вылоўліваць малайца з ўётэрпула. Месца маладога танцора занялі “дзевачкі” ў бікіні, якія дэмантравалі ўсім ахвотным адсутнасць/наяўнасць самай неабходнай з жаночых частак цела. Тыя ж, што засталіся “за бортам”, рабілі спробы самастойна “весяліцца” без музы - глядзелі на традыцыйны фэшн-паказ ад буцку MANIA і папівалі фірмовыя кактэйлі “ад Люсъена ды Баўэра”**. Не дапамагло. Таму і звалілі на адкрыццё летній тэррасы ў канкуруючы клуб “ІЗЮМ”.

—
* Пра бойку, што адбылася на адкрыцці летній тэррасы ў X-RAY, чытай у пазамінульым нумары CD.

** Бармэны дыска-бару X-RAY.

21.06.05/

ВЫСТАВА "ВОЛЬС. ФОТОГРАФИИ. АКВАРЕЛИ"
МУЗЕЙ СУЧАСНAGА ВЫЯУЛЕНЧАГА МАСТАЦТВА

На ганку сядзіць мужчына з пытаньнем на твары. Ён "apartheid", чалавек бяз бацькаўшчыны і правоў. Бомж бамжом, адным словам - такі знаёмы касмапалітычны персанаж, які лёг у аснову мастацкай працы аднаго з заснавальнікаў поп-арту, стваральніка "прасторы невядомага" Альфрэда Шульцэ*.

"Такое ўражанне, што ён быў пыхам, які падчас сваіх прыпадкаў тримаў у руцэ аловак", - так адзэгавала на творчасць Вольса адна мая сброўка. Здаецца, эта была ня першая і неapoшняя "крытычная заўгада" ў адрасе ніямецкага сюрэраліста з боку мясцовых знаўцаў высокага "іскунства". На думку апошніх, зрабіць карціну ў стылі інфармэль**, якім злоўжываў Вольс, змог бы любы альканат з Маліны.

Бо менавіта дзякуючы адвечным рухавікам мастацкага прагрэсу - алькаголю і наркаце - Вольс рабіў тое, што сёньня прынята называць "спалучаньнем абстракці і сюры". Гер Альфі фотаў у мясных лаўках туши жывёлаў, капаў на лісты паперы фарбай, падвешанай пад столлю. Ягоныя жудасныя і дэпрэсіўныя гравюры палюбіліся фэнам Сартра і Кафкі, а глэм-фрыкі прыбалдзявалі ад яго фатаздымкаў з Міжнароднай выставы ў Парыжы, дзе Вольс зарабіў сабе славу "глямурнага фатографа".

...Сыцілы дзядзька, які ніколі не хаваў свайго жыцьцёвага крэда - "бяры ўсё, што кепска ляжыць" - напярэдадні аднаго трэзвелінгу ў Амерыку склаў сьпіс людзей, што паўплывалі на яго жыцьцё: Бадлер, Эдгар По, Шэлі, Наваліс і іншыя - усяго 3 старонкі сусветна вядомых бруталаў-эстэтаў.

Можа таму студэнты "кульку" і экс-ЭГУ, якія зредку боўталіся па залі музею, спрабуючы адшукать у сваёй памяці ўрэўкі з падручнікаў па гісторыі мастацтва, дзе б гаварылася пра Вольса, толькі дарэмна марнавалі час. Бо съяды Вялікага плягітара можна адшукать на кожнай старонцы такога падручніка. Прынамсі, раздзелу, прысьвежанага мастацтву XX ст.

---
* Сапраўднае імя - Альфрэд Ота Вольфганг Шульцэ. Псэўданім "Вольс" быў складзены мастаком зь першых літар яго другога імя і прозвішча.

** Інфармэль - стыль, у якім спалучаецца абстракція і сюрэралістычныя элемэнты. Заснавальнікам стылю лічыць Вольса, але потым яго выкарыстоўвалі ў сваёй творчасці такія мастакі, як Э. Шумахер і Ф. Цілер.

Падчас прагляду выставы наш фотакар так пранікся творчасцю Шульцэ, што вырашыў хоць някі кампэнсаваць самім сабой адсутнасць гледачоў у залі.

21.06.05/

КАНЦЭРТ ГУРТА THE PRODIGY
SIEMENS ARENA, ВІЛЬНЯ

Пакуль астатнія беларускія студэнты дзяяўбаліся над канспектамі як наянтая і ў труне бачылі ўсю гэту летнюю сэсію, якая невядома чаму зацягнулася да канца месяца, канtryбутар CD Ядзя Адамык ціхі мірна рванула ў Вільню па справах. І абласютна выпадкова альнулася на адмененым за некалькі тыдняў да гэтага канцэрце The Prodigy.

...Пачалося ўсё з таго, што пры ўваходзе ў мянэ адабралі фотакамэру, бо здымаць Флінта зь сябрукамі падчас шоў было нельга. У абмене (амаль па курсе 1:1!!!) мне выдалі затычкі для вушэй (якія так і не спатрэбліліся).

У самой залі народу было ня вельмі шмат, прынамсі ў партэры. Асабліва запомніліся твары людзей, якія вырашылі ціхенька пасядзець пад гукі таго ж "Firestarter". Таму я вырашыла падыйсьці да самай сцэны - гэта аказаўлася ня надта цяжка нават з напоўненым келіхам піва.

Шоў tym часам пачалося. Над сцэнай ботуліся велізарныя дэкарацыі з кавалкамі афармілайкі апошняга альбома (зь якога прагучала дэльце ці тры кампазыцыі). Флінт і Мэксім гарлалі што дурнія - затое ўсім слухачам падабалася, і таму яны час ад часу ладзілі сэнсаны масавага караоке.

Дарэчы, Мэксім значна выиграваў у Флінта па прэзентаваным дрэс-кодзе: чорная скурраная спадніца ніжэй за калена, белая дзіравая цішотка і высокія боты праста нельга было паставіць на адзін узровень з прыкідам "вечна злога Карлсана".

Трэк-ліст канцэрту быў скампанаваны ў суцэльны і бясконцы мікс, у якім гучалі баевікі розных гадоў, часта ў нязвыклай аранжыроўцы. Скончылася ўсё гэта вакханалія тым, што нашы дарагі музыканты ў нейкі момант прости зьніклі са сцэны, нібы і не было нікога. Што цікава, першыя некалькі сакунд большасць гледачоў нават не даехала, што канцэрт "із інаф". А калі даехала, то па-літоўску стрымана зрэагавала: што зь іх узяць, дзяцей туманнага Альбіёну. Нават звалілі па-ангельску!

Бяруши для The Prodigy:
этую песню не заглушыш.

1.07.05/

ПРЕЗЕНТАЦЫЯ ПАЭТЫЧНАГА
ЗБОРНІКА "ЗНАКІ ПРЫПЫНКУ"
КРАМА "ПАДЗЕМКА"

Другая...

Чаго можна чакаць ад падобнай імпрэзы?
У дадатак да банальнага аўтарскага чытаньня
вершаў ну хачя б якога перформансу ці чаго-
небудзь у такім духу. Ні фіга: было неяк сумна і
троху надакучліва...

На першое падавалі Зыміцера Плакса - зараз
журналіста швэдзкага радыё, некалі аўтара
культавай менскай газэты "Імя" - ён з натугай
спрабаваў разабраць свой жа тэкст, завярстаны
дэзайнэрам кнігі пад рукапісны. На другое былі
вершы Марыны Кунойскай у аўтарскім
сарамлівым выкананні. Плэтка чытала і быццам
бы сумнявалася, што яе слова трапляе ў
засікаўлененія вушы (хачя ў "Падземку" ў той вечар
прыйшлі толькі засікаўлененія. Толькі яны і
прыйшлі). На трэцяе - Iгар Палевікоў, з доўгай
барадой і кароткім, ціпа хоку, вершамі. І
напрыканцы зноў Плакс. Караваей, кола
замкнулася...

Астатняя тройка аўтараў зборніка (Віталь Сурыкаў,
Дзіна Сенінікава і складальніца кнігі Марына
Радзівонава, якая нядайна нарадзіла сына) не
змаглі трапіць на презэнтацыю кнігі.

А калі б туды прыйшоў які Жыбуль (ён у кнізе
адсутнічае), то імпрэза, прынамсі, не нагадвала б
прымусовы канцэрт у якойсьці сярэдняй школе.
Так лялотна і сумна чытае вершы Вася Пупкін з
8 "Г", якога Соф'я Пястроўна прымушае выступаць
з пастылем Броўкам* перад шайкай 60 прыдуркаў
з паралельных клясаў. Таму лялотна і западло
слухаць такое выкананні ўсё ж някепскіх і
ніярэдка пранікнёных твораў**.

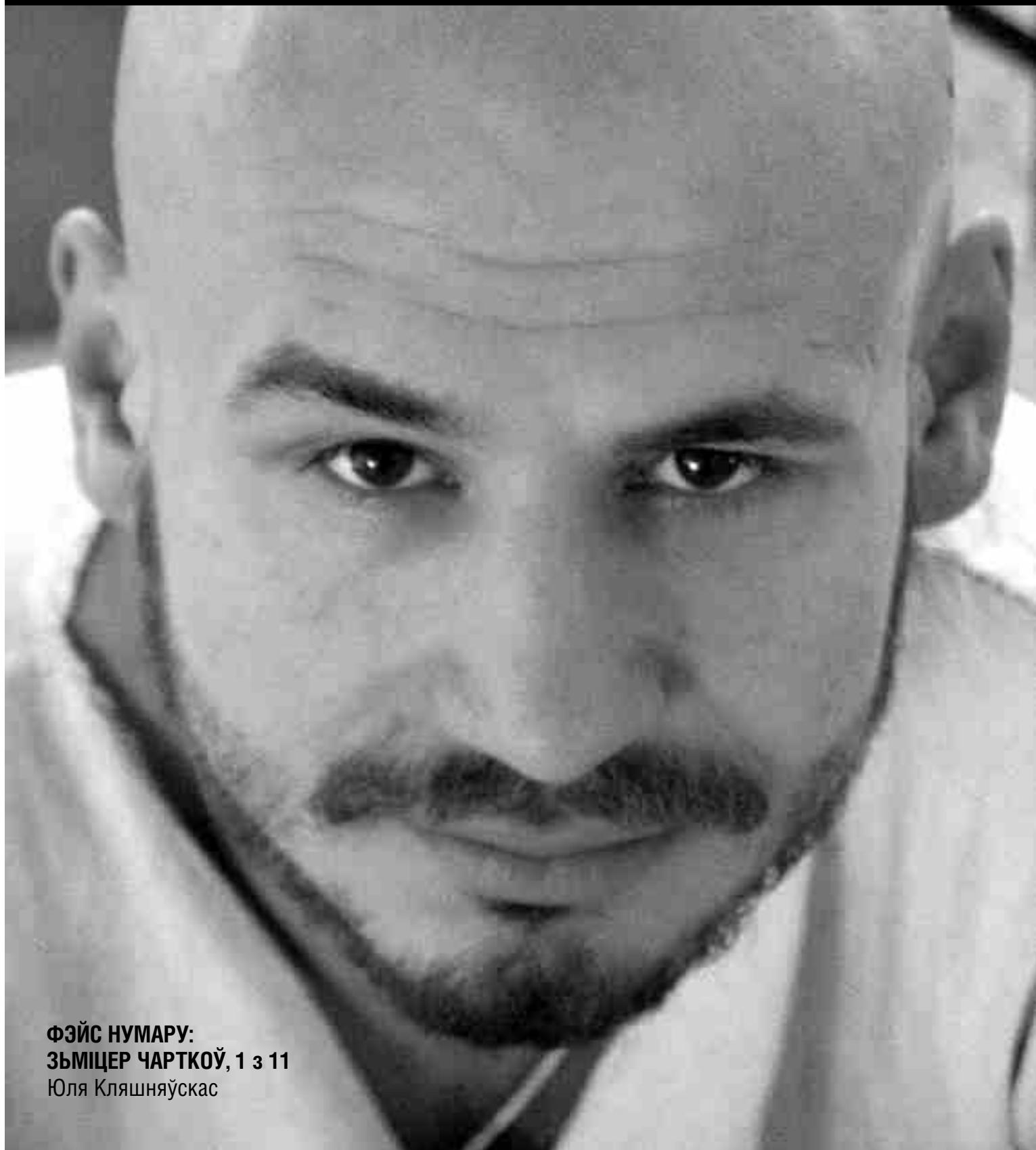
---
* Пятрусь Броўка - клясык беларускай літаратуры.
У анталёгію беларускай пазіі ўвайшоў дзякуючы
ананімнаму прысьвячэнню: "Пятрусь Броўка //
Піша лоўка. // Піша даўно, // Але ўсё гаўно".

** Галоўны плюс імпрэзы: глядзі апошняя
5 словаў апошняга абзата.

Інфармацыю і запрашэнні
на івэнты, вечарынкі,
выставы і іншыя тузы
скідайце на studumka@tut.by
(тэма: mana)

THE FEICY

ФЭЙС НУМАРУ:
ЗЬМІЦЕР ЧАРТКОЎ, 1 з 11
Юля Кляшняўскас

11 ЧАЛАВЕК 11 ДЗЁН (25 ТРАЙНЯ ПА 4 ЧЭРВЕНЯ) ГАЛАДАЛІ Ў ЖОДЗІНА СУПРАЦЬ АДЛІЧЭНЬЯ З НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОВАЎ.
“АКАДЕМІЧНА НЕПАСЬПЯХОВАСЬЦЬ” АДНАГО ЗАКЛЮЧАЛАСЯ ВА ЎДЗЕЛЕ Ў “ЧАРНОБЫЛЬСКІМ ШЛЯХУ”, ДРУГОГА - У ЗБОРЫ ПОДПІСАЙ ЗА НАДАНЬНЕ СУВОРАЎСКАЙ ВУЧЭЛЬНІ ІМЯ КАСЬЦЮШКІ, ТРЭЦІГА - У РАЗДАЧЫ ЎЛЁТАК ПРА ШКОДНАСЬЦЬ РАДЫЁЛЯКАЦЫЙНАИ СТАНЦЫЇ Ў ГАНЦАВІЧАХ. ЯНЫ ВУЧЫЛІСЯ НА РОЗНЫХ КУРСАХ і У РОЗНЫХ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОВАХ - АД АКАДЕМІІ МУС і ВУЧЭЛЬНІ СПАРТОВАГА РЭЗЭРВУ Да АКАДЕМІІ МАСТАЦТВАУ і ЖОДЗІНСКАЙ ЖАНОЧАЙ ГІМНАЗІІ.

Зыміцер Чарткоў - адзін з тых, хто “скараціў рацыён на 100%” - напэўна, вылучыўся болей за ўсіх. Паслья шасьці гадоў абітурыентства ён, нарэшце, паступіў на рэжысуру ў Акадэмію мастацтваў і... быў адлічаны зь першага ж курсу. “Я, - кажа, - да гэтага ўдзельнічаў у галадоўцы супраць рэфэрэндуму. Потым балтаваўся ў мясцовы Савет дэпутатаў. Потым ездзіў ва Украіну, да сяброў на Майдан”. Паслья ўсяго гэтага сесію здаваць яму не дазволілі - паабязці паставіць прафнепрыдатнасць і паралі забраць дакументы.

Галадуха: як прыйшла і як праходзіла

- Я кажу, Паша*, давай рабіць галадоўку. Можа, што-небудзь зменім... Сябры дапамаглі з кватэрой. Купілі вады, абвясцілі прэс-канфэрэнцыю - патэлефанавалі знаёмым журналістам. Выкінулі прэс-рэліз. Напрыяджала народу, мы ўсё сказалі і пайшлі. Селі, кампутар паставілі. Прыцягнулі нейкія гульні, фільмы, дыскі. Я, напрыклад, чытаў “Quo vadis?”, Саня** наагул дастаў “Дзэйнік Брыджыт Джонс” дзеяла прыколу, Жэнька Ваўкавец*** чытаў гісторыю Беларусі. Весела было. Першыя дні нас падколвалі наконт ежы, Смольскі**** з булкай прыпёрся. А паслья трох дзён есьці ўжо не хацелася. Можна было нават гатаваць каля нас.

Хто наступны?

Усё пачалося з-за Сержука Мурашкі: яго затрымалі на “Чарнобыльскім шляху”, і дырэктар жодзінскага палітэхнікума падпісаў загад аб яго выключэнні. Аднак забыліся на адну “дробязь”: па правілах адлічэння павінна быць узгадненне з адміністрацыйнай камісіяй. З гэтай нагоды Сержукова група і сябры напісалі заяву аб tym, што хлопца адлічылі без падставы, і панесьлі ў выканкам. Туды яны прыйшлі з прымацаванымі да дзёньня паперкамі, на якіх былі пералічаныя прозвішчы адлічаных і напісаны: “Хто наступны?”. На выхадзе сустрэла міліцыя: - Што вы тут робіце?
- Заяву падаем.
- Разыходзіцеся, толькі прозвішчы свае назавіце. Не пытаны! Назвалі і пайшлі...
На гэты час у Жодзіне ўжо было 6 чалавек, якіх адлічылі з розных навучальных установаў. Усе яны да гэтага ўдзельнічалі ў палітычных акцыях і наагул не маглі пахваліцца “правільнай” грамадзянскай пазыцыяй. А потым пачаліся разборкі з tymi, хто падаваў заяву. Дзэйсно дзяяўчынам**** адразу сказалі: ўсё, вы болей ня вучыцеся ў жаночай гімназіі. Сканчайце 9-ю клясу - і бай-бай.

Гонар Галактыкі

- Які пазытыў ад галадухі? - наўна пытаюся я ў Даімы.
- Рэзананс. Падтрымка. Калі мы зьбліралі подпісы, 99% падпісвалася. Усе разумеюць, што за перакананыні нельга выгняць з вучобы - гэта ўжо зусім...
На дзень у галадаўніку было па 5-6 сустрэч. А ўжо паслья спынення акцыі прыяжджаў фотограф Яцэк з польскай Gazety Wyborczej. Чатыры дні ён жыў разам з хлопцамі і рабіў вялікую фотасесію для адной з самых тыражных газет Эўропы.
- Гэта толькі спачатку ўсё было спакойна. А потым пайшлі звонкі: да вас едуць з Баранавічай, у Барысаве даплыўліся. Наведала Кася Камоцкая, наша старая знаёмая: яны здымалі нейкі фільм. Сядзелі, сямляліся, сиплавалі песьні. Хадановіч прыехаў - гэта быў наагул цырк. Увесе час трymалі сувязь з журналістамі. Мэдзія нас правяралі... Памятаю, як мы ўсе сядзелі ў абыдыму з Ромулам, паслом Чэхіі ў Беларусі. Прыкольны таі дзядзька.

11 дзён later

На момант інтэрв'ю справа зь дзяячамі-гімназісткамі ўжо ўтраслася. Кірауніцтва гімназіі дало задні ход: проста, маўляў, пагарачыліся. Праз два тыдні паслья ўзнагоўлення рацыёну “пратэстанты” нарэшце прачыталі пра сябе ў мясцовай дзяржгазэце. Зразумела, артыкул быў супраць іх. Але газета нават дапамагла ў судовым працэсе: з вуснай чыноўніка афіцыйна была пацверджана незаконнасць адлічэння Сержука Мурашкі.

Шмат хто з гасцей прапаноўваў ехаць вучыцца за мяжу. Украінцы прымаюць на поўнае дзяржзабесьпячэнне ўсіх выключаных беларускіх студэнтаў. ЭГУ прапаноўвае дыстанцыйную адукцыю. Нешта наклібаўшася зь Літвой і Польшчай. Але той жа Дзіма нікуды ехаць не зьбіраецца: “Я хачу вучыцца тут. Хачу атрымаць сваю спэцыяльнасць у Беларусі. Ніяма вялікага жадання зваліваць адсюль”.

Улетку Зыміцер будзе займацца экалёгіяй: арганізуе экалягер, працягне леташньюю акцыю “Чистая Дзэвіна - чистая Балтыка”. Возьміе ўдзел у праграме па аздаравленні Дняпра, напэўна, адправіца ў экасплай.

А так - арганізоўвае канцэрты ў Жодзіна, мае сваю будаўнічую фірму, пазаштатна піша для газэты. Прыдумляе камунальную акцыю, нешта накшталт “Каму належакаць шнуры Белтэлекама?”

Don't speak

Афіцыйным адказам “пратэстантам” можна лічыць загад міністра адукцыі Аляксандра Радзькові “Аб мерах па недапушчэнні спрабаў уціхавання навучэнцаў і студэнтаў у супрацьпраўную дзеяйнасць палітычнага накірунку”. Міністар рэкамэндуе праводзіць службовую расысъледаваныні і адлічыць за ўдзел у несанкцыянаваных апазыцыйных івэнтах, а таксама “за зьдзяйсьненне супрацьпраўных дзеяньняў у грамадzkіх месцах”. Загад дае парады кірауніцтву навучальных установаў, як фармаваць у моладзі “сацыяльны аптымізм” і пазытыўная палітычная погляды. Нагадвае, што трэба рабіць ўсё магчымае, “каб у студэнтікіх аўдзіторыях не было месца для антыдзяржайнай рэтурыкі”.

Пэўна, родны ўнівер у наступным навучальнym годзе

прывітае граптэндамі сацыяльна-еканамічных

дасягненняў краіны, першакурснікі яшчэ з

большым імпэтам будуць выліваць стукачоў, а ў

раскладзе зьявіца пара, на якой навучаць правільна

аддавацца роднай зямлі.

----

*Паша - Павал Каранюхін. Выключаны з Плещанскай спартовай вучэльні. Паслья падтрымкі Мурашкі (гл. далей па тэксле) не паставілі першы разрад. Самая гучная перамога Пашы - слаборніцтва, на якім ён выйграў лыжы ад Алега Рыжанкова.

**Саня - Алеся Вінградаў. Адзіны ніяк не пацярпеў. Галадаў з-за салідарнасці.

***Жэнька Ваўкавец - быў выключаны зь вячэрній школы. Цымнай гісторыя і ніякіх афіцыйных каментараў. Яго выклікалі ў ваенкамат і сказалі: вы болей ня вучыцеся, вам трэба ісці ў войска.

Да гэтага часу Жэня ня ведае, за што яго выключылі.

****Смольскі - Алеся Смольскі, адлічаны з Сувораўскай вучэльні. Быў затрымліны, калі зьбліралі подпісы за наданье вучэльні імя Тадэвуша Касьцюшкі. Сам не галадаў, але падтрымліваў маральна.

*****Наталія Максімава і Вольга Галубец.

спартоуцаў, даволі-ткі "кэжуал". Вядома, прыкладам лёдзі Віктарыяскай Англіі і цёткі зь сельпо таксама ніхто не карыстаецца і ў спадніцы ня езьдзіць. Час ад часу можна пабачыць так званыя "вэлясыпэдкі", але большасць абыходзіцца звычайнімі брыджамі ці наагул падкасвае джынсы.

СЫНТ-ПОП

Пры нашым няпэўным надвор'і зь перападамі да 10 градусаў туды-сюды цягам дня легкадумныя вэлясыпэдсты маюць усе шанцы атрымаць хранічае ОРЗ. Таму спацыялісты раяйць арыентавацца зараз на тэмпэратурну ў цену, але апранаць съветлае, каб не перагрэцца, і не імкнучыцца адной шмоткай вырашыць праблему. Вэлягадзенне павінна быць шматлойным, зь якаснымі сынтэтычнымі матэрыялаў з плоскімі швамі (каб ня мулія). Яны выводзяць вільгачыць на паверхню і добра сохнучы. Лепей за ўсё мець таксама нейкую верхнюю адзежыну з вэнтыляцыяй, якая рэгулюеца (напрыклад, куртку Baop, дзе толькі за кошт маланак можна стварыць сапраўдны скразнік). Ідэальным для доўгіх дыстанцыяў лічыцца камплект са спацевляформы з так званым windstopper і філісаўкі са штанамі (у заплечніку). Каб розныя шаблязубыя крыва смокі не сапасалі адпачынак, пляцен্যе тканіны павінна быць адмысловым (напрыклад, DryFlo Pique) - такую не пракусыць! Ну і тэрмаблязіна (ад 50 бэ просцеценкы камплекцік) - таксама нішто сабе реч.

Але калі так сур'ёзна паставіцца да справы, то можна даволі хутка дадумацца да ноў-хаў кшталту ровара зь бяздротовым выхадам у www (гэта нью-ёрскі вынаходнік Юры Гітман нядаўна прымацаваў да рамы высокадучувальную антэну, а да багажніка - лэптоп). Але яно вам патрэбна? Усё што трэба ўжо вынайшлі да нас - два колы, добрае надвор'е і дарогу.

---

* На жаль, ва ўсіх сэнсах (гл. звесткі па прыроце) насельніцтва ў краіне і агульным старэнні яго ж усталіцы).

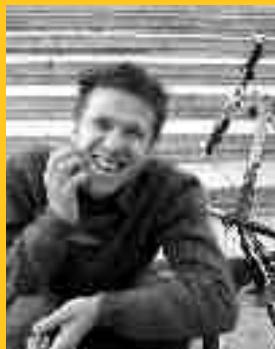
УСЁ СВАЁ ВАЖУ З САБОЙ!

важныя вэлягэджы

1. Крылы для колаў - патрэбныя, калі на хочаце кожны дзень мыць свае "вэлясыпэдкі". Якасныя каштуюць каля 40 тыс. за кожнае.
2. Фары і задні ліхтар - патрэбныя, калі ўвечары хочаш жывім выбрацца з цэнтра (кошт ад 14 да 50 тыс.).
3. Шлем (Alpina, Bike Trails, Trek) - хапае звычайна на адзіны ўдар і эканоміць роўна адну галаву. Самы просты кітайскі - ад 25 тыс., рэальны нармалёвы - ад 70 тыс.
4. Вілякомп. Сапраўдны мае мінімум 7 функцыяў (замырае час, дыстанцыю, хуткасць сярэднюю і максімальну, мае сэкундамер і адамер (вылічвае агульны "прагест"). Каштуе 50-60 тыс.
5. Підалі мэталічныя - ідуць у камплекце з роварамі, якія каштуюць ад 300 бакаў, могуць экспліатаўацца паўсяоль, - ці контактныя (Ritchey, Shimano 515, у камплекце са спацеплялімі з "шылам"). Підалі каштуюць ад \$50, туфлі - ад \$65.
6. Багажнікі і сумкі: для турыстаў - жорсткая неабходнасць, для іншых - каб было куды запіхніц перакус, інструменты (а бяз іх у дарозе ніяк) ці швэдэр (калі прыпяляч). Багажнік істотна зьмяншае манзуранасць ровара (таму і каштуе ад 15 да 50 тыс.?).

ТЭКСТ:
ТАНЯ КЭЛЛІ

...МЕНЧУКІ БОЛЕЙ НЯ
ЛЮБЯЦЬ "АИСТ"!+ ПАД
РАДАСНЫ ЕНК ЭКАЛЮБАЎ
ПАНЯЦЦЕ "РОВАР" ПАСТУПОВА
ПАЧЫНАЕ ПАЗНАЧАЦЦА
ШТЭМПЭЛЭМ "ФІШКА".
ПРАЎДА, ПАКУЛЬ КРУТЫ РОВАР
- ГЭТА ЯК МЭРС-КАБРЫЯЛЕТ:
УСЕ АДРАЗУ БАЧАЦЬ ЦЯБЕ
З ТВАІМІ ПАНТАМІ, АЛЕ ЎЗІМКУ
ХАЛОДНА, ЛЕТАМ - ГОРАЧА,
ЗАНАДТА "ЦЕСНЫ КАНТАКТ"
З АСЯРОДЗДЗЕМ і ПАКІНУЦЬ
НЕЛЬГА - СКРАДУЦЬ. ХАЦЯ ШТО
НІ КАЖЫЦЕ, А ПЛОСАЎ АД
РОВАРА ПАКУЛЬ БОЛЬШ:
ЗРУЧНА, ХУТКА, ХЭНДЗІ і
СПАРТОВЫ СНАРАД У АДНЫМ.
НІ ТАБЕ ПРОБАК, НІ ТАБЕ
“АПОШНЯГА ТРАМВАЯ”, НІ
ЦЭЛЮЛІТУ.

Большасць несьвядомых абываталіяў ставяцца да ўсіх гарадзкіх вэля-нэзручнасцяў досыць талерантна. Маляў, "еду сабе і еду". Няма вэляразьметкі на праезней часты? Затое якія сцежкі ёсьць уздоўж рэчкі! Цымяныя правілы дарожнага руху? Затое якія нечуваны экстрым - кататаца з горкі ў Траецкім ці на пляцы Бангалор! І наагул: карыстацца прынцыпам "усё можна, што не забаронена" ня так ужо і кепска. Не сапасаваць жа сабе кайф з-за нейкай фігні?! Прыймі што яго сапраўднай крыніцай ёсьць далёка не разьметка на дарозе, а ў першую чаргу якасць самога ровара.

DREAM-CAR НА ДВУХ КОЛАХ

Той, хто лічыць, што за пяцьдзесят бэз можна набыць нешта акрамя дзіцячага самаката, чытае на той артыкул. Калі вы зьбіраецца ўліца ў байкерскі рух, разылічвайце на суму на менш за 200 бэ. І гэта толькі на самы просты агрэгат, без прыбамбасаў. Калі хочаш большага - 1500 зялёных не мяжа. Па звестках байнэту і саміх пакупнікоў, каб купіць нешта прыстойнае, мае сэнс наведаць некалькі месцаў. Гэта "Бюргер" на Машэрава, крама на Кірава, 23 і, як ні дзіўна, дынааміскі і жданоўскі "Вэлясьвет".

Агульная парада: знайдзіце таго, хто благога не парайць. Калі няма абазнаных сяброў, ня трэба шарахацца і ад прадаўца. Наадворт, калі ён здолбы пераканаць вас, што вы хочаце менавіта гэтыя байкі, то таварыш нэздарма тут працуе і сёве-тое сяч. Падчас набыцьця ровара вартыя глядзяць, каб фірмовая налепка была ПАД лякам, бо шлёнпунцы зьверху можна што заўгодна, хоць лягатып Фэрары. Калі душа ўсё ж прагнє лепшага, ісць па пакупку трэба ў адзначаныя вышай кропкі. Але перад гэтым канкрэтнай зменай мэту юзаныня (гл. "Наперад зь песьнямі!").

НАПЕРАД ЗЬ ПЕСЬНЯМИ!

Найбольш распаўсюджаныя некалькі тыпau ровараў:
1. city bike (гарадзкі). Найбольш устойліві і
камфортны для паўсядзённых паездак, амаль не
патрабуе абслугоўвання, але на ім не
павышаецца - цікі.
2. rode bike, road racing bike (шасэйны, гоначны) -
самы хуткасны (за кошт мінімальнай вагі, шырыні і
гарызантальнай пасадкі). Ён рэкамэндуецца толькі
для роўнай паверхні і пры наяўнасці (вельмі)
добрай спартовай формы.
3. mountain bike (горны). Бываюць розныя, але
універсалам тут лічыцца "крос-кантры" - ён якраз
падыходзіц для нашай перасечанай мясцовасці:
лёгкі, заніжаная рама для прасцейшага саскоку,
зручная вышыня сядла і паскораны выбор
патрэнай перадачы.
4. турысцкі (гэта ўжо ня ровар, а частка
светапогляду) і BMX - для экстремалаў і профі, якім
заскочыць двумя коламі на бардзюр і пакатаца
там на адны - як нефіг.

Можна знайсці іншае выйсце - варыянт для снобаў "зьбяры сям": замаўляюцца (у асноўным праз нэт) рама + вілка + колы + пераключальнікі хуткасцяў з систэмай, касетай і ланцугом + тармазы + руль з вынасам + сядло з падсядзельным штырам. Усё гэта абыядноўваецца ў самапальны ровар. Дарэчы, сайцец <http://vm.by> на пляне кансультацияў - адзін з самых адэкватных бай-рэсурсаў.

Як вынікае з назіраньняў, вэлясыпэдystsі ў Менску аддаюць перавагу 1-і і 3-й катэгорыям ровараў (гэта калі не зважаць на тусоўку з BMX калія Палаца Рэспублікі). Што да прыкіду, то выглядаюць байкеры, за выключэннем некалькіх яўных

БЭМДА

SCANDAL!

100 ЗА НОЧ?

У МЕНСКІХ ГЕЙ-ПРАСТЫТУТАЎ НЯМА СУМЛЕНЬНЯ!!!

ЁСЦЬ НА ПОПЕ ПОЎСЦЬ

ГАНДАЛЬ ЦЕЛАМ НАБЫВАЕ Ў БЕЛАРУСІ МАСАВЫЯ І ЗАСТРАШАЛЬНЫЯ МАШТАБЫ. ВІКТАР КУЧЫНСКІ - НЯ ПРОСТА ВЫПУСКНИК ВАЙСКОВА-ПАЛITЫЧНАЙ ВУЧЭЛЬNI, ДЭПУТАТ НІЖНЯЙ ПАЛАТЫ ПАРЛЯМЭНТУ, АЛЕ СЯБАР АКА ЭКС-ПАМОЧНІК АГЛ ПА АСАБЛІВЫХ ДАРУЧЭНЬНЯХ, - ЧАРГОВЫ РАЗ ЗАСЬВЯЦІУСЯ Ў ЯКАСЬЦІ НОТ NEWSMAKER ЯКРАЗ З ГЭТАЙ НАГОДЫ. НЯДАЎНА ЁН АЗАДАЧЫЎ УСЮ КРАІНУ СУПЭРСКАНДАЛЬНАЙ ТЭМАЙ.

“Я за тое, каб усе адказвалі перад законам аднолькава, - сказаў дэпутат падчас свайго выступу ў парламэнце. - Калі жанчына займаецца прастытуцыяй, то яна нясе адказнасць, а калі прастытуцыяй займаецца мужчына?..” Дагэтуль рытарычна пытанье ў сувязі з некалькіх палітычных скандалаў, у якіх засяяўліся 17-гадовыя хлопчыкі лёгкіх паводзін з Менску і нейкі дыплямат з Прагі, пачало чытацца неік па-іншаму. Таму, як і астнітні некалькі мільёны грамадзянай РБ, калектыў CD таксама захадеў даведацца: сапрауды, “а калі?” . Большая за тое: карэспандэнткі CD Дзідэ БРАНДТ і Марыя САЛЯНКЕВІЧ пачалі шукаць адказы і на іншыя пытанні, што датычыцца гей-прастытуцыі ў Менску. Іх скандалынае расесьледаванье чытайце ніжэй.

P.S. Амаль усе імёны і прозвішчы ў артыкуле змененыя.

НАША МАША

Упершыню пра гей-прастытуцыю я начула ад суседкі па інтэрнаце Машы. Жанчыны-прастытукткі выгадна адрозніваюцца ад Машы тым, што на слухаць самі сабе і бяруць за сваю якую-ніякую, але працу гроши. Нават інфузорыя-түфэлька пры блізкім знаёмстве падаеца больш інтэлектуальна прасунутай асобай, чым наша Маша. Прынамсі, інфузорыя ня будзе рабіць мінэт любому, хо зядзе па яе на мэрсэ. А калі і зробіць, то нікому пра гэта не раскажа.

Маша іншая. У тия паўгадзіны, якія я была ў інтэрнацікі пакой, дзе волей лёсу Марыя пражывалае з маёй сябровай, дзяўчынчака выдала столыкі інфармацыі, што паводле яе можна лёгка звяньць парнушку. Машын маналёт не спыніла нават тое, што я на неікі час выходзіла з пакою - каб падыхаць свежым паветрам. Маша размалуляла са сцэнамі...

Наагул, сваё натхненне яна чэрпае з любоўных раманаў, бразильскіх сэрыялаў, шчыра перажываючу за герояў. Яна шмат сціць, наведвае зь “сябрамі” “Вавилон” ды сауны і вельмі на хocha брацца шлюбам па разылку. Сядро шматлікіх Машыных сябровы ёсьць 16-гадовыя хлопчыкі, якія канчаюць пры выглядзе голых цыцак, і старпёры, навучаныя жыццём.

У сяліце значыцца і нейкі гей з кватрай, пра якога Маша распавядае з асаблівай

гордасцю. Пазнаміліся яны, як прынята, у “Вавилоне”, калі Маша нахабна падсела за ягоны столік. А калі даведалася, што ён, нават не расстроілася. Бо вельмі хутка даведалася, што ў іх знаёмстве ўсё, што ад яе патрабуецца - гэта шукаць яму патэнційных “ахвяраў”. Яна знаміцца зь імі, прыводзіць на кватэру, а потым незадўажана зынкае, шчыльна зачынішы за сабою дзвіверы. Што за імі адбываецца, Машу не цікавіць, бо пачак цыгарэтай на вечар у яе ўжо ёсьць.

МАМАЧКА ПІДАРАЎ

...Хутчай за ўсё, ніякага крыміналу за дзвіврьмы кватэры Машынага знаёмага не адбываецца. Нават у выпадку, калі хлопчык-госьць - гетэрасексуал, гэта зусім ня значыць, што за добрыя бабкі ён не захоча пераспаць з геем. Ад яго ўсяго і патрабуецца, што расслабіцца і атрымліваць задавальненіне. А на хочаш - можаць валиць на ўсё чатыры бакі: перапіхнуга за адзін “ліст”, хай сабе і ў нестандартнай позе, можа знайсціся нямала ахвотных. У адваротным выпадку, калі “не хачу” - “а траба!” - гэта ўжо папахае крыміналам (які там артыкул за гвалтаваныне?). Таму Машын сябар разумее: галоўнае, каб у такіх адзінокіх, як ён, гомасексуалістаў, хапала грошай.

“Ня ведаю, з чым звязана гэтая традыцыя, але ў кожнага гея ёсьць сябровука”, - кажа надзвычай вядомая ў менскіх гей-колах Наташа Э. - “мамачка підараў”, як яе называюць (такая малая, што нават я са свім ростам 162 см гляджу на яе зверху ўніз). Наташа расказвае мне гісторыі некаторых сямейных гей-параў, да стварэння якіх спрычынілася ў тым ліку яна; пра хлопчыка Антону, што працуе мадэльлю і які літаральна ледзь не званітаваў, калі падчас нейкага балдзяжу выпадкова датыкнуўся да Наташыных грудзей. “Я нават пакрыўдзілася”, - жаліца яна мне.

Натуральна, сярод Наташыных сябров і знаёмых ёсьць шмат “схаваных” геяў, якія ў сілу свайго сацыяльнага статусу - чыноўнікі, вядомыя пісъменнікі, супрацоўнікі ТБ ці радыё - не могуць дазволіць раскрыць перад сваім жонкамі, дзецемі і проста супрацоўнікамі гомасхільнасці. “Такіх не

сустрэнеш ні ў “Вавилоне”, ні ў “Лютыкі”*. А ім жа таксама каханыя хочацца. І яны яго знаходзяць, - упэўненая Наташа. Праўда, за гроши і ў інтэрнэце - калі ведаеш месцы, можна сірод тыхічанкі знайсці свайго “адзінага” ці “чарговага”. Наташа лічыць, што гей становіца прастытуктамі ці таму, што на хочуць ісці працаўцаў, ці таму, што пастаянны партнэр задарай. А што да пакунікоў прастытутаў, то маліваць іх нейкімі вычарэнцамі таксама на варта: яны праста хочуць сэксу. Здаровага гей-сэксу, які “за праста так” нікто нікому не дае. (Можна падумаць, што дармовы гетэр-сэкс на дарозе вялецца.)

ОГО-ГО!!!

Пакуль я чакала Пашу калі філярмоніі, то ўяўляла розныя образы, у якіх ён мог зьявіцца перада мной. Чортавы стэрэатып! Паша зламаў іх ушчэнт: да мяне падышоў абсалютна адэкватны мужчына, пра якога зусім не падумаваіш “о, зыр, підар пайшоў!”. Я нават засумнівалася, ці ён гэта. Але варта было яму сказаць “прыўіт”, як усе сумненіні рассыяліся як туман над Камсамольскім возерам. Ад Наташы я даведалася, што Паша быў жанаты, разъвёўся і ўжо 9 год жыве з Толікам, якога ён называе Тонкай. “Я пазнаёміўся зь ёй на прыпынку, - расказвае Паша гісторыю свайго каханья. - Падышоў да яе, даў сумку ў руکі і сказаў, каб ішла за мяне. Дык ён (Паша мае на ўвазе Толіка), спрабуючы вірнуць тую авоську, дайшоў да дзвіврэй майкі кватэры. А там: гарэлачка, размовы, “заставайся на ноч”... - карацей, новая сям'я начала ў Пашы менавіта з парасткай сацыяльнай прастытуцыі. Паказальна, што Паша называе геяў підара́самі і склянне іх у жаночым родзе. “Памятаю, недзе ў 20 год мяне прывялі ў цэнтар, некуды ў раён Калініна, дзе тусаваліся підары, і сказаі: гэта - геи. Адзін з іх, чмо нейкае, падышоў да мяне і нешта прамарыўта. Дык я яму за такія словаў ў морду даў. Гэта новае пакаленіне підара́саў: худзен'кія нейкія і маленькія, што здача даць на могутць, - з веданьнем справы кажа Паша і дадае: - Вось мы раней ого-го былі!” Але гэта раней было - зараз

у састарэлага Пашы іншая проблема: што зрабіць, каб да цябе началі зноў чапляцца? Калі пытанье ставіць такім чынам, то адказ можа быць на 100% адназначным: старым і небагатым підарам ужо нічога не дапаможа, да іх амаль не чапляюцца. Максымум, на што яны могуць разыліваць - гэта ці на знаёмствы ў клубах і гей-тусах, ці на “здым” хлопчыкаў лёгкіх паводзінаў. Паша гэта выдатна разумее і таму спрабуе знайсці найменш гідкі для сябе варыянт. “Ясна, што можна пакарыстацца паслугамі некалькіх дзясяткай вядомых підараў-лярваў, якіх маюць усю ноч захоча, а раніцай яны пытаяцца, хто гэта быў. Плаціць даводзіцца тады, калі я хачу, а са мной - не”. Паша дзеліцца ўласным досьведам, паводле якога самы распайсюджаны способ здыму гей-прастытута - аўявы ў нэце. “Але ў нас кошты загінаюць! 50 бэ за ночь, 20 - за гадзіну!!!” Таму часцей за ўсё, выпішы для съмеласці, Паша ідзе здымамі хлопчыкаў у горадзе. З улікам таго, што ён сам пранапуне выпіц, і якіх у яго падвешаны добра - такому адмовіць амаль немагчыма. Далей - справа тэхнікі: вяže іх на кватэру, а там пранапуне паспрабаваць. Тыя, што на хоча, могуць зваліць: “Дзьверы заўсёды адчыненыя”. Бяда ў тым, што мала хто сыходзіць. ...Мы ідзем з Пашамі праспэкце Скарыны, толькі што выпішы некалькі пляшак піва, глядзім па баках. Ён паказвае, што зь мінакоў гей, а хто не, і кажа, што для таго каб пераспаць, гетэр ту ці гома - яго мала калыша. Можна падумаць, што нават пры невялікіх намаганнях яму могуць дасць і тыя і тыя. Амаль ня ставячы гэта пад сумнеў, я прашу, каб Паша зараз жа паспрабаваў падыйсці і з кім-небудзь пазнаміцца. Паслья хвілінага ваганьня ён вымушаны прызнаць: “Не, я так не могу. Мала выпіц ды і кваліфікацыя ўжо ня тая”...

---

* Неафіцыйная назва новага гей-клубу “Нарцис”, які ўжо зараз прэтэндуе на лаўгровыя лісты новага менскага “Вавілона”. Калі карэспандэнт трапіла ў гэтае месца, то ледзь не разумзмалася: хоць бы падлогу памянялі, а то такое ўражанье, што яшчэ Сталін па ёй хадзіў.

ЕШЦЕ МОРКВУ!

Вэрхал вакол СНІДу ўзьняўся ў 1991 годзе, калі доктар Чарльз Томас, біёляг з Гарварду, стварыў навуковую групу па пераацэнцы тэорыі ВІЧ-СНІД. "СНІД - гэта змова палітыкаў, фармацэўтав і мэдыя-магнатаў", - съцвярджала тыя, каго пазней назавуць СНІД-дисыдэнтамі. Група паставіла пад сумнёу ўсім вядомую тэорыю, што ВІЧ і ёсьць прычынай СНІДу. Справа ў тым, што вірус імунаадэфіциту чалавека ў 1984 г. быў названы ўрадам ЗША ўсяго толькі верагоднай прычынай СНІДу. Дысыдэнты съцвярджала, што самі тэсты на ВІЧ недасканалы - яны выявляюць не захворванье, а толькі антыцелы. Людзі мрузу не ад СНІДу, а ад дэпрэсухі і боязі смерці, а лекі, якія прыпісваюць хворым, - ледзь не атрутна ў чистым выгледзе. Ужо 6 чэрвеня 1991-га Томас&C° даслалі ліст у шматлікія навуковыя часопісы - Nature, Lancet, Science - з просьбай перагляду тэорыі ВІЧ-СНІД. Нягледзячы на тое, што пад лістом падпісаліся съяцілы мэдыцыны, а таксама Нобэлеўскія лаўрэаты Кэры Муліс і Ўолтэр Гілберт, іх проста адправілі ў навызначаным накірунку. Толькі ў 1995-м чытачы Science пабачылі гэты самы ліст. Пабачылі і афігелі. Да справы падключыліся фрылянсэры. Афрыканскі пісьменнік Рыан Малан ablaz'у ўсю Паўднёва-Афрыканскую Рэспубліку, дзе па статыстыцы самая высокая съяротнасць ад СНІДу. Малан высьветліў, што за 13 гадоў эпідэмія насельніцтва ПАР ня тое што не скарасцілася - нават павялічылася ў 1,7 разоў. Каб вызнаныць, ці вырасла съяротнасць, пісьменнік пачаў апытваць... вытворцаў трунаў. Па ягоных дадзеных, за 13 год колькасць замоўва на "драўляныя вырабы" не зьмянілася.

Але самым вялікім сваім дасягненнем СНІД-дисыдэнты лічаць падтрымку паўднёва-афрыканскага презыдэнта Таба Мбэкі. Улетку 2000 году, падчас 23-й канфэрэнцыі па СНІДзе ў Дурбане Мбэкі выступіў па TV з крытыкай тэорыі ВІЧ-СНІД. Лісты з урыўкамі прамовы ён разаславаў сусветным лідэрам. Апошняя проста прайгнаравалі "чорнага брата", затое СМИ павесяліліся на славу, выкопаваючы аднекуль "цытаты" презыдэнта: "Ешце карэньчыкі, бурачкі - і вылечыцеся ад СНІДу". Але СНІД-дисыдэнты ня вешаюць носу: "Я николі ня бачыла СНІД-кірауніцтва ў такой агонії, у якой яно знаходзіцца зараз", - піша журналістка з New York Press Сілія Фарбер, прарочачы СНІД-артадоксам хуткі гамон. Апошняя патрабуюць пасадзіць яе і ейных аднадумцаў у турму.

СПЭЦСЛУЖБЫ

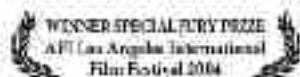
ХАВАЮЦЬ ВАКЦЫНУ

ад СНІДУ?

НАС НЯ НАДА ЎЖО ПУЖАЦЬ, МЫ ЎЖО ПУЖАТЫЯ

тэкст:
ОЛЯ СТРЫЖ, ЮЛЯ КЛЯШНЯЎСКАС

У 1999-М СУДЗЬДЗЯ ПРОСТА ПАРАГАТАЎ ЗЬ ЯГО І ПАСЛАЎ КУДЫ ПАДАЛЕЙ. У КАНЦЫ ЧЭРВЕНЯ 2005-ГА ПРА ЯГО ПІСАЛИ ЎСЕ БУЙНЫЯ ГАЗЭТЫ СЪВЕТУ. 33-ГАДОВЫ АФРААМЭРЫКАНЕЦ БОЙД ЭД ГРЭЙВЗ ЧАРГОВЫ РАЗ ДАКАЗВАЕ Ў СУДЗЕ, ШТО ЁН НЕ ВЯРБЛЮД І ШТО СНІД - САКРЭТНАЯ ЗБРОЯ ПЭНТАГОНУ. ГРЭЙВЗ ЗАКЛІКАЕ ЎРАД РАССАКРЭЦІЦ ВАКЦЫНУ ДЫ ПРЫСТУПІЦЬ ДА ЯЕ МАСАВАГА РАСПАЎСЮДУ. ПАКУЛЬ НЯ ПОЗНА.

"Explosively controversial."
- Daily Variety   "A cinematic hand grenade."
- LA Weekly

Hazel Wood Pictures presents:

THE OTHER SIDE OF AIDS

A film by Robin Scovill

How Positive Are You?

HAZEL WOOD PICTURES PRESENTS THE OTHER SIDE OF AIDS
WITH THE FOO FIGHTERS WARM WIRES DIRECTED BY G. MOSSMAN
PRODUCED BY ROBERT LEPOO EDITOR ERIC E. PAULSON
WRITTEN, PRODUCED AND DIRECTED BY ROBIN SCOVILL

СНІДУ НЯМА

Адны называюць гэты фільм "празрэннем", іншыя - небясьпечнай інсінуацыяй. Дакументальная стужка Робіна Сковіла "Іншы бок СНІДу" (The Other Side of AIDS, 2004) нядайна даехала да Варшавы, дзе была прэзентаваная на фэстывалі Doc Review (13-22 траўня).

Польская прэса адзагавала загалоўкамі на ўсю паласу: "СНІД няма!"

"Упершынне СНІД апісаны ў 1981 г. на прыкладзе лос-анджэлскіх геяў, што вялі вельмі рызыкоўны лад жыцьця, - апавядвае Сковілу адзін з гей-актывістаў. - Яны падчаплі цэлы букет хворобаў, пайшли да доктара, і той прапісаў ім антыбіётыкі - у гэтым няма нічога дзіўнага. Але, відаць, ад такім колькасцы лекаў у іх пакасіла імунную сістэму. Пачалі здрацаць нетыповыя прыпадкі - такія раней назіраліся толькі ў састарэлых людзей". Атрымліваецца, уся гісторыя пра СНІД была прыдумана дзеля застрашэння і разводу даверлівых грамадзянай на бабкі, робіць выснову Сковіл.

Героі фільму - шчасльвия людзі, якія забілі на дыягназ "ВІЧ-пазытыўны", ня елі дарагіх пігуляк, нарадзілі здаровых дзяцей і даўно перажылі прадказаныя дактарамі даты "съмерці". Такія, як жонка самога Робіна - Крыстын Магдкьёр, якая атрымала свой дыягназ яшчэ ў 1992-м.

ЦУНАМІ КОЖНЫЯ ДВА ТЫДНІ

"Эта тэма для жоўтай прэсы", - спакойна адзагаваў на маё пытаньне пра Сковіла каардынатор ЮНЕЙДС (прадстаўніцтва ААН у Беларусі) Аляксей Ільніцкі. "О, тое што трэба!" - падумала я.

- Існуе СНІД ці не, хвароба гэта ці не - звязртайцесь да дактароў, - кажа сп. Ільніцкі. - Наколькі мы ведаем з надзейных крыніц, ВІЧ існуе, а стадыя клінічных правяваў хвароба звычайна завесца СНІД. Ён таксама існуе. Прычына съмерці можа называцца па-рознаму - не зайдёды СНІД. Бывае, гэта іншое, суправаджаючае захворванье - прастуда, тубэркулёз...

- А як наконт лічбаў, якія прыводзяць журналісты? Маўляў, у Афрыцы няма ніякага росту съмартнасці - наадварот, колькасць насельніцтва расьце...

- Калі вы памрэце ад СНІДу, хіба вас будзе хваляваць, што ў гэты час у вашым доме павялічылася нараджальнасць? Калі ад СНІДу памрэ ўсё ваша сям'я, хіба вас будзе цікавіць статыстыка па прыросціце насельніцтва ў раёне? Лік ідзе на мільёны, памерлых ад СНІДу ўжо больш, чым ахвяраў II Сусветнай вайны. Гэта самая вялікая катастрофа. Напрыклад, нейкіе цунамі зьнесла ад 200 да 400 жыцьцяў. Калі паўнанаці з наступствамі ад ВІЧ, то гэта вынік усяго двух тыдняў разьвіцца эпідэміі. Атрымліваецца, кожныя два тыдні ў съвеце адбываюцца цунамі.

- Дык вы крэтычна ставіцесь да такіх тэорый?

- Яны ў лепшым выпадку бессэнсоўныя. Альбо нават адцігваюць увагу ад выратаванья людзей. Магчыма, гэта навуковая спрэчка, але пакуль ня будзе згоды сярод вучоных, яе рана выплескаваць у газеты.

КУЛЯ Ў МЯККІЯ ТКАНІНЫ

... У 1992 годзе Бойду Эду Грэузу паставілі дыягназ - ВІЧ. Сёння ён не адмаўляе, што вёў на самае ўзорнае поплавае жыцьцё. Затое сцьвердждае, што прычынай інфекцыі стаў зусім ня сэкс, а... "куля-прывід" - падарунак ад спэцслужбай.

Судзьдзі адмахваюцца ад Эда, як ад надакуцлівой мухі, а вось журналісты навастрылі вушы. Анягож: у 1997-м прэзыдэнт Клінтан признаўся, што на працягу 40 год, акно да пачатку 70-х, амерыканскія спэцслужбы праводзілі волытвы, звязаныя з сыфлісам, на 399 жыхарах Алябамы. Што ім замінала пасля гэтага пераключыца на ВІЧ? Тым часам Эд ужо дайшоў да фэдэральнага суду Сан-Дыега (Каліфорнія), прычым не з пустымі рукамі: гэтым разам ён прадастравіў судзьдзям нейкім цудам здабытыя дакументы US Special Virus Program, зь якіх вынікае, што СНІД быў створаны ў лябараторы Cold Spring Harbor, штат Нью-Ёрк, на аснове распрацовак вучоных Трэцяга Раіха.

На момант здачы нумару невядома, што вырашыў судзьдзя з Сан-Дыега: выслухаце Эда ці выклікаць псыхбрэгаду. Але факт застаецца фактам: як і з любой гучнай тэмай, з AIDS на ўсё так проста. Застаецца рэгулярна здымашь з вушэй ўсё тое, што туды навешваюць, і час ад часу, чытаючы чарговы "зліў" у прэсе, задавацца пытаннем: а каму, блін, гэта выгадна?

ЧАРНОБЫЛЬ РЫСЬ ГОНІВА?

Наступствы Чарнобыльскай аварыі - не такія страшныя, як іх малююць. Такую выснову зрабіў яшчэ ў 2000 годзе камітэт ААН па ўзьдзеяньні атамнай радыяцыі (UNSCEAR), паведамляе www.un.org. "Падобна, што большая частка насельніцтва не адчувае значнага пагаршэння здароўя", - адзначаеца ў прэс-рэлізе. Пераважная колькасць чалавечых стратаў пасля Чарнобыльской аварыі - вынік страху, стресу і адсутнасці інфармацыі пра радыяцыю, лічыць UNSCEAR. Насамрэч, пасля аварыі значна ўзрасла колькасць абортаў і выкідышаў: жанчыны баяліся нараджаць мутантаў. Аднак у Хірасіме і Нагасакі людзі атрымалі ў сотні разоў большыя дозы, і гэтага не адмаўляе ніхто. Дарэчы, якраз дзіцячу тэму любяць паюзаць "журналісты-праўдараўбы".

Хрэстаматыйны прыклад, брытанскі фільм "Ігар - дзіця Чарнобылю" (1998), выклікаў абурэнне амаль ва ўсіх навукоўцаў, якія "у тэме".

Кіношка распавядае пра дзіця з дэфармаванымі канцавінамі. Аўтары стужкі робяць выснову: прычына гэтаму - выбух на ЧАЭС. Маўляў, падобныя аномаліі разъвіваюцца ў мільёнаў дзяцей на забруджаных тэрыторыях. Калі б насамрэч так і было, Джордж Лукас даўно здымал бы свае "Зорныя войны" на мяжы Беларусі і Украіны.

ЖАУТУХАН

ТАКОЕ НЯ ЛЕЧЫЦЦА
З ГІСТОРЫІ ХВАРОБЫ

"I'M SVAN, TRY ME!" - КАЛІ ГЭТЫ МАТЭРЫЯЛ ЗДАВАУСЯ Ў ДРУК, ПЕРАДАВІЦА БРЫТАНСКАГА ТАБЛЁДУ THE SUN АБЯЦАЛА ЧЫТАЧАМ УСЕ ПАДРАБІЗНАСЦЫ ПРА ТОЕ, ЯК СВЭН ГОРАН ЭРЫКСАН, ТРЭНЭР ФУТБОЛЬНАЙ ЗБОРНАЙ АНГЛІИ, "СХАДЗІЎ НАЛЕВА". КАЛІ ГЭТЫ МАТЭРЫЯЛ ТОЛЬКІ ЗАДУМВАУСЯ, НАВЕДНІКІ NEWS.TUT.BY ПАДРЫВАЛІ ЖЫВАТЫ НАД ПРАПАНОВАЙ ДЭПУТАТА С. КАСЬЦЯНА ПАЧАЦЬ СТЭРЫЛІЗАЦЫЮ БАМЖОУ і АЛЬКАГОЛІКАУ. БЕЛАРУСКАЯ ЖОУТАЯ ПРЕСА ПЕРАЖЫВАЕ НЕ НАЙЛЕПШЫЯ ЧАСЫ - ЗАХОДНІМ ЖУРНАЛИСТАМ ДАВОДЗІЦЦА ВЫІСМОКТВАЦ СЭНСАЦІІ З ПАЛЬЦА, У НАС ЖА і СУХАЯ АФІЦЫЙНАЯ ЗВОДКА БЕЛТА МОЖА НА ТЫДЗЕНЬ ЗАБЯСЬЧЫЦЬ КОЛІКАМІ Ў ЖЫВАЦЕ. А Ў ВЫІНІКУ САМЫЯ ГЛЮЧНЫЯ ЧУТКІ АКАЗВАЮЦЦА ПРАДАЙ.

ТЭКСТ:
ЮЛЯ КЛЯШНЯЎСКАС

NIGHT NEW YORK JOURNAL
SPECIAL. NEW YORK JOURNAL
WAN

КОМСОМОЛЬСКАЯ
ПРАВДА

ДОВОЙ ЭКЗАМЕН—НА ОТЛИЧН

ПРАЎДА-МАТКА Ў КАРЦІНКАХ

Першым выданьнем, захварэўшым на жаўтуху ў 1887 г., была газета *The San Francisco Examiner*. Яе рэдактар, каліфарніец Ульям Херст, прайшоў рэпартэрскую школу ў *The New York World*, спасыцігнуўшы там прынцыпы "новага журналізму" - газэтнага стылю Джозэфа Пулітцера, нямецкага габрэя, эмігранта з Вугоршчыны і бацькі амэрыканскай журналістыкі. Менавіта Пулітцер выпрацаў новы, лёгкі спосаб падачы матэрыялу і ўвёў муду на загалоўкі кшталту "Тэрор на Ўол Стрыт" ці (вялікім літарамі на ўсю паласу) "Каханкі малышкі Ліз".

Херст, у адрозненьне ад "чэсных журналістаў" з берагоў Атлантыкі, забіў на ўсялякую этыку: паводле яго філізофіі, рабіць навіны можна было з любога лайна - нават звычайны "лавак" звычайнага клерка магчыма раздзімучы да дзяржайнага скандалу.

У 1895 годзе Херст выйшаў на нью-ёрскі рынак, набыўшы газету *The New York Journal*. Уласна, з апошняй і звязаны сам тэрмін *yellow press*. Па адной з вэрсіяў, ён паходзіць ад колеру паперы, на якой выдавалася *NY Journal*: для зыніжнення сабекшту Херст стаў замаўляць няякую жаўтаватую паперу. Другая вэрсія апавядыае пра *Yellow Kid* - героя, намаляванага сцваральнікам першага амэрыканскага коміксу Рычардам Аўт科尔там. Херст у час съязміў, за чым будучыня, і заключоў з мастаком дамову, пачаўшы выданьне першага ў гісторыі прэзы газэтнага коміксу. Менавіта тады былі выпрацаўаны асноўныя жоўтыя прымёмы: таблідны фармат (максымальна набліжэнне паласы да формы квадрату) і прынцып "меней-тэксту-болей-фотак".

У тых ж гады стартуе фэмінажурналістыка.

У 1889 годзе рэпартэрка пулітцэрскай *NY World* Нэлі Блай (сапраўднае імя гэтай турысткі-авантурысткі - Элізабет Конклайн) выпраўлялася ў падарожжа вакол съвету, пабіць 80-дзённы рэкорд жульварнайскага Філеаса Фога. Траба сказаць, у яе гэта атрымалася: падарожжа заняла 72 дні і значна падняла наклад *NY World*. Блай нааугл была прыхільніцай палявых дасылаванняў (Пулітцэр называў гэта "крыжовымі паходамі" сваіх журналістаў у імя сацыяльнай справядлівасці): круціла раманы з мужчынамі, пасыля выкладаў "усю праўду" ў адведзеных ёй калёнках.

А аднойны сымулявала вар'яцтва, каб патрапіць у псыхічную лякарню і апісаць бедзтвы хворых. Каражей, "жгla" як магла. На мяжы стагодзідзяў Херст і Пулітцэр ператварыліся ў ўзятых канкурэнтаў.

Рэзлі таго часу - забойствы прадаўцу газэт, падпален'я шапкі з прэсай. Рэдакцыі самі стваралі інфа-нагоды: арганізоўвалі ўцёкі злачынцаў, падкуплялі палітыкаў. У 1900-я Пулітцэр заснаваў канцэрн, прэмію і першы факультэт журнالістыкі ў Калюмбійскім універсітэце *NY*.

Што да Херста, той у 1906-м купіў часопіс *Cosmopolitan Magazine*, які спачатку і ня пахніў жаночым глямурам, а быў сродкам разъдзімання палітычных скандалаў. "Зрабі мне ілюстрацыю, а я забяспечу вайну", - любіў паўтараць ён сваім падначаленым.

РАІСУ МАКСІМАЙНУ ХАЧУ!

Гэта сёняня "Камсамольская праўда" вытыркаеца з гаспадарчых сумак хатніх гаспадыніяў. 20 год таму ўсё было інакш.

1985

Нібыта ўсё ў парадку: бадзёрае асьвяленыне пазытыўных падзеяў на шляху ў сьветлую будучыню. Але самае цікавае адбываеца на трэці і чацвёртый паласе: тут замежная хроніка. Гандаль органамі - у ЗША, рост статыстыкі кватэрных крадзяжоў - у Францыі, зьевстрывы нэафашыстаў - у Японіі. Паліаочыя капіталістычны сывет брудам, КП забівала двух зайцаў: савецкі падпісчик прагна глыгат гісторыі пра гвалт і злачынствы, заадно пераконваўся, што загніванье Захаду не спыняеца ні на сэкунду.

Канец 80-х

Інтэрактыў кшталту "Конкурс трайняшак" і "Mic фота'88", рэпартажы пра пабытовыя забойствы ў сілах, "гарачыя" тэлефонныя лініі з Андрэем Макарэвічам - вя ўсім гэтым пазнаеца сёняняшняя напаўтабледнія "Камсамолка". Адрозненьне хіба ў tym, што тады яна і напраўду пісалася для камсамольцаў - дзяўчатак з фрызурамі "ваўчыца" ва ўкарочаных да стану міні школьніх сукенках і хлопцаў - фанатаў пакуль што жывога Цоя з мафонамі "Вясна" і цыгарэтамі "Космас", перасыпанымі ў пачкі з-пад "Marlboro". Гэта ў сярэдзіне 1990-х КП ад бяды начала выпускаць худзенкы штотыднёвін дадатак пра секс, забойствы і трэш-дзіўу Пугачову. Пазней гэта першая ластаўка набрала вагу пінгвіна і ператварылася ў "Тайстушку".

1989

Вечэр пераменаў калмаціць патлы і ўзьнімае спадніцы. Піск моды - КП-шная моладзевая рубрыка "Алый парус". Надрукавацца там азначала для школьніка калі не пущёку на журфак, то ўсесаюзную славу дакладна. У 1988-89 гг. гэта прататып тынэйджарскіх пэрыёдышак а-ля "Пераходны ўзрост" і газэт кшталту "Двое". Былі там і яскравыя прыкметы часу ("Каханы кінуў мяне, таму што я камсорт школы і не хачу адмалуяцца ад кар'еры" - ад Н. з Валлаграду ці разнанансны ліст ад Дзімы з Навасірской "Я закахаўся ў Раісу Максімайну"), і чарнуха з бытавухай ("З 14 гадоў я хаджу па руках... вы ведаеце, што такое "тэатар", што такое гульня ў "рамашкі"?", "Хлопцы з нашай клясы пранавалі дзяўчатам пераспаць. Тых, хто пагадзіўся, шануюць: яны цяпер жанчыны. А намі, цнатлікамі, усе пагарджаюць").

...І НЕЙКІ ВАР'ЯТ "ЗАЖОГ" СЬВЯТЛЮ

Кажуць, калі ў канцы 1980-х гурт "Ласковы май" выступаў на менскім стадыёне "Дынама", на разаграве ў яго чыталі вершы беларускія пазы, якія прытусоўваліся вакол рэдакцыі часопіса "Крыніца/Роднік".

I, у прынцыпе, былі на месцы: папулярнасць часопіс меў неверагодную. Напэўна, у РБ на знойдзеца ніводнай хаты, дзе на антэсолях не зваліўся зачытаны асобнік "Крыніцы", якую справядліва можна назваць лепшым беларускім часопісным проектам эпохі познінга саўку.

Анягож - чытак упершыню трymаў у руках нешта, максымальна набліжана да заходніх моладзевых зінаў. На разгароце - постэры з

ВЫ ПІСАЛИ - МЫ АДКАЗВАЕМ

Пытаныні, дасланыя чытачамі КП у рубрыку "Дыялёт" (красавік'89)

- Хто такая Казанова, пра якую сипявае "Наутилус Помпілиус"?
- Ці праўда, што акторка з фільму "Інтердевочка" знялася для *Playboy*? (Адказ: праўда - у 1988 г. фільм атрымаў прэмію "Срэбны Хуга" за найлепшую жаночную ролю на МКФ у Чыкага. *Playboy* неадкладна заключыў дамову з акторкай *Маскоўскага тэатру юнага* гледача Наталія Нягодай).
- Колькі будзе каштаваць калгасу ўзяць у арэнду самалёт?
- Ці праўда, што эксп-бітла *МакКартні* ў 1966 г. замяніў дэйніком?
- Дык адкрываць у рэшце рэшт у нашай краіне Макдоналдс ці не?

YELLOW

“Бондай”, “Бітламі”, Ядзяй Паплаўскай з Сашам Ціхановічам. Ззаду на вокладцы - гараскоп, съпераду - фоткі аголеных дзеяў ад А. Адамчык, усярэдзіне - проза папулярных жанраў, вершы беларуска- і рускамоўныя, апошнія - з эпіграфамі В. Цоя і прысьвячэннямі “Валодзю Сарокіну”. Плюс публіцыстыка на вечныя тэмы: СНІД, каҳанье, ізноў жа бітлы. І, канечне, рубрыкацыя: музло (толькі рок), мода, гістарычная спадчына. Хэдлайны на вокладцы “Крыніцы” 1’1988: “Бонда”: Дайце гук!; Алё! Я адна...; Рэй Брэдбэры: “І нейкі вар’ят зажок съятло”. Вар’яты, якія з 1988 па 1994 г. каўбасілі туу “Крыніцу” (на чале з галоўным рэдактаром Уладзімерам Няляевым) і напраўду “зажглі”. Туу “Крыніцу” не чыталі толькі непісменныя, ды і тыя, прынамсі, разглядалі ілюстрацыі. Рускамоўная вэрсія часопіса мела шырокі распаўсюд па-за межамі Беларусі. Выдавец Уладзімер Адамчык (ака кантрыбутор “Крыніцы/Родніка” Адам Глобус) любіць хваліца, што яго найпасляховейшы выдавецкі праект - газета “Ласковый май”, якая разыйшлася па быльшім саўку накладам у 3 мільёны. Мяжы 1980-х - 90-х - апошні час, калі папулярныя выданыя ішчэ намагаліся сеяць разумнае, добрае і вечнае. Калі савок зламаўся, навінкі газэтнага рынку адразу паказалі, якое чытво патрэбнае масам.

ПАЖАДАНА - З ЭЛЕМЭНТАМИ КАНІБАЛІЗМУ

...З цікавасцю (“Адразу разбіраюць”, - тлумачыць цётка ў шапіку) купіўшы апошні нумар “Частнага детектива”, я набрала нумар рэдакцыі самай алдовай нашай бульваршыны - як-ніяк, 15 год на рынку. Mae памкненыні былі чыстымі, як “Крышталь Люкс” - выйсці на аўтара, пажадана аднагодка, які зарабляе падобнай пісанінай, і раскруціць на рамантычнае спатканье ды размову на тэму “нафіг яно табе трэба”. Але гутарка з галоўрэдам пазбавіла мяне ілюзій, нібыта пра зверсты рэспубліканскага маштабу піша маленькі, але зынітаваны карпаратыўнымі вечарынкамі калектыву. На ЧД працуе ажно 6 журналістаў - пяцёра на рэгіёнах, адзін у сталіцы. Але гэта толькі на ЧД. “Якаг з газетам патрэбнае? У мяне іх шэсьць”, - запытаўшы ў мяне стомлены мэдыймагнат на правільнай трасянцы. Крымінал, “пра гэта”, анекдоты і крэжаванкі - вось тыя слуслы, якія не даюць памерці з голаду прадаўцам прэсы ў электрычках і падземных пераходах. Зрэшты, прэсай гэта называе цяжка. А яны і не называюць. “Якія асноўныя прынцыпы вашай працы?” - наўфа пытаюся я. “Ды якія прынцыпы? Каб крыві паболей і трупы каб на больш дробныя кавалкі. Пажаданыя элемэнты канібалізму і акультных вераваньняў. Ну і “абнажонка”, ясная справа”, - цынічна адказвае ён і раіць ззвярнуща да канкурэнтаў з “Детективнай газеты”. Маўляй, у іх і выданыя паболей, і штат больш мабільны. “А пішам мы адно і тое ж”.

СЯКЕРА Ў ТАМАТНЫМ СОУСЕ

“Ніхто не прызнаецца, што чытае гэта, але варта твару, аблітаму кетчупам, зьявіца на паласе, як адразу тэлефануюць знаёмыя: “Бачылі-бачылі! У што ты ізноў уляпаўся?” У канцы 1990-х мой знаёмы, прафэсійны фотамастак Віктар падзарабляў тым, што рабіў каляровыя ілюстрацыі да беларускага крымінальнага чытвы. “Для мяне гэта былі і грошы, хоць ня надта вялікі, і капусьнік. Сыцёб - для мяне і сябrou, якіх я прасіў папазіраваць, калі праца была

тэрміновай. Сусед падарыў мяントоўскую форму - дык хто толькі ў ёй ня зыняўся! Потым, калі газета выходзіла, усе дужа веселіліся”. Віктар згадвае пра свой крымінальны досьвед з настальгіяй: “Гэта была цікавая праца. Чытаеш гісторыю і складаеш раскадроўку: звычайна 5-6 звяззаных сюжэтам ілюстрацыі. Далей прыдумляеш, як увасобіць на практыцы. Часам сюжэт вымагаў самых нечаканых плэніраў. Аднойчы быў матэрыял пра забойцу-правадніка, дык пазычылі форму ў чыгуначнікаў, здымалі ў тупіку, у адчэпленым вагоне. Альбо, каб праілюстраваць съмерць у таксоўцы, абліеўлюючы машину шашачкамі, ну і “труп” туды. Альбо выедзеш узімку ў поле, абліеў бліюткі сынег “Соўсам татамтым” айчыннай вытворчасці - лепата!” На здымах нават склалася адмысловая туза з фатографаў і “пэрсанажаў”: “Для тых студэнтаў, якіх я здымаў, наша праца была чымсьці большым, чым заробак на адзін раз у сталоўку схадзіць. Яны ставіліся да гэтага вельмі сур’ёзна, як да творчасці, экшну. Мы выходзілі на іх праз картатэку масоўкі на “Беларусьфільме” - а гэта звычайнай народ з кульку і БАМу. Калі здымалі ў іх інтэрнатах, увесі паверх мітусісі ў пошуках грыму да рэкеізту”.

Беларусьфільмаўская масоўка была асноўнай крыніцай мадэляў: “Скажам, унук цюкнү бабульку сякеры. Дзе ўзяць тыпаж? А так звонім, бабулька прыяжджае, кладзеца на падлогу, чырвонай фарбы побач, сякерку туды ж, дзесяць хвілін, бабулька ўстае, атрымлівае грошы - і ўсе шчасльвія”. Але здаралася фоткаць і натуру “ад саxі”: “Патрэбны, скажам, бомж-забойца. Дык сапраўднаму бамжу праставіш чарнілаў - хоць увесь вечар згодны пазіраваць”.

Самым съмешным ва ўсім гэтым Віктар лічыць тое, што чытач верыў намаліваным кетчупам партрэцікам: “Быў такі выпадак. Трэба было праілюстраваць гісторыку пра дзяўчынку, якая замест школы мадэляў патрапіла на порназдымкі, потым яе прадалі за мяжу і г.д. Пазіравала мне сымпотная студэнтка. Каляж паставілі на першую паласу - нішто так атрымалася, а пасля газету ўбачыў дырэктар яе школы ў нейкім райцэнтры. Прыляцеў да бацькоў: “Вы ведаеце, што здарылася з вашай дачкою?!” Чытачы быў шчыра перакананыя, што гэта рэпартажная здымкі. Таму твары мы імкнуліся крыху апрацоўваць: пераставіш “фаташопам” вочы - і ўжо іншы чалавек на цябе глядзіць. Да таго ж, бывала, для 10-15 гісторый здымаліся адны і тыя ж людзі. Таму ў працу ішлі парыкі, грым, накладныя вусы. Аднойчы трэба было зымітаваць трохдзённую шчэць, дык абмазалі хлопца парапшком з ксэракса - зрабілі зь яго сапраўднага грузін...”

Віктар перакананы, што крымінальныя газэткі той пары больш ахвотна раскупаліся менавіта за кошт ілюстрацыяў. Але больш такой крыніцы даходаў ён на мае: “Гэткія выданыні даўно адмовіліся ад нашых паслуг. Мусіць, бюджет зусім нізкі, і выдаткаваць на фотаантураж 200-300 баксаў у месяц ім цяпер шкада. Я зредку купляю гэтыя “дэзецкіці”. Цяперашні дызайн - гэта зынтыя зь відэа кадры ці знойдзеныя ў сеціве карцінкі. Якасць - ніякая. Аналягічныя маскоўскія выданыні мусіць, з-за вялізных накладаў, дагэтуль могуць дазволіць сабе прафэсійныя здымкі. Папірафія - супэр, праца фатографаў на вышыні. І бабкі, відаць, немалыя. Пастаноўка абраставаныя ў сапраўдным гастрономе - хто б у нас гэткае дазволіў?”

У МІНІСТЭРСТВЕ АДУКАЦЫИ

**АРУДУЕ
КІНЕР!**

АХВЯРЫ ТАТАЛІЗАТАРНАГА РЭЖЫМУ

Беларусь

ТЭКСТ:
АЛЕША СЯРЫХ

ДА ЛЕТА 2006 ГОДУ Ў БЕЛАРУСІ МОЖА НЕ ЗАСТАЦА НІВОДНАГА ПРЫВАТНАГА ЎНІВЭРУ. СПАЧАТКУ ЛІЦЭЙ КОЛАСА І ЭГУ, СЁЛЕТА ICB (А, МАГЧЫМА, І ІНСТИТУТ САХАРАВА, ХАЦЯ ЁН І ДЗЯРЖАЎНЫ), СЪПІС АХВЯРЛУ "МАЛАДОЙ І КВІТНЕЮЧАЙ БЕЛАРУСІ" Ў 2005-2006 НАВУЧАЛЬНЫХ ГАДАХ РЫЗЫКУЕ ПАВЯЛІЧЫЦЦА. АЛЕ САПРАДЫ: ШТО ТАКОЕ ЛЁСЫ 500-1000 СТУДЕНТАЎ У ПАРАУНАНЫН З РОСТАМ ДАБРАБЫТУ БЕЛАРУСКІХ ПАДАТКАСПЛАТНІКАЎ? У ЗВЯЗІ З ПАДЗЕЯМІ ВАКОЛ МАГЧЫМАГА ЗАКРЫЦЦЯ НЕКАТОРЫХ УНІВЭРАЎ І ІНСЫЦІКАЎ КАРЭСПАНДЭНТ СД АЛЕША СЯРЫХ ПАКАПАУСЯ Ў АРХІВАХ, ПАРАЗМАЎЛЯЎ СА СВАІМ "КРЫНІЦАМИ", КАБ ПАСПРАБАВАЦЬ ЗРАЗУМЕЦЬ: У ЯКІ ЗЬ НЕДЗЯРЖАЎНЫХ АЛЬБО "КШТАЛТУ ТАГО" ЎНІВЭРАЎ АБТУРЫЕНТУ ЛЕПЕЙ І НЯ СУНУЦЦА. КАРАЦЕЙ: ХТО, БЛІН, НЭКСТ?

Напачатку 1990-х, калі ва ўсім съвеце інсьцікі і ўнівэрсы выпендрываліся, каб прыцягнуць паболей студэнтау, у нашай маладой, але ўжо тады гордай краіне пачаўся бум на адкрыцьцё прыватных ВНУ. Літаральна за некалькі год у Беларусі было створана каля 30-ці інстытутаў і ўніверсітэтаў з філіямі па ўсёй краіне.

Пакуль да некаторых грамадзянаў даходзіла, як і навошта атрымліваць платную адукацию, Эўрапейскі гуманітарны ўніверсітэт інстытут сучасных ведаў паспелі выйсьці на адну прамую звядучымі дзяржаўнымі. Ужо праз дзесяць год у рэйтынгу клясычных і пэдагагічных ВНУ Беларусі (2002/2003) Мінадук прызнаў, што пасля БДУ ЭГУ - лепшы ўніверсітэт (ІСВ быў чацвертым сярод недзяржаўнікаў).

Але "прыватнік" надта мазоліў вочы АГЛу з сябрукамі, якія бачылі, што ў некаторых недзяржаўных сапрауды вырошчаюць новую эліту, зарабляючы пры гэтым нармальныя бабкі. Тому ў 1997-98-м Мінадук ініцыяваў татальніца праверкі ВНУ, былі выдадзены адукацыйныя стандарты, абавязковая для ўсіх універсітэтаў незалежна ад формы ўласнасці.

Гром грымнуў, але тады неяк ціха...

MAGIC PEOPLE

Пакуль улады агледзеліся, па краіне ўжо гулялі цэлыя натоўпы моладзі, якія зъведалі, што такое свабода. Тэрмінова трэба было нешта з гэтым рабіць: вырашылі пачаць з самых малых. Спачатку паставілі крыж на Нацыянальным гуманітарным ліцэі імя Я. Коласа. Дакладней, крыжык: у Мінадуку, які выконваў прамую замову АГЛ, падумалі, што выгнаць дзяцей з памяшкання ліцэю як два пальцы аб асфальт, нават парыца дўога не давядзенца. Афіцыйная вэрсія Мінадуку была такая: "памяшканье старое, патрэбны рамонт (ды і нам таксама дамок спатрэбіцца), - таму разышліся усе хутка!!!". (Памяшканье ліцэю на Кірава, дарэчы, дагэтуль стаіць пустым). Ну і, ясны пень, падпрэглі славутыя "рэфармаваньне і аптымізацыю адукациі" ліцэю!

Неафіцыйная вэрсія была простая як бот: ліцэй быў "гняздом апазыцыянару" пад бокам "бацькі". Тому дзяцей напрасілі з памяшкання ліцэю нафіг. Але, як аказаўся потым, абласць 12-16-гадовых было нашмат складаней, чым гэта здавалася на першы погляд. Спачатку дзеци некалькі месяцаў абаранілі ліцэй ад новай і, мяккія кажучы, дзіўнаватай дырэктаркі, якую Мінадук прыслаў з нейкай школы ў менскіх Ебянях. А пасля таго як АГЛ загадаў прыгнаць супраць дзяцей АМАП, ліцэй пачаў працаўцаў у падпольні - танна, сурова і вельмі прадуктыўна. Заняткі на розных кватэрах у розных частках гораду, выезды на вучобу за мяжу і іспыты экстэрнам загартавалі наўчэнцаў. Прычым да такой ступені, што ўвесць Эўразію з прыбалдзяваў ад іх прыгодаў. Ліцэісты з такім баражам ведаў без праблем паступаюць у любыя ВНУ Беларусі і замежжа.

І можна быць упэўненым: калі Мінадук пойдзе на тое, каб забараніць школьнікам здаваць іспыты экстэрнам (што ліцэісты актыўна практикуюць, каб мець на руках пасьведчанье ад атрыманыні сярэдняй адукациі), то дзеци разам з выкладчыкамі адразу будуть рыхтавацца да паступлення ў эўрапейскіх ўніверсітэт. АГЛ хацеў праблем? Ен іх атрымаў.

ГАВАРЫЦЕ СА МНОЙ ПА-ЭЎРАПЕЙСКУ

Як высыяўляеца, у АГЛ і Мінадук з фантазіяй ужо падчас разборак за ліцэем пачаліся праблемы: ЭГУ прыкрывалі па "ліцэйскай" схеме. Забрапі памяшканьне, студэнтау распіхалі па дзяржаўных ВНУ - і, маўляў, усё...

Як напісаны на сایце ЭГУ, "за 11 гадоў рамантніцы эксперымент невялікай групы інтэлектуалаў, што кінулі выклік кансерваторыўным традыцыям савецкай вышэйшай школы, ператварыўся ў аднаго з нацыянальных лідераў інтэрнацыяналізацыі і лібрарыалізацыі ўніверсітэцкага навучанья ў Цэнтральнай і Усходній Эўропе". Калі хотебудзь звярніць увагу на слова "інтэрнацыяналізацыя", той прынцыпова можа дакапацца да сутнасці праблемы: чаму ЭГУ, у адрозненіні ад ліцэю, закрываў ціха - фактывна бяз шуму студэнтау і пылу падручнікаў, выстаўленых як амбразура перад будынкам на Броўкі.

Гісторыя закрыцця ЭГУ была даволі цыянай. По словам аднаго з эксп-пяцікурснікаў ўніверсу, рэктарат ведаў пра яго ліквідацыю прынамсі... за пайгода. І таму, на думку крыніцы, рэктар Міхайлаў і кампаніі маглі б як мінімум расцягнуць працэс "прыдзірак і дакопваньня" гады на два-три, а як максымум - пазыбегнуць ліквідацыі. Хаця што б гэта фактывна зьмяніла?..

Даречы, прыкладна за год да гэтых сумных падзеяў, у чэрвеньскім нумары "Беларускай газеты" выйшаў артыкул, прысьвечены недзяржаўным ВНУ, у якім намесцік Мінадукцы А. Жук адзначаў ЭГУ як ВНУ, якая "сапрауды забясьпечвае дастойны ўзровень ведаў". Тут жа Алег Марозаў, рэктар Інстытуту прадпрымальніцтва і парлямэнтарызму, камінтаўшы чарговыя наезды Мінадуку на недзяржаўныя ВНУ: "Магу меркаваць, што гэтае выказваньне папярэднічае раашэнню міністэрства, якое будзе датычыцца адной прыватнай ВНУ - самай шматлікай па колькасці (выдзелена намі - АС), але з пункту погляду мэтадалёгіі і організацыі вучэбнага працэсу самай слабой і скандальнай. Раашэнне па гэтым ВНУ, якая на працягу ўсіх гадоў парушала пісаныя і непісаныя каноны вышэйшай школы, я толькі падтрымала". Можна толькі меркаваць, які ўніверсітэт наўзе Марозаў. Пазней, калі стала вядома і ўжо ЎСІМ зразумела, што ЭГУ закрылося, рэктар Міхайлаў знаходзіўся за мяжой і кіраваў рэктаратам "дыстанцыйна". У выніку студэнты, якія былі ў прастрацыі, так і не атрымалі канкрэтнага адказу - "дык а што рабіць будзем?". "Чакаць" было вельмі слабым сучэшэннем. Нешматлікі акцыі пратэсту, няцуманная пазыцыя адміністрацыі і іншыя паказалі, што ЭГУ адбыўся як "навучальная ўстанова", але нават не нарадзіўся як эўрапейскі ўніверсітэт, дзе "адзін за ўсіх, а ўсе за аднаго".

Ясна, можна толькі радавацца адкрыцьцю адноўленага ЭГУ ў Літве. Можна гэта лічыць перамогай, але скептыкі ўжо хіхікаюць у далонкі. Па-перше, так і не зразумелы моўны статус новай ВНУ на тэрыторыі краіны, дзе наўчанье мусіць весьціся ці па-ангельску, ці па-літоўску, ужо выклікаў

шмат спрэчак і ў мясцовых упадаў, і ў літоўцаў.

Па-другое, засталося не пры справах шмат абураных эгэушнікаў. Беларускія ВНУ калі і прымалі іх, то часта ці на першы курс, ці з даздачай велізэнай колькасцьцю розных "ідэалогій" і "гісторый ВАВ". Зразумела, толькі на платнае. А родны ЭГУ ўсё нешта абяцае і дагэтуль многіх просьці пачакаць. Спрэчкі на студэнцкім форуме саміх студэнтаў і некага, хто шмат ведае, але ня кажа, дэмантруюць настрой каліяэгушнага асяродку (глядзіце форумы на <http://www.segun.info>). Большаясьць скептыкі сыходзіца ў думцы: стары ЭГУ мы прафукалі раз і назаўсёды, новы - гэта пакуль нешта ве-е-ельмі незразумелае. А выйграў тэя, каго Міхайлаў і рэктарат паспелі пераправіць за мяжу працягваць вучобу.

НІ ЖЫВЫЯ, НІ МЁРТВЫЯ

Недзяржаўны ўніверсітэт, якія могуць быць наступнымі.

1. Беларускі інстытут правазнаўства: адкрыты ў 1991 г.

2. Жаночы інстытут "Энвіла": адкрыты ў 1994 г.

3. Інстытут парлямэнтарызму і прадпрымальніцтва: адкрыты ў 1993 г.

4. Інстытут прадпрымальніцкай дзейнасці: адкрыты ў 1992 г.

5. Інстытут сучасных ведаў ім. А. М. Шырокага (без факультetu сацыяльных тэхналогій і права):

адкрыты ў 1990 г.

6. Міжнародны гуманітарна-эканамічны інстытут: адкрыты ў 1994 г.

7. Міжнародны інстытут працоўных і сацыяльных адносін: адкрыты ў 1992 г.

8. Мінскі інстытут кіравання: адкрыты ў 1991 г.

"ВЫ АПОШНІ? Я ЗА ВАМИ!"

...Прыкладна тады, калі ўлады закрываў ЭГУ, у прыватнай размове прадстаўнік адміністрацыі Інстытуту сучасных ведаў прызнаўся, што "ICB будзе наступным". За гэтыя пару год ICB, яго студэнты і выкладчыкі не зрабілі нічога такога, што дало бы падставы баяцца ліквідацыі: не трапляліся на мітынгах, не арганізоўвалі свае партыі. Наадварот, стараліся выконваць усе "парады", што спускаліся зверху. Наагул, ICB лічыўся адной з самых паліткарэктных установаў, якая спрабавала на глебе "прыватнасці" ўкараніцца ўстанове ўніверсітэту. Нібыта на атэстациі, якую працягла і з болем перажывала інстытут, ад 50 да 90% студэнтаў напісалі работы на "незадавальняча". У сапраудніцтве такіх вынікаў верыцца з цяжкасцю: ніхто ня ведае, дзе і хто правяраў вынікі атэстациі. Хаця некаторыя назіральнікі не

дапамаглі.

Калі рыхтаваўся гэты матэрыял, стала вядома пра закрыццё ўсіх рэгіональных філіяў і факультetu сацыяльных тэхналогій і права ICB. Нібыта на атэстациі, якую працягла і з болем перажывала інстытут, ад 50 да 90% студэнтаў напісалі работы на "незадавальняча". У сапраудніцтве такіх вынікаў верыцца з цяжкасцю: ніхто ня ведае, дзе і хто правяраў вынікі атэстациі. Хаця некаторыя назіральнікі не

аспрачваюць справядлівасць рашэння Мінадуку адносна інстытуту.

У пацьверджанье такой думкі па інстытуце ходзіць "жарт", што, маўляў, калі па ўсёй навучальнай установе набіралі выдатнікаў для "дошкі гонару", з усіх курсаў і факультэтў набралося крыху больш за дзесятак "батонаў".

Ня толькі з прыватных ВНУ кпіць марны лёс. Чыясьці гарачая потная рука заграбала ў свой час факультэт нетрадыцыйнай мэдыцыны БДУ. Сама назва факу паказвала на яго сутнасць, таму зь ім ўсё зразумела. Далей чарга была за Міжнародным гуманітарным інстытутам - адной са структурных частак БДУ. Афіцыйная прычына - "раструктурызацыя сеткі навучальных установаў" - чамусьці датычылася толькі інсьціку, які фінансава падтрымлівалі замежныя фонды.

Ня хочацца каркаць, але яшчэ адзін універ, што ў "Даведніку для абитурыентаў" пазначаны як дзяржаўны, таксама можа чакаць калі ня поўны папандос, то западло прыстойнае.

Міжнародны экалягічны ўніверсітэт імя А. Д. Сахарава ужо ня першы месяц поўніца нядобрымі чуткамі, што хвалююць чульлівія душы студэнтаў.

Аксана, студэнтка 3-га курсу, для якой Сахараўскі быў ня проста мэтай - марай (пасля мэдвучэльні, працы, курсаў розных павышальных яна нарэшце паступіла на жаданую спэцыяльнасць), спaloхана скардзіцца на свой студэнцкі лёс. Па яе словам, універсірская калідоры поўніца плёткамі аб закрыцьці ўніверу. Студэнтам адкрыта кажуць пра тое, каб рыхталіся да кардынальных зьменаў. "Самых лепшых" і "каго трэба" перавядуць у БДУ, тых, хто "і так, і так" - у пэдун на валеалёгію, астатніх паадлічаюць у працэсе", - кажа дзяячына. Яна - мочная "харашыстка" і без "валасатых рук". З аднаго боку, яна спадзяеца на валеалёгію, зь іншага - ледзь ня плача, калі пра гэта кажа. Бо трэба ведаць, што такое "валеалёгія" і наколькі бліскае падабенства ў гэтай спэцыяльнасці з "радыяцыйнай экалёгіяй", напрыклад. Пакуль што ўсе чакаюць нейкай цымнай ператэстасці. Студэнтаў дручаць "на ўсялякі выпадак", рыхтуюць да гэтага адказнага мерапрыемства. А тыя зубараць, бо панікуюць, і думаюць, што лепш: прайсьці праз вывучэнне не зусім патрэбнай спэцыяльнасці ці кінуць усё і скапіць у які іншы экалягічны ўнівер. Лепей замежны...

Шукаць прычыну таго цікавасці доўга ня трэба. Ня дзіва будзе, калі ў хуткім часе раптам выявіцца, што радыяцыі ў Беларусі ўжо няма. Адпаведна няма чаго вучыцца на такіх спэцыяльнасцях. А вы ж памятаеце, што Сахараўскі ня проста ўніверсітэт, а Міжнародны. І адказ на пытаньне, чаму зараз "бяруцца за саладзенькае", відавочны: міжнародны ўнівер ня можа быць дзяржаўным у наш час у нашай краіне.

Ды і краіне, дзе 2/3 - гопнікі, "сільна вумныя ні нужны"...

ХЭПІ ЭНД

Для вас, абитурыенты!

Па непацьверджанай пакуль інфармацыі, у самым хуткім часе ў адной з блізрэзмешчаных краін адкрыеца беларускамоўная альтэрнатыва ЗГУ. Што за краіна, крыніцы пакуль не агалошваюць. Ну і фіг зь імі. Калі маза арганізаторам сапраўды пойдзе, то ў новым універы можна будзе вучыцца дыстанцыйна (завочна) і ў выніку атрымаць дыплём аб сканчэнні адной з самых старэйших навучальных установаў Эўропы.

Кажуць, навучаньне будзе бясплатным.

ПРАКЛЯТАЕ ДРЭВА

Пра “дом зь бярозай” на палянцы мне рассказала адна зь сябровак, якая жыве на ўскрайку Завадзкага раёну. Раней, у глыбокім дзяцінстве, яна актывна наведвала дадзеную “палянку” (тая 15 год таму была досьць густой лесапаркавай зонай) з мэтай “пагуляць у лясную школку зь сяброўкамі”.

Аднойчы, вяртаючыся з пагулянкі па гэтым самым лесе, дзячынкі сталі съведкамі ДТЗ. Чырвоны “масквічонак” з усяго размаху ўрэзаўся ў здраўвенную бярозу. Кіроўца загінуў на месцы, прычым раны на твары былі настолькі жахлівымі, што верхнюю частку трупа үрачы з “хуткай” старанна прыкрывалі прасцінай - “каб не шакаваць родных”. Працяг гісторыі з гэтым ДТЗ дзячына пачула празь некалькі дзён. Аказваецца, пры падрабязным разглядзе высьветлілася, што на бамперах машыны ёсьць съяды ад дзіцячых ручак. Прычым як мінімум дзвюю. Ні крыві, ні нейкіх умяцін - толькі адбіткі далонек і пальцаў...

Калі цягам году ў тое самае дрэва ўрэзаліся яшчэ троі аўтамабілі, бацькі маў сябровукі нарэшце началі прыслухоўвацца да “бар'яцкіх”, які ім падавалася першапачатковая, гісторыя малой. Тая зь пенай ля рота даказвала, што даведалася, адкуль на бамперах машын, што трапілі ў аварыі, зьяўляюцца съяды дзіцячых далонек.

Напрыканцы 1970-х, калі Завадзкі раён не разроссяся да сваіх сёньняшніх памеруў, па дарозе, якая праходзіла паўз гэты лясок, праходжала аўтобус са школьнікамі з нейкай бліжэйшай вёскі. Бытавуха, якая перакрэсліла жыцьці двасцяці двух дзесяткам: п'яны вадзіла “Нивы” выехаў на сустрэчную. Шоффэр аўтобусу паспрабаваў пазыбегнуць сутыкнення, але сам трапіў у пастку: аўтобус перакуліўся і загарэўся, амаль усе дзеци загінулі на месцы.

Праўда, некалькі малых, якія змаглі выпаўзьці з аўтобусу на дарогу, не пасцелі ўвянчнца ад п'яного прыдурка і трапілі ягонай “Ниве” пад колы. Дзеци толькі і здолелі паспрабаваць нібыта адштурхнуць машыну сваімі далонькамі, съяды якіх засталіся на бамперах...

“Бацькі, канечне, ніяк не пракаментавалі маю вэрсю дзіўных аварый, - кажа Юля. - Але калі стала вядома, што злашчанская дарогу зраўнялі, а на яе месцы началі будавацца “новыя беларусы”, бацькі сталі пачувацца неяк больш спакойні. Датуль, пакуль не стала вядома, што праклятая бяроза так і засталася стаяць. Больш за тое, у доме, які пабудавалі каля яе, началі адбывацца нейкія дзіўныя штуки...”

“ЗАЧЫНЕНАЙ...”

...Дом зь бярозай нагадвае базу тэрарыстаў, лябараторию па вытворчасці ЛСД і бардэль для высокапастаўленых асоб у адным фляконе. Шэрый съены, абвітыя ці то вінаградам, ці то плюшчам, высачэзны плот. Мае каленкі началі дрыжаць яшчэ з некалькі кроکаў да самога будынку. “Трыклятая месца!..” - думаю я і рыхтуюся да самага горшага.

Толькі не пытайцеся, чаго мне каштавала выйсыці на гаспадароў дому. Праз дзясятых знаёмых удалося даведацца, што гэта не зусім адкрытае да прэзы і іншых простых съяротных месца. На пытаньне, “дык што зь ім ня так, чаму людзі з наваколья расказываюць пра яго ўсялякае”, мне адказалі проста: “Хочаш

У ПРЫВАТНАЙ ПСЫХЛЯКАРНІ ПАД МЕНСКАМ

ПАСЯЛЛУСЯ Д'ЯБАЛ!!!

ВІТАЕМ У ГАСЦІНІЦЫ “БЕДАРУСЬ”

тэкст:

МАРЫЯ САЛЯНКЕВІЧ

ГЭТЫ ДОМ ЗЬ ВЯЛІКАЙ БЯРОЗАЙ СТАІЦЬ НА ЎСКРАЙКУ АДНОЙ САШМАТЛІКІХ ПАЛЯНАК ЗА МКАД'АМ. ПА ВЯЛІКІМ РАХУНКУ, ЁН МАЛА ЧЫМ АДРОЗНІВАЕЦЦА АД АСТАТНІХ 2-Х И 3-Х НОВАБЕЛАРУСКІХ ПАВЯРХОВІКАЎ, ЯКІЯ РАСКІНУЛІСЯ ТУТ НА НЕКАЛЬКІ КІЛЯМЭТРАЎ И ЎТВАРЫЛІ ПАСЕЛАК БЯРОЗАВЫ*. НЕПРЫКМЕНТЫ, З ПАКАЦІСТЫМ ДАХАМ, У ТРЫ ПАВЕРХІ ЦАГЛЯНЫ БУДЫНАК З ГАРАЖОМ АБНЕСЕНЫ ВЫСOKІM ПЛОТАМ. ПАДОБНА ДА БУЛГАКАЎСКІЙ “НЯДОБРАЙ КВАТЭРЫ”, ГЭТЫ ДАМОК ТАКСАМА МАЕ СЛАВУ “НЯДОБРАГА”. И КАЛІ УЛІЧЫЦЬ ПУБЛІКУ, ЯКАЯ ТУТ ЖЫВЕ - СЪЦПЛІЯ МІЛЬЯНЭРЫ КАРЭЙКІ, ЯКІМ УСЁ ПОФІГ, АБЫ ІХ НЕ ЗАЎВАЖАЛА ПАДАТКАВАЯ ІНСПЭКЦЫЯ МЕНСКАГА РАЁNU И НЕ ЧАПЛЯЛІСЯ ДАКУЧЛІВЫЯ СУСЕДЗІ, - ТО МЕЦЬ КЕПСКУЮ СЛАВУ Ў ПАСЁЛКУ - ГЭТА, ЛІЧЫ, УХО СУР'ЭЗНАЕ АБВІНАВАЧВАНЬНЕ СУПРАЦЬ ГРАМАДЗКАСЦЫ.

- сустракайся. Там пра ўсё і даведаешся!”. У рэшце рэшт і гаспадару “дому зь бярозай” спадабалася мая настойлівасць. Дыў у вобразе Мэфістофэля, я так разумею, ён сабе спадабаўся.
...Цісну на кнопкую званка. Цішыня. Спрабую яшчэ раз. Здаецца, што ад прапробленых аперацый стала яшчэ цішэй. Пачынаю чуць, як б’еца серца.
- Хто? - голас нейкай дзяўчыны ў дамафоне.
- Гэта Марыя. Я да Ўладзімера Васільевіча. Мы дамаўляліся.
Праз некалькі сэкундай дзіверы расчыніяюцца, і мяне прапускае дзяўчына з бледнымі тварамі і чорнымі валасамі. Яна праводзіц мяне праз двор (у дальнім куце сапрауды бачная вялікая бяроза), заводзіць мяне пасыветлую вітальню і кажа: “Чакайце!” З жахам думаю: “Чаго?”
“Чаго” зьяўляеца ў белым халаце і зь люлькай у руцэ. Патрабуе ад дзяўчыны кавы, паварочаваеца да мяне і прадстаўляеца:
- Уладзімер Васільевіч. Галубыні ўрач гэтай клінікі.
- Клінікі? - я ж ціпа да тэрарыстай прыйшла...
- Зачыненая, - інтанацыяна падкрэслівае Ўладзімер Васільевіч, - псыхіяtryчнай клінікі.
...Пасля дзесяці хвілін тлумачэння я пачынаю даяжджаць, што да чаго. Уладзімер Васільевіч сапрауды ня хлусціц: я трапіла ў зачыненую псыхіяtryчную клініку, дзе лякуюцца ная простыя хворыя. Па-першае, сюды завозяць людзей, якім па сацыяльнім статусе не прыстала ляжаць у Навінках. Па-другое, у саміх Навінках да такіх хворых ставяцца сапрауды як да шызафрэнікай. Бе яны - тыповыя для Захаду, але абсалютна ненормальная для Беларусі - “ахвяры новых псыхіа-мітаў”. Гэтая дэфініцыя не замацаваная ў псыхіяtry, але прынцыпова карэктная, - кажа Ўладзімер Васільевіч. - Нашыя пацыенты сталі ахвярамі аманальнага развівіцца тэхнолагій... Па выразе твару, я так разумею, лепей вам расказаць канкрэтныя гісторыі”.

“Я ТАКСАМА ГЭТАГА НЕ ХАЦЕЛА”

Мы заходзім у першую “палату” (зусім звычайны пакой ў ўраромонце), дзе лечыцца Оля. Яе сястра памерла паўгады таму, і з того часу (прынамсі, так съцвярджаюць яе бацькі) дзяўчына захварэла на нешта незразумелае.
“Абавязкова выключце тэлефон!” - папярэджвае Ўладзімер Васільевіч. Адказваю: “Aga”, але нічога не раблю - на тэлефоне ўключаны дыктафон.
Дзяўчына паліць нешта дамска-мэнтолавае, паціраючы крыху прыпухлыя ад сълёз павейкі. Урач бярэ Вольгу за руку, штосьці гаворыць - і яна згаджаеца расказаць сваю гісторыю.
...У Оліпіні сястры Насьці з дзягінства былі праблемы са здароўем. “То панос, то запалуха - зусім слабое дзіця”, - грэбліва казалі пра яе старушэнцы-суседкі, якія больш любілі Ольку. Гадоу у 12 выявілася, што ў Насьці праблемы з сэрцам. Кансультацыі ў самай лепшай кардыялагії Менску нічога добра не прынеслі: трэба рабіць апэрацыю, бо жыць дзеўчыне максымум год, папярэздлі дактары.
- Сястра доўга не згаджалася на апэрацыю, - узгадвае Вольга, гледзячы на мяне заплаканымі вачымі. - Я таксама гэтага не хацела. Разумееце, мне сынілася, што хутка сястры настане.
- Сынілася?

- Так... Нейкі вялікі пакой, белыя съцены. Шмат людзей глядзяць у неба. Там чорныя дзіры. У мяне звоніць мабілка. Я гляджу на тэлефон, а яго няма. Падымам вочы, няма нічога - ні людзей, ні белых съцен. Раблю крок. І прачынаюся.
Прыкладна такі сон бачыла Вольга напярэдадні съмерці сястры. Бацькі не знайшли ў ім нічога асаблівага, і Насьцю павезьлі ў клініку.
...Апэрацыя ішла нармальная. Стан дзяўчыны - выдатны. Але раптоўна аппарат штучнага дыханья даў збой, на экране папаўзла адна роўная паласа. “Чорт!!!” - кричоў хірург, “Зрабіце хоць што-небудзь!!!” - разгублена мармыталі затарможаныя сёстры.
- Што-небудзь... - паўтарае Вольга, зацягіваючыся цыгарэцінкай. - “Што-небудзь” не дапамагло і не магло дапамагы. Бо съмерць мусіла прыйсці - пра гэта ведала і я, і Насьця. Мы абедзьвье яе чакалі. Таму ўжо перад самай апэрацынай я проста села на падлогу і малілася, каб Божанка не дазволіў зрабіць ёй балюча. Я толькі адчула, як у маёй кішэні завібраў мабільны - і Насьці на стала. Пакуль я яго дастала і расклала*, ён перастаў звоніць. А хірург усё кричаў: “Чорт! Чорт! Чорт!...” - Оля заліваеца дурнімі плачам - бяздзённымі і тупым, як само жыцьцё.
...Мой мабільны выводзіць трэлі Моцарта, калі мы ўжо выходиті з Олінага пакою, дзе мэдсёстры спрабуюць вывесці дзяўчыну з нэрвовага прыпадку. Уладзімер Васільевіч з дакорамі глядзіць на мяне - разгубленую і раздаўленую гісторыяй.

- У дзяўчынкі абастрэнне рэцыдываў фобіі мабільных тэлефонаў. Пасля съмерці сястры Вольга ня можа глядзець на мабілкі. Ей здаецца, што з-за сыгналу і хвалі яе тэлефону адключыўся аппарат штучнага дыханья ў Насьці. Хаця гэта відавочная прычына яе фобіі - бясося, тыя гісторыі пра “съмертвіны мабілы”, якія апошнім часам пачалі распаўсюджвацца па Менску, сталі той кнопкай, націснуўшы на яку, Оля запусціла сваю незвычайнью хваробу.

“ТОЛЬКІ НЕ ТРАПЛЯЙСЯ ТУДЫ”

Віталь заходзіць у кабінэт Уладзімера Васільевіча, дзе мяне толькі што ледзь адкачалі кавай. Але я хачу зразумець, што за “хворыя” знаходзяцца ў клініцы, і таму прашу, каб доктар не звяртаў увагі на маіх коней.

Віталь - тыповы прадстаўнік РТІ. Доўгія валасы, цёмнае адзеньне, вочы з ружовыімі пражылкамі. Курс рэабілітацыі ў клініцы Ўладзімера Васільевіча ён проходзіць пасля трагедыі, звязанай са съмерцю дзядзькі Ігара.

...Irap і Віталь быў лепшымі сябрамі, нягледзячы на розніцу ва ўзроўніце. Ганялі разам на моцьках, першы раз спрабавалі паліць траўку, завісалі ў клубах. А тут - такое: у 29-гадовага Irapа здарыўся трамбоз. Ніхто і ведаць ня ведаў, што хлопец мае праблемы са здароўем. Проста аднойчы ў яго разарваўся на назе тромб. Irapа ня стала...

Такое ўражаныне, што Віталь ніколі ня ведаў, што значыць радавацца жыцьцю. Але маленькая зморшынкі каля вуснаў гавораць пра тое, што раней хлопец часта съмяяўся. Цікаўлюся, чаму ён трапіў у клініку.

- У мяне быў цяжкі пэрыяд у жыцьці, - узгадвае Віталь, пазахаючы. - Памёр Irap, траба было рыхтавацца да іспытаў. Маці сказала, што калі мяне забяруть у войска, яна гэтага не перажыве. Таму я вырашыў жыць так, як да съмерці дзядзькі. Карацей, пачаў рыхтавацца да паступлення.

Падчас падрыхтоўкі да іспытаў Віталь корпаўся ў нэце і выпадкова патрапіў на інфу пра гэтак званы “белы шум”. Фонавы шум, які мы можам чуць, калі шукаем на хвалях радыёстанцы, ці бачыць, калі сканчаеца трансляцыя цэнтральных каналаў. Белы шум - чыста фізічны феномэн, - аказваеца, мае і ўніч адну уласцівасць. Дзяякоўшы яму, вычытаў Віталь, можна ўсталёўваць сувязь з памерлымі.

Наступныя тры тыдні Віталь рыхтаваўся не да іспытаў, а да кантакту. Увесь пакой быў застаўлены стужковымі магнітафонамі, на якія запісваўся шум, тэлевізарамі зі відэамагнітафонамі, якія таксама спрабавалі улавіць гукі з таго съвету. Але самае страшнае пачалося, калі хлопец пра два тыдні ад пачатку эксперыменту ў шуме старога прымача ўсё ж такі разабраў чысьціці голас: “Віталя, я тут”.

У Віталика ня ўзнікла сумневаў, што гэты голас належыць Irapу. Тысячу разоў пайтараючы ў кінэскі тэлевізара магічныя слова “Irap!!! Ты мяне чуеш?”, аднойчы ўночы хлопец згубіў прытомнасць...

- У мяне быў прыпадак. Irap нарэшце змог мне перадаць некалькі вельмі важных фраз, але ў мяне раптоўна пайшла носам кроў і я згубіў прытомнасць. Ачуну, калі пачуў не мэталічны, а жывы голас маці, якай крыкім кричала: “Віталя! Віталя!!! Адкрый вочы, сыне!” Мнё нешта капнула на твар. Сълёзы мамы. Яна та і не захацела паверніць, што Irap прасіў, каб я не трапляўся. Дакладна, ён сказаў менавіта гэта: “Толькі не трапляйся туды”.

...Уладзімер Васільевіч жэстам перарывае маё пытаныне да Віталика, па якога ўжо прыйшоў санітар.

- Віталь у нас ня першы кліент, - па-ранейшаму спакойны доктар закурвае. - Начытаўся пра голасы з таго съвету, вось і пачуў голас памерлага дзядзькі. Хай адпачне, здыме напружаныне. Самае галоўнае, каб яму ў руکі не трапляўся радыёпрыборы. Бо “папярэджаныне” Irapа - гэта сынгал змучанай псыхікі: яшчэ адна падобная трагедыя, і Віталь апынеца ня ў нас.

“ТЫ ПРЫЙДЗЕШ ЗАУТРА, ЯНА - ПРАЗ ГОД”

Наш трэвэлінг пачынае нагадваць мяне гісторыю Данцэ. Два кругі мы ўжо прыйшли, і самае страшнае, такое ўражаныне, Уладзімер Васільевіч пакінуў на апошніяе. Але мы ідзем у ягоны кабінэт, дзе ён праща падае мяне стос паперай, змацаваных у сэргатары пад назвай “Гісторыя хваробы Кацярыны Ю.”.

Гісторыя 13-гадовай Каці напачатку падаеца чарговай казкай пра Папялушку-курву. Бо дзяўчынка ведае пра мужчын, сэкс, наркату і нават, можа быць, рок-н-рол столькі, што мне, старой вешалцы, ня дадзена даведацца за ўсё жыцьцё.

Кацю прывез у клініку бацька - адзін з высокапастаўленых клеркаў напаўлегальнай канторы, якая займаеца нафтай. Ясна, што гісторыі блядаваньня далёка не паўнагадовай дачушкі могуць вельмі балюча ўдарыць па ягонай рэпутацы. Але сама Каця лічыць, што цярпець выбрыкі дачкі бацьку засталося нядобу.

...Прыколы ціпа "Перапішы гэты ліст 389 разоў і будзе табе шчасьце" Каця любіла даёно. І разам зь лепшай сяброўкай Аксанай часта пужала такім чынам знаёмых. Першы (і апошні) "сапраўдны" ліст прыйшоў да яе сяброўкі каля году таму.

У гэты час Аксана была ў шпіталі на дасьледаваньні: апошнім часам нагадваў пра сябе гаstryт. Але шпіталь яе ня парыў. Наадварот: прысутнасць такой колькасці прадстаўнікоў супрацьлеглага полу ўсяляля аптымізм. "У той дзень я прыйшла да Оксі, прынесла піўка, чыпсаў, - чытаю я запісаныя мэдсястрой са словаў Каці, дзяяўчынкі з каларыраванымі валасамі і вялікім ротам, успамінамі. - Мы размаўлялі, і тут яна гаварыць: "Глядзі, што хлопцы прынеслы!"

Падзёртая капэрта была падобная да тых, што заўсёды прысылаюць у фільмах жахаў - вялікая, карычневая, зь пячаткай на баку. Унутры паперка, дзе напісана толькі некалькі слоў: "Ты прыйдзеш заўтра, яна - праз год".

- Ужо тады мне стала страшна. Я сказала Аксане, што мне трэба ісьці. Пабегла дахаты, і ўсю ноч не магла спаць. Мне ўсе здавалася, што на канапе сядзіць нехта і глядзіць на мяне. Раніцай патэлефанавалі са шпітalu і адказалі, што маёй сяброўкі няма ў жывых.

Каця памерла падчас сну. Яна моцна кашляла і крычала: "Ня я - яна!!!" - і захлынулася. Урачы нават цяпер ня ведаюць, як усё атрымалася - лячылі-та ад гаstryту". З таго часу Каця шмат думала пра ліст. "Ты прыйдзеш заўтра, яна - праз год". Яна ўжо прыйшла, значыцца, мне засталося жывіць год.

- Дзяяўчына вылічыла, колькі дзён ёй засталося да канчыны, і кожны дзень распавядала пра гэта бацькам і сябрам, - гаворыць Уладзімер Васільевіч, заглядаючы ў сэргэгатар. - І гэты год вырашыла пражыць на ўсе 100: спрабавала наркотыкі, шмат піла, у свае 13 зрабіла аборт.

- Але яе сяброўка сапраўды загінула па невядомых прычынах?

- Нібыта. Ніхто вам дакладна гэтага ўжо ня скажа: такія съмерці звычайна вельмі хутка трапляюць у самыя дальняя куты архіваў шпіталяў - каб ні ў кога не было спакусы правесці, крый Божа, эксгумацыю.

- А што, быў такія выпадкі?

- Так. Да нас трапляла падобная хворая, якая разам з бойфрендам атрымала "ліст съмерці". Хлопец памёр, як і было напісана, назаўтра, а дзяяўчына - праз пяцьгады. Мы спрабавалі яе лячыць, але...

- ?

- Мы не пасьпелі. Яніна памерла тут, у клініцы, пры няявісцівленых абставінах. Цела яе хлопца эксгумавалі за дзень да гэтага. Яня як адчувала: крычала, што калі Андрэя патурбаваць, то ён ня дасць спакою ні ёй, ні нам...

- Дык гэта Андрэя бачылі вашыя суседзі?

- Напэўна. Да таго ж, слава гэтай бярозы - суседзі праста ў шоку. Некалькі разоў насыпалі на нас міліцыю, АМАП, нават сувязтароў. Але пры чым тут мы і нашыя хворыя, калі страх караніца ў сэрцах людзей? Шукайце анамальнае не ў наваколькі, а ў саміх сабе. Менавіта гэтая сэнтэнцыя пакладзеная ў аснову нашага лячэння. І "псыхі", як іх называюць "нармальныя", дзякуючы такому падыходу выздараўліваюць. А вось у "здаровых", такое ўражаньне, страх загнаны так далёка ў падкору, што ім ужо нічога не дапаможа.

---
* Усе імёны, прозвішчы і географічныя назвы ў артыкуле зьменены.

** Па словах Олі, у яе была мабіла-раскладушка.

МАЛАДЬЯ КАНІБАЛЫ БЕЛ. ЛІТ.

“радна-а-а-я мая дзярэ-з-эўня!!!”

тэкст:
МАРЫЙКА МАРТЫСЕВІЧ

НА БЕЛАРУСКІМ ІНТЕРНЕТ-ФОРУМЕ ВУ'2005, ЯКІ МЕЎ МЕСЦА Ў КАНЦЫ КРАСАВІКА, НЕАПАЗНАНЯ АСОБЫ ўРУЧЫЛІ Ў ПАДАРУНАК ЮРЬЮ ЗІСЕРУ НЕДАСЛЬПЕЛЫ ТАМАТ І НАДКУСАНЫ ЯБЛЫК. “НАПАМІН З ФОРУМАУ”, - УСЬМИХНУЎСЯ ЗІСЕР, ЯКІ АКАЗВАЕЦЦА, ІНКОГНІТА ЎДЗЕЛЬНІЧАЕ Ў КРЭАТЫВЕ НА РОДНЫМ ПАРТАЛЕ. “ГАВАРАШЧЫ ПАМЯДОРІ” - ЗАЕНЧЫЛІ ТЫЯ, ХТО БЫЎ У КУРСЕ. “НУ ВОСЬ, ГЭТА ПАЧАЛОСЯ”, - ЗАШАПТАЛІСЯ ТЫЯ, ХТО БЫЎ У КУРСЕ ЯШЧ З БОЛЬШ...

“3-3-3, КАМБАЙН, 3-3-3...”*

Насамрэч, з нашага боку гэта зьдзек - пісаць пра трэш-літаратаруй “прафарыентацыйнай” рубрыцы “Сфэры”. Чаго-чаго, а грошай гэтая сфера не прыносіць, а калі і прыносіць, то невялікія і не адразу. Але складаецца ўражаныне, што самім “трэшарам” пох: яны гатовыя задарма “калмаціць бабульку” грамадзкай съядомасці.

“БІРОМ МАНДАРЫНЧЫК, АБЛУПЛІВАЕМ І ПАПІХАЕМ ПАВІДЛАЙ...”

Мы самі не зъянрнулі б увагі на трэшліт, калі б усё больш і больш студэнцкіх дыплёмаў па італьянскай літаратуре ў розных університетах съвету не было прысьвачана ім - “маладым канібалам”. “Gioventu cannibale” - менавіта такую брэндагенічную назуву атрымала ў 1996 г. анталёгія маладых італьянскіх пісьменьнікаў, у якой была сабрана самая жорсткая і чарнушная проза “а-ля Тарантына”, напісаная вулічным слэнгам, брутальнай лаянкай і цытатамі з рэкламы. “Малады канібалізм - гэта любы твор, дзе прысутнічае сарказм і які правакацыяна і жартуючы разбирае мараль”, - сцвярдждае Альда Новз**, найядомнейшы з аўтараў анталёгіі, якога расейцы празвалі “італьянскім Сарокінам”.

Італьянская “канібалізм” - левыя паводле сваіх перакананьняў: іх трэшавая проза мае аэрол рэвалюцыянасці. У адрозненінне ад іх, насы “празакі” - прости левыя. Маргіналы, якім наўгад ці съвеціца зъявіцца на старонках салідных часопісаў. А яны і ня параца з гэтай нагодай, выдатна пачуваючыся ў наце. “Уясковая інтэрнет-проза” - пакупу назавем яе так - гэта парад мясцовых калдыроў на зэперах, камбайнах ды козах. З Сашам і Сірохам на чале калёны.

“ХТО ЯНЫ І ЗА ШТО БУДУЦЬ АТВЯЧАЦЬ ПЕРАД ПАЦНАНAMI”

1. “Мінскія, ступодова мінскія...”

Beomury - крэатыўная група, якая выпаўзла на съвет з віртуальнаі кляякі тутбаеўскіх форумуаў. Аўтары квазікіансцэнтура “Анастасія Слуцкая-2: хамячкі атакуюць” (гл. таксама CD#11'2003). Калі нехта адважыцца выдаць гэта ў друк, яго маюць права зачыгаць па судах два дзясяткі згаданых там дзеячоў беларускага бамонду - тыя, хто па сценары атрымай зайдросныя ролі “Мадам бардэлю для паннаў з голенымі лабкамі” ці “Спачыяльнага Сакрэтнага Агента асаблівай Сымядзючасці”.

2. “Што эта за піston?..”

Пистончык. “Гарацкі ціпа-інцеляктуал”. Каубасіць лаянкавыя “расказы” на litara.net.

3. “Сандра Балак...”, альбо “Ну, рабяты, как бульба...”

Культавая казачніца баба Броня зь вёскі Рэчыца. Фіналістка конкурсу маладых (душой) літаратаруй імя У. Караткевіча. Галоўная скандалістка байнту (гл. CD#4'2005).

4. “Уключает кампьютер, а там пра Дубну...”

Рэальная асоба сярод іх адна - Iгар

Трафімовіч (нар. у 1985) aka unutranholas.

Пасыя таго як мы ўпершыню напісалі пра яго CD#11'2003, па бацьку-Нёмну сплыло шмат гною. Цяпер ён вучыцца на праграмэрэ ў Гарадзенскім університеты і вядомы ў шэрагах “беларускай сеційной эліты” як “пя*даты” вэб-дизайнэр і аўтар шэрагу нестандартных праектаў, сярод якіх - “Уайсцы ў Беларусь” (voiti.com) і “Тытанік байнту” (tiba.by). Але праславіўся ён найперш праектам “Фан-клуб вёскі Дубна”, матэрыялы з якога ўжо сабраны ў сціўны рэман “На Перакроўстку”.

Напісаўшы гэтая культавае сярод байнэтчыкаў чытво ў 16-17 гадоў, сёняння Igar абстрагуеца ад яго. Прынамсі, вось да чаго мы датрындаеся ў асьцы:

unutranholas (03:56 PM): каб я меў нагоду

пісаць гэта зараз, з новымі, так скажу,

магамі, то я б напісаў усё інакш :) . але

нешта ня прат.

maguka (03:59 PM): нічо. папрот.

я веру ў цябе :).

unutranholas (04:00 PM): мы яшчэ

атрымаем Нобэлеўскую прэмію па

ліцературы! %)

unutranholas (04:00 PM): і прац'ем я ёў ўсю.

ТЫ ПАЗНАЕШ IX ПА...

- трасянка плюс імітацыя плыні гопніцкай съядомасці

“Паехалі мы ў Москву... Пашлі ў Маўзалей. Заходзім, там газеты разныя, пра яво напісана. Усё мрамарнае. Віжу - лежыт. Я спрашываю: “Чэво он тут лежыт?” Съмлюсь. Патом міня паднялі”.

(unutranholas)

- лаянка (у арыгінале - бяз зорачак)

“Бл*ць-перабл*ць. Ні пытайся тут умніцаць, сволач. Мы найдзём на цібя управу, ѹ*аны ты ў р*т! Начальства яа, нах*й, алі нет?” Уласцілін пратпрывідзія нінаштуку аху*еў. Йа моучы патрываожы каленам йівоньнай яйкі. І, хлопнўшы дзвівірамі, пайшоў вон з гэнтай скатабазы”. (Пистончык)

- непаліткарэктнасць як творчы мэтад

“Сакрэтны агент (імя вядомага тэлевядучага апушчана па этичных меркаваньнях - CD) выбыгае на плошчу, увесе перапэцканаі лайном. Ён бязь цяжкасцяў прабраеца да самай трывуны караля Пацы-Вацы (натоўш расступаеца, бо ня можа трываць страшннага смуроду). Агент падае ніцма перад каралём...” (beomury)

- поўныя брутал

“Кат... адрубіў съятым старцам рукі, ногі, насы і вушы, а пасля зварыў іх жыўцом і з таго, што засталоса, нажарыў дранікаў”. (баба Броня)

- прыгоднасць для

расьцягвання на цытаты

“Усе мы рускія людзі...”; “Урэмя, урэмя...”; “Вой-вой! Толькі ня мішка-панды!”; “Яго пасъледнімі словамі былі: “Не! Не! Першы склад перад націскам”. (баба Броня)

ДЗЕ ЎЯЦЬ

Пакуль што нідзе. Зрэшты, ёсьць адзін спосаб: граматна фармулуйць запыты ў Google - і будзе вам шчасльце.

У ГАСЬЦЯХ У КОЗКІ

“каралевіх” віртуальний трэш-літаратурны baba_bronia апярэдзіла галоўнага рэдактара газеты Sun, даўшы CD эксклюзіўнае інтэрвю.

Шура Лепель

“Маацы” - саскокаючы з папуткі, я па самыя калашыны ўляпалася ў сьвежую каровіну ляпёшку. Рэдакцыя ня ведала, што мae падарожжа сюды ўляціць ёй у пакупку новых кедаў. Так-сяк адшкрабаўшы гной з абутку, я пачялапалася па галоўнай вуліцы в. Рэчыца С***кага раёну.

...Натужлівае рыпеньне нямазаных весынічак - і я трапляю на затравелы падворак, на які, падаецца, ніколі не ступала нага чалавека. На ім скубе траву нейкая зьдзічэлая каза нэўратычнага выгляду. Дамок таксама выглядае нежылым. “Адно з двух, - думаю я, - альбо тут жыве знямоглая пэнсіянэрка, альбо нейкі інтэрнатаман”. Але першую вэрсію прыйшлося адкінуць, бо ў ту ж хвілю невядомая сіла заціснула мяне ў абдоімы і зь енкамі “унучака Эвачка прыехала!” пачала кружыць па ганку. Забягаючы наперад, траба сказаць, што зрок - адзінае слабое месца бабы Броні.

- **Дзень добры ў хату, - кажу я. - Я да вас па інтэрвю прыехала. З часопіса CD.**

- Вой як файно! Зусім нядайна (гаду можа ў 84-м) да мяне прыяжджалі карыспандэнты з амаль такога ж часопіса. Толькі з назвай такой непрылічнай... “Юны натураліст”. Брали інтэрвю пра тое, як мы з майм Доцікам у вайну вывелі навюткую прагрэсіўную пароду лася...

Нязмушана гамонячы, мы праходзім у хату. Так я сабе ўсё і ўяўляла: на буфэце - гадзіннік у стылі позьняга ар-дэко, побач у рамачы красуецца партрэт “Доціка” - сэксапільнага афіцэра ў нейкай зусім не савецкай форме, на стале пад абразамі - наварочаны лэптоп, падарунак “унучачкі Эвачкі”.

- **Дзе тут у вас кеды памыць можна?**

- А цік тваю раз... А дзе гэто ты ўлезла? У нас ва ўвёсце апошнюю карову яшчэ немцы зьвёлі... Козка столькі не наваляе. Ладна, пакажу дзе сажалка, як съязмнее. А то людзі ўбачаць - будуть съмяяцца. Не павераць, што з гораду прыйехала... Пачуваючыся пасля пачутага адначасова пацыентам “Навінак” і апошнім калгасьніцай, спрабую раскінуць сталічныя панты:

- **Бабуя, а цi чыталі Вы CD і што думаеце пра наш часопiс?**

- Чытала, асабліво апошні нумар. Вельмі, вельмі цікавы й прыгожы! Но там была мая фотакартачка і пра мяне напісано было. Шкада толькі, што шрыбут такі дробны. Чамусыць вы плююцца на пажылых людзей са слабым зрокам, якія хочуць чытаць ваш часопiс. І добра было б, каб паболей было матэрыялаў пра кулінарную, хатнюю жывёлу і ляндшафтны дызайн. І паболей фотакартачак голых хлопчыкаў і дзевачак.

- **Дарэчы, пра хлопчыкаў. Ходзяць чуткі, што на фінале літаратурнага конкурсу ў Менску вас праdstаўляў нейкі малады хлопец...**

- Памыляеся. Гэта фіналісты конкурсу праdstаўлялі, што гэты малады хлопец - я. Я як пра конкурс даведалася - адразу склала страшны план, каб там перамагчы... Гэто ж друкаваць ня будуць, так? Дык. Гэтыя з ПЭН-цэнтру, яны такія даверлівыя! Паверылі, што хлопец, які і панаўшаму-та гаварыт па бумажке, можа быць Бабай Броняй. Ягорку мне дапамагла знайсьці мяя ўнучка Эва. Праз дошку знамстваў. Па ўзросту Андруша добра падышоў.

- Андруша? Вы ж сказали Ягорка.

- Ну так, Эвачка гэтаму Сірожу сказала, што ня пойдзе да яго на спатканьне, аж пакуль ён мне не дапаможа і ня сходзіць на гэтыя вячоркі. А я ў гэты час бульбу садзіла. І каза у мене акцыяналаса...

Я тэрмінова пераводжу гутарку на высокое:

- Сладарыня Браніслава, а што натхняе Вас на творы? Сусьветная падзея альбо згадкі мінулага?

- Вядома ж, "Пасыльдня ізвесьція" мяне натхняюць значна больш, чым праграма "Падарожжы дэлэтанта". Навогул, я іду ў нагу с праграмай "Урэмія".

- А якія ваши творчыя пляны?

- Я пішу раман. Спачатку ён быў жаночы, цяпер - навукова-фантастычны. Баюса, у канцы атрымаеца эпічны дэлэткі. Ужо напісала амаль палову - 7 старонак. Скончыць ніяк не могу, бо кожны дзень страчу ананімкі на маю суседку Тэклу. Мы зь ёй палаіліса. Зараз я многа пішу ў Літву. Мая мэта - каб яны зрабілі магільнік яздзерных атходаў на Тэклінім гародзе. Няхай ведае, як падпільцаў карані маёй сіліве. А я ёй яшчэ давала насеньне высакаросных таматаў!

- Калі мы ўжо загаварылі пра жаночую прозу... Апішыце, калі ласка, мужчыну Вашай мары.

- Калі каротка, гэто - Якаў Науменка*. Хачу паехаць да яго на канцэрт. І яшчэ мне падабаецца той актор, які грае голоўныя ролі мужчынаў ува ўсіх індзіскіх фільмах.

- На Эўрабачанні ўсіх адназначна парвала пажылая кабета, якая выступала за малдоўскі гурт Zdob si Zdub. З кім зь беларускіх выкананцаў пагадзіліся б выступіць Вы?

- Група "Сярэбраная свадзьба". Яны пяюць простыя душэўныя песні для людзей на зразумелай для іх мове. Ім бы я падараўала... палац праўсаюзаў, как магла...

Тут баба Броня, урубіўши МРЭ'шку зь нейкім псіўдафальклёрным шансонам (відаць, таго самага Я. Навуменку) папрасіла прабачэння. Маўляў, тэрмінова трэба зрабіць допіс у ЖЖ. Ветліва пачакаўшы паўгадзіны, я вырашила развязацца са старушэнцыяй.

- А дзе тут у вас старышня калгасу жыве?

Мне б камандыроўку адзначыць...

- Дай я табе адзначу. Старышня як апошнім разам за самагонкай да мяне прыходзіў, та пячатку сваю забыўса. Давай, шлёнту куды трэ.

- Можа, што ўнучачцы Эвачы ў Менск перадаць?

- Папрасі каб прывезла мене новы катрыж у прынтар. А то я запарыласа залу з печкі ў стары пхач.

...З "унучакай Эвачкай" мы потым перасекліся ў Менску. Яна аказалася энэргічнай бізнес-вумэн, якая практикуе дыету на казінім тварагу і носіцца з ідэяй беларускага выдання Cosmopolitan. Што ні кажы, а гены пальцам не замажаш...

* Падзагалоўкі разыдзелаў узятая з раману I. Трафімовіча "На Перакротку".

** Альда Новэ (нар. у 1967) - сусьветна вядомы італьянскі празаік, аўтар кніг "Вубінда" і "Супэrvубінда". Больш за 20 гадоў працуе кантырбытарам найвыбітнейшага італьянскага глянцу MAX.

*** Якаў Навуменка - мэга-зорка беларускай эстрады. Сыявае такія гіты, як "Не хадзі, казача" і "Люба-люба".

СТАВІТЬ
АДМІНІСТРАЦІЮ

АДМІНІСТРАЦІЮ

ЯК НЕ НАКАЛОЦЦА З “ПУЦЁЎКАЙ У ЖЫІЗЬНЬ”

ГІСТОРЫЯ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ БЕЛАРУСІ ВЕДАЕ ШМАТ ВЫПАДКАЎ “ПАДЗЯКІ” РОДНАЙ ВНУ ЗА АТРЫМАНЕ РАЗЬМЕРКАВАНЬНЕ. З ДЫПЛЁМАМ У РУКАХ НЯЎДЗЯЧНЫЯ АБСАЛЬВЕНТЫ СПАЛЬВАЛИ КАНСПЭКТЫ ПЕРАД ГАЛОУНЫМ УВАХОДАМ У ALMA MATER; ЗАМЕСТ ЗАПРАШЭНЬНЯ НА ВЫПУСКНЫ ДАСЫЛАЛІ ПРЭПОДАМ САПРАЎДНЫЯ ТРУНЫ І НАВАТ КАЛЕКТЫЎНА НАКЛАДАЛІ Ў САМЫМ БАЧНЫМ МЕСЦЫ ГОРКУ ГАУНА - “ПАД НОС УНІВЭРУ”. У НАШ ПРАГМАТЫЧНЫ ЧАС ТАКІЯ ДЗЕЯННІ ПРЫНЯСУЦЕ ВЫПУСКНИКУ ХІБА ШТО МАРАЛЬНЫ САТЫСФЭКШН. ТАМУ СПЭЦАГЛЯДАЛЬNIK СD АЛЁША СЯРЫХ ВЫВУЧЫЎ ЦІ НЯ ЎСЕ ЗАКАНАДАЎЧЫЯ АКТЫ АБ РАЗЬМЕРКАВАНЬНІ ВЫПУСКНИКОЎ БЕЛАРУСКІХ ВНУ І Ў ВЫНІКУ СКЛАУ ТОП 5 ФІЧАЎ РАЗЬМЕРКАВАНЬНЯ, ЯКІЯ ВАРТА БЫЛО Б ВЕДАЦЬ КОЖНАМУ РАЗЬМЕРКАВАНЦУ.

У якасьці інтрадакшну нагадаю, што ў кожнай ВНУ непасрэдна перад разъмеркаваньнем авабязковая мусяць правесцьці “тлумачальныя заняткі”, пасля якіх пытаньні “каго?”, “куды?” і “навошта?” застацца не павінна. Але ёсьць некаторыя моманты, пра існаванье якіх згадваюць хіба што пішучы артыкул на дадзеную тэму. Калі больш агульна, то юрысты раяць уважліва чытаце працоўную дамову, якую вы атрымаеце пасля разъмеркаваньня. І пажадана - разам з імі, бо вельмі часта толькі спэцыяліст здольны выдручуць нейкія моманты: пасля яны могуць стаць вашай выратавальнай саломінкай. Сямейныя абставіны ці бацькі бяз дogleяду - утрыравана, але з чым не жартуюць...

PAST AND FUTURE

Палажэнне аб разъмеркаваньні ўзьнікла ў 1997 годзе. Да гэтага часу (ня лічым разъмеркаваньне ў СССР, калі “высылка” з Уралу на Каўказ была звыклай справай) першым месцам працы студэнты “узнагароджваліся” згодна з рознымі ўнутранымі ці часовымі дакументамі. Зараз паперкай, што павінна стаць “і пугай, і пернікам” для студэнта, пакуль застаецца “Палажэнне аб разъмеркаваныні выпускнікоў, якія вучацца за кошт сродкаў рэспубліканскага і (ци) мясцовых бюджетаў” ад 14.10.2002 № 1423. Як кажуць тыя, хто “ў курсах”, гэты дакумент з аднаго боку абараняе маладога спэцыяліста, бо бяз досьведу працы мала хто возьме былога студэнта на пасаду, адпаведную яго спэцыяльнасці.

Зь іншага боку, магчымасць адчуць сябе сталкерам у “пэрспектывных чарнобыльскіх раёнах” і “ўдыхнуць жыцьцё” ў простыя беларускія вёскі прымушае апошніх ісьці на такія вычварэнні, што галівудzkім сцэнарыстам і ў галаву ня прыйдзе. Што прапануеца ў новай рэдакцыі палажэння, якое павінна зьявіца да наступнага навучальна гаду?

Па-першае, пры паствленні з кожным студэнтам індыўдуальна будзе падпісвацица дамова. Што ўёй - пакуль вядома толькі зразумела каму. Але папярэдня закіды наконт тэрміну адпрацоўкі, гарантый ў студэнта адпрацаўца гэты тэрмін, сумы пакрыцця выдаткай, калі што якое, ужо ёсьць. Дарчы, суму можна накруціць ой-ёй якую! Уявіце сабе: ад лекцыяў, паслуг бібліятэki да карыстання гардзёрам і ўніверскім прыбіральніямі!..

Але і чыноўнікі самі стаяць на раздарожжы. Адмініці разъмеркаваньне ўвогуле нельга - баяца моладзевага беспрацоўця ў вялікай колькасці. Пакідаць так, як ёсьць зараз, таксама: прафесійная адукацыя ў нашай краіне вельмі кансерватыўная і не паспявае перабудоўвацица пад рынак працы - гэта прызнаюць нават самі людзі “ад адукацыі”.

ПРОБЛЕМ**СЫТУЁВІНА****ЯК ПА ЗАКОНЕ****З ШЭРАГУ ЗАСАДАЙ**

Вы прыносіце запыт ад арганізацыі (вельмі пажадана дзяржаўнай), а ў рэктараце вам кажуць: "О, не! У нас тут на МТЗ спэцыялістай не хапае! Ніякіх запытаў, валі на завод".

Вы маеце права абскардзіць рашэнне камісіі па персанальнym разъмеркаванні цагам 10 дзён у міністэрстве, якому падпрадкоўваецца ваша ВНУ. Падаць скаргу можа сам выпускнік, зацікаўлены міністэрства ці арганізацыя, куды вы ідзяце на працу. Тады хуценька за паперкі, запыт і за таго, што яго выдаваў - у міністэрства са скагай. Калі меркаваць, што скаргай у нашай краіне баяцца як агню, то на посыпех можна спадзявацца.

З ОПЭРЫ "САМ ДУРНЫ"

Аліну з пэдуну разъмеркавалі ў адну зь менскіх школак. На "кантрольным" разъмеркаванні з-за недахока месцаў накіраваныне перакінулі ў гарадзкі аддзел адукацыі. Дзяўчына, адчуваючы, што з працай будзе папандос, на трэці дзень пасля выпускнога паперлася высьвяляць сваё "гарантаванае" першае месца працы. Яго, зразумела, не было. Але дзеёку сучэшылі, сказаць, што яшчэ рана: "Прыходзь 15 жніўня, там будзе бачна". Бачна на стала ні 15-га, ні 25-га ("усе павыходзяць з адпачынкам, тады"), ні 1 верасьня. За гэты час Аліна згубіла два реальныя працоўныя месцы (ні адна арганізацыя ня мае права ўзяць выпускніка на працу без адмаўвання ці даведкі аб магчымасці самастойнага працоўладкавання).

Пасывічаныне аб накіраванні на працу ці даведка аб прадастаўленні магчымасці самастойнага працоўладкавання мусіць быць выдадзены не пазней за 5 (!!!) дзён пасля заканчэння навучальнай установы на падставе рашэння камісіі па персанальнym разъмеркаванні. Аліна магла спакойна падаваць скаргу ў суд. Калі так працуць "гаранты працоўных месцаў", то якая можа ісці размова пра адпрацоўку?

ПРАВЫ "НА МЕСЦАХ"

Калі ўжо позна крывачы аб ратаванні, ніколі не пашкодзіць ведаць свае права. Гэтая два гады нікто ня мусіць на вас:

- наяджаць з-за непрафэсіяналізму;
- прымушаць здаваць нейкай іспыты на прафпрыдатнасць, а тым больш паліэдрнія;
- прызначаць на пасаду, што не адпавядае адукацыі;
- малады "спэц" таксама не падпадае пад скарачэнне.

Вас могуць накіраваць на стажыроўку, але толькі з мэтай удасканаліць адукацыю.

Вы павінны памятаць, што нікому нічога не абавязаны, акрамя двух год звычайнай працы. Падмацоўвайце сваю пазыцыю прыкладамі з заканадаўствам (Працоўны кодэкс РБ і Палажэнне аб разъмеркаванні).

ТОЕ, ПРА ШТО МАЛА ХТО ВЕДАЕ

Гэта той выпадак, калі разъмеркаванне можа стаць выратаваннем. Дзіўна (а можа і не), што ў курсах пра гэтую фічу, мякка кажучы, адзінкі. Справа ў тым, што ёсьць дакумент з доўгай шматабцыйнай назвай "Дзяржавная мэтавая праграма развіцця радыёэлектроннай галіны і прыборабудавання, систэм і сродкі інфарматыкі і оптэлектронных тэхналёгій, вымірэння, тэлекамунікацыі і сувязі на 2003-2010 гады", зацверджаны пастановай Саўміну РБ ад 13.10.2003 № 1320. У адпаведнасці з ім арганізацыі радыёэлектроннай галіны і прыборабудавання маюць права браніраваць маладых спэцыялістаў ад прызыва ў шэрагі Ўзброеных сіл РБ. Дарэчы, такія выпадкі досыць распаўсюджаныя, і ня толькі ў розных тэхнічных галінах. На пэрыфэрый можна "забраніраваць" практична любога спэцыяліста. Галоўнае, каб дзірык паказаў, наколькі неабходны і незаменны гэты чэл на сваім працоўным месцы. А ў любым правінцыйным мястэчку зрабіць гэта зусім не складана.

Уласна саму пастанову можна паглядзець у "Нацыянальным рэестры прававых актаў РБ" за 2003 год пад № 116, а потым тыціць яе дзірыку пад нос.

"ПЕРА" НЕ АЗНАЧАЕ "НЕ"

Адноснай палёгkай могуць стаць такія пункты, як "пераразъмеркаванье" і "перавод". Што да першага, то яно датычыцца розных сямейных абставінай (мух працуе на ў тым населеным пункце, куды вас засылаюць) і пры ўдалым складзе абставінай можа реальна спрацаўваць. Займаюцца пераразъмеркаваннем ва ўніверсітэцкім аддзеле кадраў, і ў большасці ад цётчак, што там засядаюць, будзе залежаць, у якім геаграфічным пунктэ пройдуть ваши наступныя два гады.

Перавод на іншае працоўнае месца - гэта літаральна звольненне зь першага па ве-е-ельмі ўважлівых прычынах. Але паколькі звольняць, лічыць, забаронена, вас могуць перавесьці з захаваннем статусу маладога спэцыяліста. Перавод гарантую захаванне ўсіх ільготаў, крэдытаў і г.д., але не пазбяўляе права адпрацоўкі. Як і пераразъмеркаванне.

ШТО БЫВАЕ ЗА "АДКОС"

1. "Атвячаць" будзе перш за ёсё арганізацыя, якая звольніла маладога спэцыяліста раней за пазначаны тэрмін (апроч выключэння - гл. № 3).
  2. Мала ня будзе таксама і таму праца даўгу, які зь нейкай радасці возьме не адпрацеваўшага разъмеркаванага абсальвэнта з месца працы, што таму ўказала дзяржава, ці без даведкі аб самастойным працоўладкаванні.
  3. 500 базавых велічыняў мусіць выплаціць дзяржаве арганізацыя, якая возьме на працу не менчuka.
- Што будзе студэнту? Яго адказацьца зь сваёй неадпрацоўкай пакуль што не прадугледжана заканадаўчча. Больш за тое, чуткі, што бабло за неадпрацаванне разъмеркаванне будуть страсаці з бачкью студэнта-лайдакоў, пакуль ня маюць ні граму праўды. Татка з мамай сапраўды адказаўца за сваё дзіця, але толькі пакуль яно непаўнолетніе. Зы іншага боку, гэта толькі мы з вамі так думаем.

СЯМЕЙКА АДАМСА

параноід, андроід і ўсе, усе, усе

DON'T PANIC

У РЭПРТУАРНЫХ ПЛЯНАХ МЕНСКИХ КІНАТЭАТРАЎ ФІЛЬМУ "АЎТАСТОПАМ ПА ГАЛЯКТЫЦЫ" (THE HITCHHIKER'S GUIDE TO THE GALAXY) ПАКУЛЬ НЯМА. МЯРКУЕЦЦА, ШТО ЁН ВЫЙДЗЕ Ў ПРАКАТ БЛІЖЭЙ ДА КАНЦА ЛЕТА - И ТОЛЬКІ Ў АДНОЙ КОПІІ. ПЛЯНІВАЛАСЯ, ШТО 7-ГА ЛІПЕНЯ СТУЖКА СТАРТАНЕ Ў ПРЫВАТНЫМ КІНАТЭАТРЫ "БЕЛАРУСЬ" (БЕРАСЬЦЕ). ФЭНЫ ЎЖКО ЎЯЎЛЯЛІ, ЯК ДАЕДУЦЬ ДА БУГУ АЎТАСТОПАМ. АЛЕ ФІЛЬМ ТАМ ВЫРАШЫЛІ НЕ ПАКАЗВАЦЬ... ТАМУ, ПАКУЛЬ ФЭНЫ ГЛЯДЗЯЦЬ DVD-“ЭКРАНКІ”, НОВЫ КАНТРЫБУТАР СД ХВЕДАР ХЕФФАЛАМПАУ ПЕРАД АФІЦЫЙНАЙ МЕНСКІЙ ПРЭМ'ЕРАЙ СПРАБУЕ РАЗАБРАЦЦА, ШТО ДЛЯ ГАЛЯКТЫЧНЫХ АЎТАСТОПЭРАЎ ЗНАЧЫЦЬ ЛІЧБА “42”, ЧЫМ БЭЛЬГІЯ ЛЕПЕЙ ЗА FUCK I ЯКІМ БОКАМ ДА КНІГІ ДУГЛАСА АДАМСА, ПА ЯКОЙ БЫЎ ЗНЯТЫ ФІЛЬМ, ПРЫТКNUЛІСЯ ТОМ ёРК I COLDPLAY.

СПАЧАТКУ БЫЛО СЛОВА

У свой час цыкл раманаў Дугласа Адамса пра прыгоды галяктычных аўтастопэраў меў прыкладна той жа статус, што жыцьцепісанье Гары Потэра сёняня. Усё пачалося з радыёпастаноўкі на BBC, у якую малады сцэнарыст Адамс (некалі ён супрацёнічай са знакамітым гуртом "Монці Пайтан") уклай такую процьму крэатыву, што з розных бакоў пасыпаліся заклікі "пішы яшчэ!". Ён і напісаў: 5 раманаў, зь якіх склалася сэрыя "Аўтастопам па Галяктыцы" (1979-1992), разыйшліся агульным накладам у 20 мільёнаў экзэмпляраў на цыфаты і рэмінісанцыі.

А пачалося ўсё з хітчайкінгу, да якога быў ласы малады Адамс. (Напрыклад, перад паступленнем у Кембрыдж ён накіраваўся аўтастопам... у Стамбул. Да эксп-Канстантынопалі Дуглас даехаў, але з-за адсутнасці візы ўлады яго турнулі.) Аднойчы, калі ў Адамса не знайшлося лішніх 10 баксаў на гатэль у Інсбрку (Аўстрый), ён начаваў на пляянцы каля гораду, добра глядзеў на зоркі і ў выніку прыйшоў да выисновы: "Калі-небудзь хто-небудзь створыць даведнік для тых, хто падарожнічае па Галяктыцы аўтастопам". Часткова гэтая ідэя была выкліканы лёгкім ап'яненынем, частковы тым, што ў заплечніку Адамса ляжаку стыраны па дарозе "Даведнік для тых, хто падарожнічае аўтастопам па Еўропе".

"Аўтастопам па Галяктыцы" можна аднесці да навуковай фантастыкі толькі ўмоўна - занадта ён адвязны і абсурдысцкі. Тэхнагенную канву і іншыя сацпраблемы незямных цывілізацый у творах Адамса захінаюць іскраметны ангельскі гумар, элегантная канцепцыя съветабудовы і філізофскія пытанні, якія раскрываюцца мовай коміксай і тэлесерыяляй. Менавіта таму "Аўтастопам" - гэта культ, які складаюць і супэркампутар, што сем з паловай мільёнаў гадоў раздумваў над пытаннем пра "сэнс жыцця, Сусвету і ўсяго астатнага" (адказ ён знайшоў - "42"!), і робят Марвін, які пакутуе на маніяльна-дэпрэсіўны сындром, і іншыя галяктычныя фрыкі.

РАССЫЦГАЛІ НА ЦЫТАТЫ

Пра патэнційную "клясычнасьць" кніг Адамса съведаць хаця б такія факты:

- Амэрыканскім выдаўцам "Аўтастопам", якія, відаць, хацелі падзарбіць на дзічай аўтодоры, не сладавалася, што ў тэксце Адамс часцяком ужывае слова "fuck". Аднак пісьменнік яго ня выкэрсліў, а праста замяніў на слова "Бальгія".
- У кнізе Артура Клярка "Рама праяўлены" галоўны персанаж распавядзе пра прызначаныне Сусьвету і адзначае, што "этага ня 42".
- Фільм "Аўтастопам па Галактыцы" - ужо дзясятая адаптация раманаў Дугласа Адамса. Раней былі: радыёпастаноўка, аўдыёальбом, тэлевізійны сэрыял, камп'ютарная гульня, спектакль, коміксы і, вядома ж, ручнік (паводле Адамса, галоўны элемент экіпіроўкі міжзорных аўтостопераў).

VIDEO КІНО

Падрыхтоўка кінавэрсіі "Аўтастопам па Галактыцы" пачалася яшчэ ў 1981 годзе, але справа ня клеілася. "Здымак фільма - тое самае, што гатаваць біфштэкс, у той час як натоўп людзей стаіць побач і дзыме на яго", - скардзіўся Адамс. У разны час на біфштэкс спрабавалі падзымуць рабжысёры Айван Райтман (пераключаўся на "Паляунічых на прывіду"), Стывен Спілберг (Адамс адмовіўся перапісваць сценар у рэчышчы моды на паліткарэктнасць у адносінах да іншаплянэтніка), Джэй Роўч (у апошні момент аддаў перавагу "Остину Паўэрсу") і Робэрт Зэмекіс (заявіў, што ня будзе здымка гэты фільм, калі бюджет не наблізіцца да 200 ліямай).

Праца закіпела толькі ў 2003 годзе, калі мінула 2 гады пасля съмерці Адамса. Невялікія праукі ў створаны ім сценар уносіў Кэры Кіркпатрык. Рэжысэрам "Аўтастопам па Галактыцы" стаў дэбютант у вялікім кіно Гарт Джэнінгс, які паспушыў праславіца ў якасці кліпмэйкера. На яго рахунку відэа для песень R.E.M., Pulp, Supergrass, Бэка, а таксама знакаміты кліп на песньню Blur "Coffee & TV" (з пакетам малака ў галоўной ролі). Пратэкцыю Джэнінгсу зрабіў яшчэ адзін эксплімэйкер, а зараз паспяховы кінарэжысэр Спайл Джонз.

Ня дзіўна, што "Аўтастопам па Галактыцы" атрымаўся кліпавым. Цэласнага ўражаньня ад яго не застаецца, але чаго варты хаця б эпізод, калі дзіўне тэрмадзернныя ракеты пад узъдзеяньнем

неверагоднай цягі касьмічнага карабля "Залатое сэрца" ператвараюча ў вазон з пэтуніяй і... кашалёта. Сцэна падзення кашалёта зв верхніх слабу стратасферы ўжо ўключана ў спіс лепшых фантастычных сцэн усіх часоў. Відавочна і тое, што Галактыка Адамса занадта вялікая, каб уцінушца ў дзяве гадзіны экраннага часу. Адна зь бяспречных удач экранізацыі - падбор актораў. Ролю Форда Пэрфекта, прыхадня з плянэты Бэтэльгейз, выдатна выканаў рэпэр Мос Дэф (ён быў у калібарацыі з Massive Attack). "Мос Дэфа нам парэкэмандаваў мастак па касьцюмах, які бачыў яго ў спектаклі тэатру Royal Court. Ён цудоўны актор, і яго таксама можна называць чалавекам эпохі Адраджэння - у Мос Дэфа атрымліваеца дабіваша поспеху ў самых розных накірунках", - на сквапіцца на камплімэнты Гарт Джэнінгс.

АНДРОІДЫ НЕ ПАНІКУЮЦЫ!

Арыгінальны саундтрэк да фільму Джэнінгса зрабіў Джобі Талбот, экс-удзельнік гурта The Divine Comedy. Хаця ў фільме з поўным правам маглі бы прагучыць яшчэ некалькі песьні. Напрыклад, знакамітая песьня Radiohead "Paranoid Android" - яна была навеяна адамсаўскім персанажам Марвінам. Тому ёрку ўдалося добра ўжыцца ў вобраз: напрыканцы кампазыцыі чуваць самыя спарадуныя "кібернетычныя стогны" робата-параноіка. Ёсьць меркаванне, што і назва альбома "OK Computer" таксама запазычаная з "Аўтастопу" - на старонках кнігі ётага фраза сустракаеца неаднаразова.

А дэбютны альбом Coldplay "Parachutes" наагул адкрываеца песьняй "Don't Panic". Такі ж заклік красаваўся на вокладцы знакамітага "Даведніка для тых, хто падарожнічае па Галактыцы аўтастопам". "У якой бы жыццёвой сітуацыі ты ні алынуўся, 'Бяз панік!' заўсёды будзе добрый парадай", - казаў тады Крыс Марцін.

Дарэчы, Дуглас Адамс шмат гадоў сабраваў з гітарыстам Pink Floyd Дэйвам Гілмарам. Менавіта Адамс прыдумаў назvu для пакуль апошняга альбома гурта The Division Bell. 28 кастрычніка 1994 году ў якасці падарунку на дзень народзінай (Адамсу тады споўнілася 42 гады) Дэйв Гілмар запрасіў пісьменніка далучыцца да выступу Pink Floyd. Дуглас выканаў партню лід-гітары ў "Brain Damage" і рытм-гітары ў "Eclipse".

НА САМЫМ ЦІКАВЫМ МЕСЦЫ...

"Аўтастопам па Галактыцы" вышаў у пракат за некалькі тыдняў да прэм'еры 3-га эпізода "Зорных войнай". Здавалася б, што можа супрацьпастаўіць фрыканутая кампанія аўтостопераў карпаціі монстраў Лукаса? Але жыццё паказала, што гледачоў, якія застылі ў чаканні касьмічных жаржыяў, варта было страсяціць з аднаго боку заземленым, а з другога - куды больш раскаваным відовішчам. Фільм сабраў неблагую касу.

Таму абрэгутаванымі выглядаюць

чуткі аб працягу кіношкі. Тым больш,

у кантракце актораў, якія ўдзельнічалі ў праекце, ёсьць пункт, згодна з якім яны абавязваюцца

здымацца ў сынэзлах. "Мне

падабаецца ідэя калі-небудзь

экранізація "Рэстарацыя на краі

Сусьвету", - кажа Гарт Джэнінгс. -

Гэта выдатная кніга, да таго ж, калі

убачыш такую шыльду на вуліцы,

адразу ж узьнікне жаданье туды

зазірнуць".

"ГАЛАКТЫКА"

СУПРАЦЕ "ВОЙНАЎ"

Што яшчэ, акрамя амаль

аднолькавай даты прэм'еры,

аб'ядноўвае "Аўтастопам па Галактыцы" і "Зорныя войны"?

Стваральнікі "Аўтастопу"

сыцебанулюць з амаль съвятоага для

кожнага фэна "Войнаў" гэдзжэту -

лязэрнага мяча. Напрыклад, на

борце спэйсшыпа "Залатое сэрца"

рэжуць хлеб выключна невялічкім

лязэрнымі мячамі чырвонага

колеру. І блястры ў створаным

Адамсам съвеце досьць

эзкатычныя (самі пабачыце).

Ролю Марвіна ў фільме Джэнінгса выканаў актор-ліліпут Уорвік Дэвіс, які таксама граў у IV і I эпізодах сагі Джорджа Лукаса.

Цікава, што агучвае Марвіна другая зорка брытанскага кінематографа - Алан Рыкман ака прафэсар Снэйп з цыклу фільмуў пра Гары Потэр, дзе Дэвіс у сваю чаргу грае яго калегу прафэсара Флітвіка.

У адрозненінне ад апошніх трох эпізодаў "Войнаў", дзе вялікая колькасць персанажаў стваралася з дапамогай камп'ютарнай графікі, у "Аўтастопам" іншаплянётнікі не віртуальныя, а аніматронныя. Марыянатак для стужкі стварыла знакамітая кампанія Henson's Creature Workshop. Выканаўца галоўной ролі Марцін Фрыман кажа, што бачыць перад сабой страшылду куды лепей, чым прыкідвацца спалоханым у вялізным пустым павільёне. Аднак заўважым: на сёняшнішні дзень аніматроніка таньнейшая за камп'ютарныя спэцэфекты.

СЫНДРОМ ПІТЭРА ПЭНА

усе мы родам зь дзяцінства

ТЭКСТ:
ШУРА ЛЕПЕЛЬ

**ДОБРАЯ НАВІНА ДЛЯ ТЫХ, ХТО
ХАДЗІЙ ПАД АМБАСАДУ ЗША З
ПЛЯКАТАМИ "РУКІ ПРЭЧ АД
МАЙКЛ!". ТРЭЦЯГА ЧЭРВЕНЯ СУД
ЗНЯЮ́ З ПОП-КАРАЛЯ ЎСЕ
АБВІНАВАЧАННІ Ў ПЭДАФЛІ - ЗА
АДСУТНАСЦЮ ДОКАЗАЎ.
СЬМЕЙЦЕСЯ, ЦЫНІКІ: МАУЛЯЎ, ТАК
МЫІ ПАВЕРЫЛІ, ШТО,
АБКРУЖЫЎШЫ СІБЕ SWEET BOYS,
МАЙКЛ ГУЛЯЎСЯ ЗМІ ВЫКЛЮЧНА
Ў САЛДАЦІАЎ. ПРЫХІЛЬНІКІ
СҮПЕВАКА ЗНАЙШЛІ ФІЛЯЗОФСКАЕ
АБГРУНТАВАНННЕ СЫТУАЦЫІ.**

Нездарма Джэксанаўская ранча - эпіцэнтар пэдафілічнага скандалу - мае назыву Neverland - "Ніколія": так называецца чароўная краіна, у якой жыве казачны хлопчык Пітэр Пэн. Кажуць, што калі ў пачатку 1980-х гадоў Джэйн Фонда парабунала Джэксана з Пітэрам Пэнам, Джэксан заплакаў. Маўляў, гэта яго ўлюбёны персанаж: Пітэр заўсёды быў маленькім, а вось у Майкла дзяцінства не было. Зь пяці гадоў, калі бацькі прымусілі яго съпявачу ў сямейным квінтэце "Джэксан файф". Мажліва, менавіта з-за джэксанаўскай гісторыі казка Дж. Бары "Пітэр Пэн" патрапіла ў мінулыя месяцы ў сьпіс забароненай на тэрыторыі штату Тэхас літаратуры - разам з "1984" Дж. Оруэла. Зусім не дзіцячая жарсыці вакол дзіцячай тэмы...

"Я сыйшоў з дому, як толькі нарадзіўся, - сказаў Пітэр паўшэптом. - Таму што я падслухаў, як мама і тата гавораць пра тое, кім я буду, калі стану дарослым. А я не хачу становіца дарослым".

Гісторыю пра Пітэра Пэна ведаюць усе, але, як высьветлілася, збольшага ў пераказе дзядулі Дыснёя ад 1953 году. Між тым, кніжка Джэймса Бары - трэцяя пасыль "Алісы" ды "Віні Пуха" ангельская чытанка для дзяцей, засягнаная ў сакаваяхах дарослых. Гэтак жа, як Аляксандра Мілна, Бары называлі выдатным дзіцячым псыхолягам і гэтак жа, як Люіса Кэрала, яго падаравалі ў тым, што ён няроўна дыхаў да хлопчыкаў, якія натхнілі яго на чароўную гісторыю. Гісторыю пра тое, што "варты толькі вельмі захацець".

Куфэрак Джэймса Бары адчыняеца гэтак жа проста, як і ў выпадку з Джэксанам. Калі даваць веры біёграфам Бары, той быў імпатэнтам. "Хлопчыкі ня могуць кахаць", - тлумачыў пісъменьнік. Гэтая гісторыя прайдзіва ўзноўленая ў фільме "У пошуках Ніколі" (Finding Neverland, 2004), заснаваным на реальных падзеях. У ім аўтар нудных п'ес у віктарыянскім стылі Джэймс Бары пасябраваў са шматдзетнай сям'ёю і прысьвяціў чатыром братам і іхнай хворай маці п'есу пра сямейку Дарлінгаў - чароўнага хлопчыка Пітэра Пэна, фэю Дзінкі і злоснага капитана Кіпцюра, якай парвала самавітую лёнданскую публіку. На

пасыляпрам'ерным фуршэце лэдзі і джэнтэльмэны скучуць вакол аднаго з хлопчыкаў: "Вось ён, Пітэр Пэн!" - адсякае не па-дзіцячаму сур'ёзны хлопчык Пітэр, паказаючы на Бары*. "Чароўны фільм! Ча-роў-ны! Я таксама не хачу становіца дарослым!" - гэтак выглядае сярэднестатыстычны водгук на гэты фільм сярод 25-30-гадовых. Дарэчы, у Брытаніі цэлюлюїд быў пастаўлены на трэцяе месца ў рэйтынгу найлепшых фільмаў 2004

году. А ў 2006 годзе выйдзе сыквэл самай кнігі Бары - "Капітан Пэн", аповесьць-пераможца конкурсу на лепшыя працы клясычнай казкі.

"- Дык хто ты ці што ты, Пэн? - хрыпла закрычаў Капітан Кіпцюр.
- Я юнасць, я радасць, я птушка, што вылупілася зь яйка, - вісёла адказаў Пітэр. Гэта азначала, што хлопчык ня ведаў, хто ён такі".

Хранічная інфантыльнасць, якую амэрыканскія псыхолягі назвалі "сындромам Пітэра Пэна", існавала заўсёды. Калі праста, то гэта сядомае альбо падсвядомае імкненне хлопчыка заставацца "вечна маладым і вечна п'яным". Ангельскі дзеяслоў "to settle down" і расейскі "остепеніться" прыдумалі не пра яго - няхай ён ужо займеў жонку і дзяцей. З аднаго боку, імкненне заставацца маладым душою - рыса пазыўнай. Але гэта да пары... Фільм "У пошуках Ніколі" і напраўду патрапіў у час. У апошнія гады сындром Пітэра Пэна распаўсюджваецца з хуткасцю эпідэміі. Вінавацць у гэтым забаўляльную індустрію: маўляў, менавіта гэткі ідэал сыходзіць са старонак глянцевых часопісаў. Ізноў жа, Джоні Дэп у ролі Джэймса Бары... Але было бы файна, калі б гаворка ішла толькі пра зынешні выгляд. Знаёмы журналіст прыдумаў для падобнага тыпу чувакоў азначэнне "лайбусы" - абвешаныя лэйбламі бэйбусы бяз пэунага роду заняткай.

"- Файна ў вас на Ніколі.
- Анягож, файна. Толькі ніводнай дзяячынкі няма..."
"Пітэр Пэн" сустракаюцца і сядра жанчын. Але радзей: пекны пол лягчэй пераломаваецца жыцьцём: нараджэнне дзіцяці здолына ў адзін момант выбіць усе бэздуры нават з самай бляндністай галавы. Есьць, вядома ж, невылечны выпадкі. Мой знаёмы чах называе такіх кабетак Пэлітамі - па імемі герайні нейкага лацінаамэрыканскага сэрыялу. Пэліты вечна, да пэнсіі, 15-16-гадовыя: у ружовых кофтачках, акулярах і фантазіях. Вечна дурніцы, вечна ад нечага ў захапленыні...

"- Дзе ты жывеш? - запыталася Ўэндзі.
- Другі паварот направа, - адказаў Пітэр, - а пасыль проста да самага ранку".
Як патрапіць у Neverland? Лёгка. Зазірніце ў штаб гульні "Схватка". Альбо на чэмпіянат на пэйнтболе. Альбо на тусоўку каля цэнтральнага Макдонау. Альбо ў гей-клуб. Альбо ў інтэрнат любой асьпірантуры.

"Я там камандзір! - горда сказаў Пітэр".
Лячыць "Пітэра Пэна" садысты раяць гэта: ня дайце яму адкасіць ад войска. То бок праста нічога не рабіце за яго - ён наўрад ці здолыны адмазацца самастойна. Можа хоць тады ён зразумее, што "вайнушка" - гэта не зусім гульня.

"ВОТ ТАКАЯ, БЛИН, "ВЕЧНАЯ МОЛОДОСТЬ"

Пітэр (П.) цяпер 25, і ён лічыць, што няблага ўладкаваўся: ужо трэці год ён падвізеца ў дактарантury прэстыжнага ўніверзу ў польскім горадзе - назавем яго Кракавам.

Ўэндзі (У.) 26. Уладкавалася таксама няблага - у той жа дактарантуре, але замест абстрактнай філязофіі - прагматычнай прайніцтва. Яе думкі ў роўнай ступені занятыя хуткай абаронай дысэру і П.

П. здымае кватэрну яшчэ з двума беларусамі. У дзеліць кватэрну з сябровкамі - украінкамі - на іншым канцы гораду. Часам яны стусоўваюцца ў калег з інтэрнату, часам - на адной з хат. Гэты год апошні, і У. вельмі шкадуе, што правароніла момант, калі можна было пасяляцца разам. Яны б файна паладзілі. Прынамсі, некалькі разу пасля вечарынак яны засыналі ў адным ложку. Вядома ж, як брацік з сястрычкаю...

Часам яны купляюць пахучыя сьвечкі і ладзяцца філязапічную гарбату, пад якую спрачаюцца пра Бэрэўза, Керуака ды Тарантына - але гэта калі на вечар запрошаныя паненкі. Колькі гэтых "фэяў" за тры гады перакруцілася вакол П.! Ўэндзі мае дасье на кожную. Калі паненкі зъяджаюць апошнім аўтобусам альбо засынаюць у суседнім пакой, У. і П. размайляюць пра ўсё: каканьне, съмерць, Беларусь, будучынню, сям'ю... "Толькі ты адна мяне разумееш, мама У.", - чуе яна ад яго над пустою пляшкай тэлікі, купленай нядаўна ў берасцейскім duty-free.

Неўзабаве П. скончыць свой аспэр і паедзе на стылізধню ў Аўстрію. Ці застанеца ў Кракаве працаўцаць у гіпэрмаркете. Ці вернеца дадому - бадзяцца бяз справы і мэты, і адным прыўкрасным вечарам яго затрымайць і ўпякуць на Валадарку за няшчасныя 3 гр. траўкі. А У. вернеца ў сваю Гародню ці ўладкуюцца ў Варшаве і выйдзе замуж - бо ёй па сюжэце трэба вырасці і нарадзіць дзяцей. А ён будзе прылітаць да яе дачкі, каб, "седзяць на ўскрайку ложка, граць ёй на дудачцы".

-----
* У 1960 годзе прататып Пітэра Пэна - пісъменьнік Пітэр Дэйвіс - скончыў жыцьцё самагубствам.

CRYPTION

Meg White

Drew White

the
white
stripes

BRAKE TESTING

White Stripes
Дата ўтварэння: 14.07.1997
(Дзень узяцьца Бастылії)

Джэк Уайт (ака Джон Энтані Гіліс) – гітары etc.
Антыпатрыя: аўтамабілі і мабільныя телефоны.
Мэг Уайт (ака Марта Мэган Уайт) – бубны.
Хобі: калекцыянаванье чучалаў жывёл.

Дыскографія:
“The White Stripes” (1999)
“De Stijl” (2000)
“White Blood Cells” (2001)
“Elephant” (2003)
“Get Behind Me Satan” (2005)

ЯК БЕЛЫЯ ЛНОДЗІ

Вясельле і развод у стылі White Stripes

ТЭКСТ:
ХВЕДАР ХЕФФАЛАМПАУ

Гэтая двое бадай што самыя старамодныя музыкі сучаснасці. Яны запісваюць песні выключна на аналягавую апаратуру, а свае канцэрты прасяць здымашь на 8-міліметровую камеру. “Ман галоўную мару нельга ажыцьцяўіць, - бядуе Джэк Уайт. - Мне так шкада, што я не нарадзіўся ў 20-я гады на поўдні ЗША і ня здольны граць і съплюваць так, як гэта ўмелі чорныя людзі. Аднак я белы, нарадзіўся ў 70-я ў Дэтройце і мне не застаецца нічога іншага, як скарыцца”.

РАЗВОДЗЯЦІ І ВЕСЯЛЯЦІ

Па афіцыйнай вэрсіі, Джэк і Мэг – брат і сястра, малодшыя з дзесяці дзяцей у сям'і Уайтагу з Дэтройту. Але, як высывяляеца пры бліжэйшым разглядзе, усё гэта – ня больш чым прафэсійнае гоніва. Насамрэч яны пабраліся ў 1996-м і развязаліся праз чатыры гады. Легенду пра брата і сястру White Stripes выдумалі з аглядкай на старую традыцыю блюзовых сямейных гуртоў. Але Джэку Уайту павышанае ўвага да асабістага жыцця, вядома ж, не падабаеца: “Давайце лепш пагутарым пра нашу музыку! Ніхто ж не задумваеца над тым, якога колеру шкарпеткі насы Мікеялндэжу!” Ну, “не задумваеца” – гэта ён загнуй..

Між тым, 1 чэрвеня 2005 году Джэк Уайт ізноў ажаніўся. Яго абранынцай стала брытанская мадэль Карэн Элсан, зь якой Джэк пазнаёміўся на здымках кліпа “Blue Orchid” (шалёнае, дарэчы, відэа). Вясельны абраад атрымаўся незвычайнім. Спачатку Джэк і Карэн прынеслі клятву вернасці адзін аднаму, стоячы ў індэзійскім каное на месцы злыцца трох буйнейшых бразильскіх рак: Рыя Нэгра, Салімона і Амазонкі. “Вянчай” маладых сапраўдны індэзійскі шаман. Паслыя “паганскай” цырымоніі Джэк і Карэн выправіліся ў каталіцкую царкву бліжэйшага гарадку Манус, дзе аформілі свае адносіны афіцыйна. У ролі сведка выступілі мэнеджэр White Stripes Іэн Монтан і Мэг Уайт. Ужо на наступны дзень White Stripes працягнулі сваё турнэ па Паўднёвой Амерыцы.

БАСЫСТА НЕ ВЫКЛІКАЛІ

White Stripes усяляк адстойваюць сваё мінімалістычнае гучаньне і сцьвярджанаюць, што толькі дзеці (да якіх яны прылічваюць і сябе) могуць успрымаць съвет “правільна”. “Мне падабаеца шчырасць. Нават калі гэта імітацыя шчырасці, - прызнаеца Джэк. - Песьня – гэта толькі тры кампанэнты: тэкст, мэлёдія і рытм. Калі ўсе тры будуць простыя, я не кажу “прымітывуна”, - гэта будзе ідэальны варыянт. Песьні White Stripes выдатна абыходзяцца і бяз бас-гітары. Ведаце, у мастацтве галоўным зьяўляеца ўсьведамленне таго, дзе трэба спыніцца, каб не перайграць”.

І ўсё ж на адным з альбомаў White Stripes бас-гітара зявілася. Нехта Стывэн Макдональд, былы ўдзельнік хардкоравай каманды Red Cross, па ўласнай ініцыятыве сыграў партыі басу і дадаў іх да песьні дыска “White Blood Cells”. Атрыманыя трэкі Стывэн выклай на ўласнымі саіце. “Ня тое каб я жадаў адломіцца гурту, які так зыняважліва ставіцца да майго ўлюблёнага інструменту, - распавядаў Макдональд. - Хутчай у мене было жаданье прадэмансстрываць свою любоў да творчасці White Stripes, а таксама ўкласці новае значэнне ў паніцце “фэн”.

ЖЫВЫЯ І ЖВАВЫЯ

White Stripes ганарацца тым, што не адміністріруюць ніводнага канцэрту за восем год існаваньня гурта. Калі ў 2002 годзе дуэт запрасілі выступіць на цырымоніі MTV Video Music Awards, Уайты далі сваю згоду, толькі калі арганізаторы шоў гарантавалі ім даставуку на раней заплянаваны ў іншым штаце канцэрт на гелікоптэры.

Дарэчы, кантрыбутару CD / “Студэнцкая Думка” Алегу Безъбілетнаму давялося пабываць на выступе White Stripes у адной з эўрапейскіх сталіц, і ён ласкава згадзіўся падзяліцца сваімі уражаньнямі ад канцэрту: “Гір быў мэга! Яны выканалі дзесяці песьні з новай плюткі, а таксама ўсё гіты, акрамя “Fall In Love With A Girl”. На сцэне для Джэка ўсталявалі тры мікрофоны: адзін – у цэнтры, другі – побач з бубнамі Мэг і яшча адзін над піяніна, да якога Джэк прыядычна падбягаў, не здымачы зь пляча гітару. У адной з кампазыцый Джэк граў на ўкулэле. А вось да здараеннай марымбы, якая займала прыкладна чвэрць сцэны, так і не падышоў. Хадзілі чуткі, што зараз White Stripes выступаюць з духавай сэкцыяй, аднак нікога, акрамя Джэка і Мэг, на сцэне не было. Хаця часам здавалася, што дзесяці хаваюцца штук пяць пазашлюбных сыноў Джымі Хендрыкса і Drum Extasy без басыста – настолькі моцны гукавы шквал утваралі Уайты. Ну а энэргічна выкананая на біс “Seven Nation Army” звяняла ўсе пытаныні наконт таго, якую песьню можна лічыць галоўным рок-гітом трэцяга тысячагодзьдзя”.

**WHITE STRIPES /
GET BEHIND ME SATAN**

XL

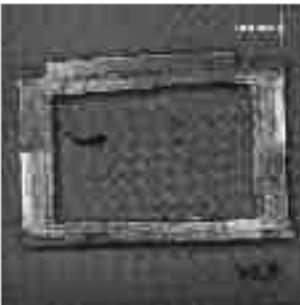

Часова адмовіўшыся ад традыцыі глыбакадумных рэцензій на той ці іншы музычны альбом, радаксыя замовіла новому кантрыбутару часопіса Хведару Хеффалампаву проста “невялікую зацемку, абзасы на два-три”. Асноўная ўмова, якую рэдактары паставілі перад кантрыбутарам: міні-рэцензія мусіць быць напісаная за 2 гадзіны. Лічба не выпадковая: па сцьверджаньнях самога сп. Хеффалампава, White Stripes хапіла ўсяго два (!!!) тыхдні на запіс на самага кепскага ў іх кар'еры альбома.

“Get Behind Me Satan” не надакуцыць вам, нават калі вы будзеце бесперапынна пракручваць яго на працягу сарака восьмі гадзін. White Stripes сапраўды ведаюць, як з дапамогай мінімуму сродкі дабівачца максымальных вынікаў. Пазабуйленыя студынага лоску, песьні “Get Behind Me Satan” ліоўца з дынамікай лёгка і нязмушана. Аднак, нягледзячы на разнаплянавацца песьненага матэрыялу, трэкі паступова зыліваюцца ў адзіную масу, якая камусыці можа падацца найсмачнейшым кампотам, а камусыці і бясформеннай кашай.

І самыя вясёлыя (“My Doorbell”, “Little Ghost”), і самыя сумныя свае песьні (“As Ugly As I Seem” і “I’m Lonely”) Джэк Уайт выконвае з аднолькавым захапленнем і самаіроніяй. Па традыцыі адну кампазыцыю (саракасзкундную эмансыпэ “Passive Manipulation”) “брацік” даручыў выкананец “сястрычы”.

...І недзе на 43-й гадзіне праслушоўваньня зъявілася непераадольнае жаданье тэрмінова пабачыць іх на кінаэкранах (досьвед жа ёсьць – узгадайце “Каву і цыгарэты” Джыма Джармуша), запусціць зімі паветранага зъмея і скунцуца разам у фантане ў парку ля Купалаўскага музею.

YAR / ВЯСНА КРАСЧА
BMAGroup

★★★★★ BINGO!

У адрозненінне ад большасці нашых фольк-съявачак, вакалісткі Yar не саромеоца ўласнай звышэмасцыйнасці - хто ведае, добра гэта ці дрэні? Ці траба тлумачыць, што тыя "пачварнія енкі, пляельная грукі", што шыбаюць нам нібы камянюкай у лабшнік, насамрэч - выкшталцоны апрацаваныя дыямант? Такое часам называюць авангардам - прычым робяць гэта людзі, ад авангарду вельмі далёкі! Віртуозная віялячэль, што падхоплівае найскладнейшыя эта-рытмы, насамрэч кіруеца прыдуманым больш за сто год таму экспрасіянізмам, а можа, і ўтрай старышим барокам... Дзяякуючы жорсткай эканоміі сродкаў (голос, віялячэль, розныя стук-грукі) у неабялявага слухача застаецца шмат месца для фантазіі - тым больш што ніколі нельга адгадаць, калі пышчотныя фольк-распевы раптоўна перакідаючыя ў жорсткі "апакаліптычны" (ад назвы гурта!) рок-н-рол.

З найбóльш "фарматных" можна парэкамэндаваць кампазыцыі "Ой, кыну камэнзі", а з лепшых - "Вечер", "Ой, памру". Вось вам, беларускія музыкі, прыклад таго, як на траба баяцца рабіць. А для тых з вас, хто хоча стаць зоркай - як рабіць на траба. Па-першое, ніводнае радыё гэтага круціця ня будзе. Па-другое, на дыскатэki гэта таксама ня восьмуць (два рэміксы ад Logika Metro ўсё-ткі крыху нязграбна зробленыя). Па-трэціе, спробы прадставіць гэта на міжнародным сэмінары як тыповыя беларускую музыку прывялі да таго, што зашучаныя замежнікі зачылі нашу нацыю ў разрад паганскіх афрыканскіх дзікуно...

Што да ўласна задавальняньне - дыск тэрэरтычна мог бы пакаціць аматарам вакалу чэшкі Іві Бітовай, але наўрад ці гэтыя эстэты ўспрымуюць Yar усур'ёз. І не тому, што ён быццам бы зусім самадзеіны ці замала экзатичны - зусім наядварт. Проста ён занадта беларускі, каб быць зразумелым на радзіме...

***

GROUP'АВІЯ СЪПЕВЫ

Якія яшчэ рэлізы BMAGroup з кагорты "авангардных" за апошні год прэтэндуюць на ўлагу чытагаючы CD?

- "Каліяды" (2005) - збор аўтэнтыкі Юрасія Выдронка, чалавека, якога заўсёды адрозніваю добры музычны густ і адсутнасць беларускай лахавацасці. Выдатна разумеоючы, які скарб выстаўляе на ўсеагульныя агляд, Выдронак тым ня менш не страмануўся і зрабіў падарунак тым, хто хоча разабрацца, чым анансімбль народнай музыки "Съяўта" адрозніваеца ад Івана Кірчука.

- *Indigo* ("Дні") (2004) - альбом прыколывае на столькі музыкай - із тэкстамі, колькі Русінам вакалам. Па вялікім рахунку, у ёй і хаваецца ўся "авангарднасць" як не па беларускіх мерках, дык вельмі сярэдняя альбома. Але ў адрозненінне ад фронтманшай большасці айчынных бэндаў, яна паслала куды падалік акладэмічных рэпетытару па вакале. І ў выніку замест звычайных съявэў з дрыжаньнем звязак і бязглядным дыханьнем маём сапраўдны жаночы вакал: рэзкі, съцярвоны і эгайтычны.

- Юр'я "Вэсначуха" (2000, перавыданыне 2004) - ужо ў 2000-м Выдронак узяў на сябе місію першапраходца і паспрабаваў зрабіць сапраўдны музычны вінтаж-ф'южн. Аўтэнтыка ў выкананні дзяячыннік-вакалістак, сумесь беларускіх, індыскіх і іншых музычных інструментаў, што перамяжкоўваюцца з гукам ліямпавых комбікаў, да якіх падключаны старэнкі "Стратакастар".

Атрымалася месцамі кандова, але ў большасці сваёй вельмі прыстойна.

COLDPLAY / X&Y
EMI

★★★★★ ★★

Што б вы рабілі, калі б ваш гурт афіцыйна прызналі "новымі U2" і чакалі б ад вас "другога Акейкамптара"? Вेрагодна, усяляк намагаліся адпавядаць высокім патрабаванням. Такі самы шлях выбрали і Coldplay, аднай мэты сваі не дасягнулі. "X&Y" не сказаць, каб стаў поўным правалам, аднак часціком гуныць штучна і вымучана. Калі раней Coldplay маглі выбіць са слухача съязу за сорак п'ять сакунд (песьня "Parachutes" з аднайменнага альбома), то зараз ангельская квартэт гэта калі і ўдаеца, то толькі дэвесьці на чацвертый хвіліне гучаныя іх кампазыцыяў. Можна, канечне, прымусіць сябе палюбіць невыразны "Swallowed In The Sea" і не звяртаць увагі на другаснасць "White Shadows". Аднак і ў гэтым выпадку настане момант ісцінні, калі ўжо немагчыма будзе не прызнаць, што дастойная прагнучы амаль бездаконара "A Rush Of Blood To The Head" не атрымалася. Coldplay, вядома ж, ня першыя, каго напаткай так званы "крызыс трація альбома" (узгадае хада з "Be Here Now" Oasis), аднак за іх асабліва крӯйдана: занадта вялікая была спакуса зарэзраваць за Крысам Мартынам зь сябрамі нумары першы ў сэйсце галоўных рок-зорак блігучага тысячагоддзя.

Тым на менш, як съялявалі самі Coldplay п'ять год таму, "ня ўсё яшчэ страчана". Рызыкнем зрабіць прагноз, што ўжо на наступным альбоме музыкі вернуць былыя кандысці, тым больш што як інструменталісты яны прыкметна прагрэсуюць. Ну а пакуль рэкамэндуем у якасці замены "X&Y" альбом "Some Cities" кармічных братоў Coldplay - манчэстэрцаў The Doves.

***

КЕЙТ БУШ: "НЕ ВІНАВАТАЯ Я!"

Вінаватая-вінаватая!!! Менавіта з-за песень Кеіт Буш, якія слухалі музыканты Coldplay, і атрымаліся такі альбом...

Крыс Мартын распавядае пра гісторыю стварэння "Speed Of Sound"- першага сінглу з альбома "X&Y": "Мы вельмі шмат слухалі Кеіт Буш мінулым летам, да таго ж мы жадалі зрабіць песьню, у якой было б шмат тантамаў. Акрамя таго, у мяне нарадзілася дачка Эпл, таму ў той момент я глядзеў на съвет зьдзілёнімі вычымы. Такім чынам, "Speed Of Sound" - гэта ў некаторым сэнсе Кеіт Буш, якай пяе пра дзівосі".

HERBALISER / TAKE LONDON
Ninja Tunes

★★★★★ ★★

Не згубішы за 10 год існаваньня ні рэзкасыці, ні яркасці, ні съвежасці фантазіі, гэтым разам яны, такіх бы мовіць, падводзяць вынікі сыгранага ды пераўжытага. "Рэзкае" робіцца яшчэ ярчайшым у баевіку "Generals" - нават не спадзяўяйцеся пад гэтай назвай пачуць нешта ўстылі позынгя Эмізма. Мода на палітыку прыходзіці і съхадзіці, а стыль застаецца - найзабуйнейшы рытмічны military fashion з жаночым тварам. Яркасць фантазіі пакідае ўражанье коўдры са шматкой: асобыя як шкуматы яўна былі некалі фрагментамі грандіёзных галівудскіх палотнаў пасыяваенай эпохі. Тыцькаючы па альбоме пальцам наўздагад, атрымліваеш ілюзію, нібы ў тваіх руках на адзін, а牠ы ці чатыры альбомы. То гэта мадніва-лініі г'л'б, то jazz у традыцыях лепшых выхаванцаў Ninja Tunes, то амбітны фанк. А можа нават зборнік бі-сайду Roots Manuva (гэта мы пра кампазыцыю "Lord Lord", дзе чытае вышэйзгаданы рэпэр). А заканчваеца ўсё задуменнымі французкімі вершаваньнямі, начытанымі паверх музычнага бэкграунду з пракялымі інтанцыямі ці то Serge Gainsborg, ці то Ёсі Бродзкага.

"Мы возьмем Лёндан" гучыць амаль як "Дойдзем да Бэрліну!". Толькі што самі лёнданцы, здаецца, зусім ня супраць...

***

"ПРЫВІТ З БЭРЛІНУ!"

- перадае музычны аглядальнік CD Алеся Серада ўсім чытачам часопіса і дасылае давесак да рэзінзіі на Herbaliser (транслітэрацыя, стыль і мова арыгіналу захаваныя), скарыстаўшы матчымасці білжэнай інтарнэт-кавярні.

Szalony dziavoły rep i raniejszych kampasiciach herbaliser należałi gitarze do mianuszcz What? What?, rodzieli z paunou naafrykanskaj republiki, ale zh residentki new-yorku. (jana taksama byla adnoj z pierszych amerykańskich reperau, chto, zrabiuszy spisacjowicu karjeru u USA, viartališia i wstypiali na histarcznej radzimie) Na hetym alborne wy nie uba4yce imia What?What? Ale zh ubachyca imia Jean Grae - jaje sapraudnaje imia: "I was tired of being called "What?" - pryznajecka.

***

(Z interview Jean Grae adnamu hip-hop 4asopisu):

HNC : Any last word ?

JG : Amalgamate. I've always loved that word. It feels nice to say.

A maillll-gaaa-mate. See?

---

* Pa запэўнівашы спн. Алеся, гадзіна нэту ў знойдзенай ёю берлінскай кавярні каштue 2 зўра. М-да, вось чаму ў нас гэтым разам няма давескы да альбома Mylene Farmer...

**MYLENE FARMER /
AVANT QUE L'OMBRE**
Stuffed Monkey / Universal

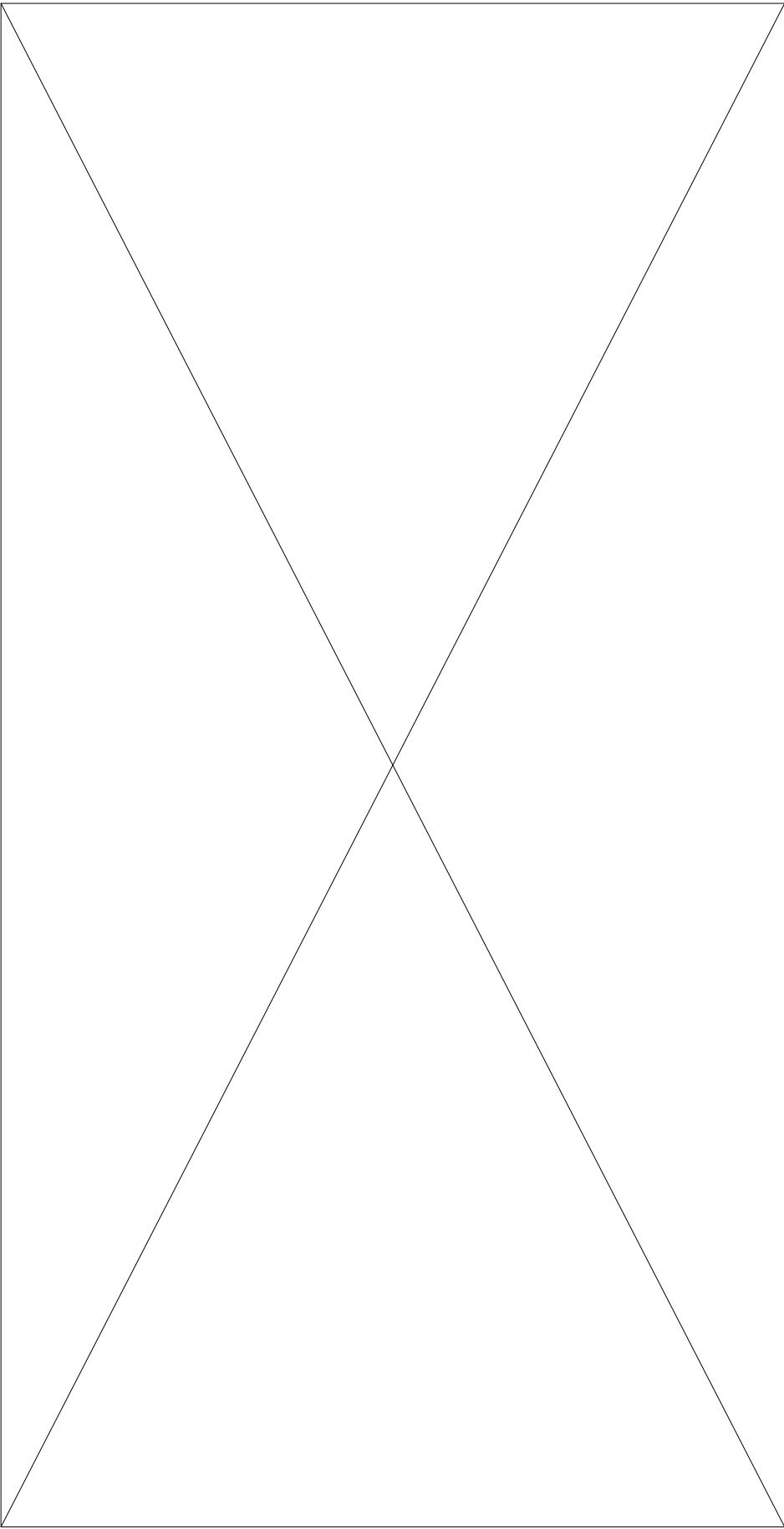
★★★★★ ★★

Няведанье французскай мовы ніяк ня можа быць апрайдальнем таго, каб пакінць без увагі такі альбом. Як, дарэчы, і веданье. Ня траба быць паліглотам, каб атрымаць ад гэтай даволі старамоднай плыткі мароз па скуры. Вы чуеце, напрыйклад, гэты нечакана голодны смыяшок у канцы "Porno Grafique"? Сапраўды, у лірыцы альбома ізноу не абышлося без вычварнасці на мяжы вычварэння. І нават самыя салодкія мэлёды (як Q.I) падаюцца хутчай аборткай для куды гарачайшых пачуццаў.

Мілен можа дазволіць сабе заставацца вечна маладой - у дачыненьні да музыкі гэта азначае "зайсёды ў 80-х". Таму для нас, перакормленых высокакалорыйнымі перапрадусаванымі прадуктамі, трохі нязвыклая тая змрочная пустэча, што атачае голас съпявачкі, нібы яна пле ў бязлюдным амфітэатры з напалову разабранымі дэкарацыямі. Але ёй збольшага нічога і не патребна. Для баядных тэртыорый альбома ("Redonne-Moi" ці "Tous Les Combats") дастатковая прывіду-акампанітара з туманна-віруючымі клявішамі. А вось пачынаюцца танцы ў стылі "каму за сорак" ("Peutetre Troi") - і ня бойцеся адчуць сябе старэйшымі, чым вы ёсьць. Гэта аманль не балюча... Колькі б ні паразонуўвалі Мілен з Мадонай, адлегласць паміж імі шырэйшая нават за Атлянтычны акіян, які некаторымі бяруць за арыентыр, падзяляючы музыку на "тупу" і "не тупу". Гэты дыск "эўрапейскі" ў найвышэйшай ступені - яго героямі сталі тыя "прывіды опэры", што звычайна ніколі не зъяўляюцца на очах людзям. Ці, прынамсі, не пакідаюць жывых съведкаў.

CD-aględzalniki - АЛЕСЯ СЕРАДА, ВІКТАР ПАЗНЯКОЎ

Малыя, "артыстка арыгінальнага жанру" Моладзевага тэатру эстрады, пачынаючы рэжысэр

- **Малыя, вось MOBY нядаўна прыехаў у Кіеў, Prodigy - у Вільню, U2 хутка наведаюцца ў Катовіцу, White Stripes выступілі ў Піцеры. А чаму ў Менск нікто не заяжджае?**

- Ну што ж зь імі зробіш, калі не хацяць яны да нас ехаць? Вось будзе ў нас "Славянскі базар", дык я чула, што Беларусь паскрабла па засеках і здолела запрасіць саміх "Ума Турман". Якія нават і на думалі адмаўляцца. Значыць, напэўна, на ёсё яшчэ так дрэнна.

**Андрэй і Вова,
дует "Піво вдвоём"**

- **Хлопцы, у чэрвені МУС Беларусі прапанавала абмежаваць расыпіцёў піва ў грамадzkіх месцах. Як вы думаецце, што з гэтага атрымаецца?**

- Мы лічым, што піва як пілі, так і будуць піць, праста ў іншых месцах - напрыклад, дома. Вось каму сапраўды не пашанцуе, дык гэта бамжам, бо ім нідзе будзе пустыя пляшкі збіраць. Затое пашанцуе нам - гэта зробіць добрую рэкламу нашым канцэртам. І мы будзем назнарок там усіх частваца гэтым добрым напоем і нашай музыкай. Як на наш погляд, дык лепей бы ўжо забараніць на піва ў грамадzkіх месцах, а самі гэтыя месцы. А яшчэ ў нас ёсьць прапанова забараніць прадстаўніку МУС у такіх месцах.

**Аляксандар Заўгародні, артыст
Моладзевага тэатру эстрады,
сцявак, мадэль**

- **Саша, у чэрвені суд сонечнай Каліфорніі апраўдаў Майлa Джэксана па ўсіх пунктах.**

Як ты да гэтага паставіўся?

- Даўно вядома, што "любви все возрасты покоры". Абы не было гвалту - я адназначна супраць гэтага. А з большага я ўзрадаваўся, бо лічу, што месца зоркі калі нават і не на нябесах, дык адназначна не ў турме. Чаму б не дараўаць Майлку Джэксану, калі дараўали Кіркораву?

Вольга Кліп, трэй гады адвучылася ў менскім ЭГУ, цяпер вучыцца ў СПбДУ па спэцыяльнасці "мастацтвазнаўца". Арганізавала некалькі выставаў, піша артыкулы для інтэрнэт-сайтаў

- **Нядайна забаронены ў Беларусі ЭГУ адкрыўся ў Вільні.**

Ты падзеш туды вучыцца далей?

- **Вучыцца ў ЭГУ - моя мара, асабліва пасля таго як закрылі менскую філію. Гэта, напэўна, найлепшая ВНУ, мне ёсьць з чым парунаць (месец у БДУ, год у СПбДУ). Тое, што мне далі за трэй гады ў ЭГУ, не далі б ні ў адным універсітэте. Але паехаць у Вільню для мяне на дадзены момант даволі няляёгка, нягледзячы на тое, што ў гэтым горадзе я нарадзілася. Адразу ўзынікае праблема - моўны бар'ер. Ды і цяжка зноў пераяжджаць на новае месца: я толькі паспела прызыўчайца да жыцця ў Пецярбургу.**

Але, атрымаўши дыплём бакаляра, я буду працягваць навучанье ў магістратуры, хутчэй за ёсё ў дыстанцыйнай форме. Вучыцца ў ЭГУ буду, бо ён найлепшы!

**Антон Кашлікаў, вольны літаратар,
піша раман-антр'ютопію**

- **У чэрвені злапея зь перайменаваннем праспектаў атрымала арыгінальны працяг: 17.06 праспект газеты "Ізвестія" быў пераназваны ў праспект газеты "Звязда". Што ты на гэта скажаш?**

- Мне здаецца, гэта непасльядоўнае решэнне. Калі ўжо ўшаноўваць памяць ваенных гадоў, то трэба было назваць праспект у гонар газеты "Раздавім фашистскую гадину", якая выходзіла ў час вайны. Як бы цудоўна гэта гучала: праспект газеты "Раздавім фашистскую гадину"! А што датычыцца галоўных вуліц сталіцы, то я б лепш пераназваў іх у "праспект незалежнасці Скарэны" і "праспект пераможцаў Машэрава". Гэта, напэўна, значна зыўіла б колькасць праціўнікаў такога решэння...